

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra pedagogiky a psychologie

Bakalářská práce

Využití zoorehabilitace v rozvoji předškolních dětí v prostředí mateřské školy

Vypracovala: Petra Pekhartová
Vedoucí práce: doc. MgA. Stanislav Suda, Ph.D.

České Budějovice 2014

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci na téma „Využití zoorehabilitace v rozvoji předškolních dětí v prostředí mateřské školy jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu výsledků obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Poděkování

Děkuji vedoucímu bakalářské práce panu doc. MgA. Stanislavu Sudovi, Ph.D. za cenné rady, připomínky, ochotu a metodické vedení práce. Také děkuji své rodině za podporu a trpělivost během mého studia na vysoké škole.

Abstrakt

Bakalářská práce pojednává o možnostech využití canisterapie v mateřské škole. Je rozdělena do dvou částí. Teoretická část nám vymezuje pojmy zoorehabilitace a canisterapie a nahlíží na vývoj dítěte v předškolním věku. V Mateřských školách jsou v dnešní době stále častěji integrovány děti se speciálními vzdělávacími potřebami a metoda canisterapie by mohla být, kromě i možných pozitivních účinků terapie, vhodným mostem ke společnému sblížení dětí se speciálními vzdělávacími potřebami s dětmi zdravými. Praxe nám poodhalí, zda jsou rodiče, ale i paní učitelky nakloněny této nové intervenci v podobě terapie se zvířaty.

Klíčová slova: zoorehabilitace, canisterapie, terapie, integrace, inkluze

Abstract

Bachelor work deals with possibilities of using canistherapy in kindergarten. Bachelor work is divided to two parts. Theoretical part defines terms as animal assisted therapy/activities, canistherapy and gives us overview about child evolution in pre-school age. Children with special educated needs are integrated in kindergartens much more often in time being and canistherapy could be convenient bridge between healthy children and children, who need special educated necessities. Never less canistherapy has also general positive effects itself. Just the praxis will expose us, if parents and teachers will support this new intervention of therapy with animals.

Keywords: animal assisted therapy/activities, canistherapy, therapy, integration, inclusion

ÚVOD	8
1 PŘEDŠKOLNÍ VĚK	10
1.1 PSYCHOMOTORICKÝ VÝVOJ V PŘEDŠKOLNÍM VĚKU	10
1.2 POZNÁVACÍ PROCESY V PŘEDŠKOLNÍM VĚKU	13
1.3 SOCIALIZACE DÍTĚTE V PŘEDŠKOLNÍM VĚKU	13
2 INTEGRACE, INKLUZE V PŘEDŠKOLNÍM ZAŘÍZENÍ	14
2.1 VÝHODY INTEGRACE	15
2.2 NEVÝHODY INTEGRACE	15
3 ZOOREHABILITACE	18
3.1 VYMEZENÍ POJMU	18
3.2 TYP ZOOTERAPIE DLE ZVÍŘECÍHO DRUHU	19
3.2.1 <i>Psi</i>	19
3.2.2 <i>Drobní hlodavci a králci</i>	19
3.2.3 <i>Kočky</i>	19
3.2.4 <i>Hospodářská zvířata</i>	19
3.2.5 <i>Koně</i>	20
3.3 TYP ZOOTERAPIE DLE METODY	20
3.3.1 <i>Animal Assisted Activities</i>	20
3.3.2 <i>Animal Assisted Therapy</i>	20
3.3.3 <i>Animal Assisted Education</i>	21
3.3.4 <i>Animal Assisted Cisis Response</i>	21
3.4 TYP ZOOTERAPIE DLE FORMY	21
3.5 TYP ZOOTERAPIE DLE ÚČASTNÍKŮ	21
3.6 PROSPĚŠNOST TERAPIE S OHLEDEM NA ZVÍŘATA	22
3.7 PRÁVNÍ VYMEZENÍ ZOOTERAPIE	22
4 CANISTERAPIE	23
4.1 ETOLOGIE PSA	23
4.1.1 <i>Vrozené chování psa</i>	23
4.1.2 <i>Naučené chování psa</i>	24
4.2 HISTORIE CANISTERAPIE	24
4.3 TERMINOLOGIE CANISTERAPIE	25
4.4 ÚČASTNÍCI CANISTERAPIE	26
4.4.1 <i>Terapeut</i>	27
4.4.2 <i>Pes</i>	27
4.5 METODY CANISTERAPIE ZAMĚŘENÉ NA DĚTI	27
4.5.1 <i>Animal Assisted Activities</i>	28
4.5.2 <i>Animal Assisted Therapy</i>	28
4.5.3 <i>Animal Assisted Education</i>	29
4.6 FORMY CANISTERAPIE ZAMĚŘENÉ NA DĚTI	29
4.6.1 <i>Individuální program</i>	29
4.6.2 <i>Skupinový program</i>	29
4.6.3 <i>Návštěvní program</i>	30
4.7 PODMÍNKY CANISTERAPIE	30
5 VÝZNAM KONTAKTU PSA NA VÝVOJ PŘEDŠKOLNÍHO DÍTĚTE	31
5.1 VLIV CANISTERAPIE NA DĚTI	31
5.2 VLIV PSA CHOVANÉHO V RODINĚ NA DĚTI	32
5.2.1 <i>Pravidla chování vůči psům</i>	32
5.3 VLIV CANISTERAPIE NA DĚTI SE SPECIFICKÝMI POTŘEBAMI	33
5.3.1 <i>Děti se specifickými potřebami</i>	33
5.3.2 <i>Canisterapie u dětí s psychickou poruchou</i>	34

5.4	CANISTERAPIE V UCELENÉ REHABILITACI	35
5.5	CÍLE STANOVENÉ U DĚTÍ VŠECH SKUPIN	35
5.5.1	<i>Pohyblivost</i>	35
5.5.1.1	Jemná motorika	36
5.5.1.2	Hrubá motorika	37
5.5.2	<i>Psychická podpora</i>	37
5.5.3	<i>Kognitivní oblast</i>	39
5.5.3.1	Myšlení	39
5.5.3.2	Paměť	40
5.5.3.3	Řečové dovednosti	40
5.5.4	<i>Sociabilita a sociální dovednosti</i>	40
5.5.5	<i>Vztah ke psům, zvířatům, přírodě</i>	41
6	CÍLE PRÁCE A PŘEDPOKLADY	42
7	METODOLOGIE	45
7.1	METODY ZPRACOVÁNÍ	47
7.1.1	<i>Metodika výzkumu – dotazník pro rodiče</i>	48
7.1.2	<i>Metodiku výzkumu – dotazník pro paní učitelky</i>	52
8	VÝSLEDKY	57
8.1	VÝSLEDKY VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ – DOTAZNÍK PRO RODIČE	57
8.2	VÝSLEDKY VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ – DOTAZNÍK PRO P. UČITELKY	84
8.2.1	<i>Závěry výzkumného šetření – dotazník pro rodiče</i>	100
8.2.2	<i>Závěry výzkumného šetření – dotazník pro p. učitelky</i>	104
8.3	VYHODNOCENÍ PŘEDPOKLADŮ	108
	ZÁVĚR	111
	SEZNAM LITERATURY	114
	PŘÍLOHY	116

ÚVOD

Téma využití zoorehabilitace v rozvoji předškolních dětí v prostředí mateřské školy jsem si zvolila zcela promyšleně a s velkým odhodláním, přiblížit problematiku významu kontaktu zvířete s člověkem, v našem případě s předškolním dítětem. Když chodila do mateřské školy dcera, měly děti ve třídě křečka. Každé ráno ho chodily pozdravit. Paní učitelka ustanovila každý týden službu, kdo z dětí bude křečka krmit. Dcera se do školky těšila, aktivně se zapojovala do dění ve třídě. Po letních prázdninách se již křeček do školky nevrátil. Dcera to odmítala pochopit, byla zklamaná. Řekla bych, že neměla ten správný impuls, svého „spojence“ ve třídě. Někdy tím „spojencem“ může být kamarád či kamarádka, někdy právě i zvířecí kamarád. Jakou úlohu hrají zvířata v životě dětí, jak mohou být dětem přínosná a jak lze využít schopností zvířat v mateřské škole? O tom, bude má bakalářská práce.

V teoretické části se pokusím vysvětlit pojem zoorehabilitace a zooterapie a popíši základní aspekty tohoto oboru. Např. Svobodová definuje zoorehabilitaci či zooterapii jako nový obor, ve kterém jsou činnosti se zvířaty využívány při práci s cílovými klienty z řad zdravotně znevýhodněných osob, s handicapem fyzickým nebo duševním. Jedná se tedy o aktivity, které zlepšují a v mnoha případech i umožňují správný psychosomatický vývoj. V těchto souvislostech se zvířata dají využívat dvěma směry, a to v oblasti kondice fyzické a v oblasti kondice psychické (Svobodová, 2009, s. 4). Zoorehabilitace se tak uplatňuje ve všech věkových kategoriích, od dětí až po seniory. Je ale možné, že úspěch při využívání zvířat k terapii je založen na naplnění *attentionis egens* a tento úspěch je posilován díky systému pozitivní zpětné vazby. V literatuře uváděné výhody terapie prováděné za pomoci zvířat jsou reprezentovány úlevou od osamocení (poskytnutí společnosti) a úlevou od napětí a stresu (Andrysc R. M., Katcher A. H. in Odendaal, 2002, s. 51). „Jiné živé stvoření“ může naplnit *attentionis egens* lépe než neživá technologie (Long L. in Odendaal, 2002, s. 53). Zvířata v zájmových chovech jsou schopna poskytnout bezprostřední pozornost (Hutton J. S. in Odendaal, 2002, s. 53).

Dále ve své práci podrobněji specifikuji canisterapii, její historii, metody, formy a techniky se zaměřením na děti. Pozitivní vliv zvířat na člověka můžeme vysledovat již v historii, kdy je známé, že interakce mezi druhem *Homo sapiens* (člověk moudrý) a *Canis familiaris* (pes rodinný neboli hodný důvěry) se vyvinula v prospěšný (užitečný) a smysluplný (emotivní) vztah, který trvá nejméně 12000 let (Davis S. J. M, Valla F. R in Odendaal, 2002, s. 51). Odendaal dále uvádí, že způsob, jakým se tento vztah vyvíjí v současnosti, se příliš neliší od nejranějších informací a vztahu člověka a zvířete jako společníka. I když byla první setkání náhodná, posílená odměnami, přesto lze současná setkání popsat stejně (Odendaal, 2002, s. 52).

Původním záměrem v praktické části bylo, že navštívím zařízení specializující se na děti s handicapem, ve kterém probíhá zooterapie a mateřskou školu s integrovanými dětmi, kde již buď zooterapie probíhá, nebo do této školky canisterapeutický tým pozvu. Bohužel v současné době byla dlouhodobá spolupráce s canisterapeutickým týmem v Domově pro osoby se zdravotním postižením v Bystřici nad Úhlavou ukončena. Nový canisterapeutický tým je pozván od července 2014. Z tohoto důvodu nebylo možné provést kvalitativní výzkum formou dlouhodobého pozorování. Canisterapeutický tým, přesto do mateřské školy pozvu a provedu výzkum kvantitativní. Formou dotazníkového šetření se pokusím zjistit, jaký názor mají paní učitelky v mateřské škole na využití canisterapie v rozvoji předškolních dětí a zda by rodiče souhlasili s tím, aby se jejich dítě ve školce setkávalo s terapeutickým zvířetem. Nerandžič uvádí, že zvířátka nejsou tak náladová jako lidé, a proto kladně ovlivňují psychický a fyzický stav člověka (Nerandžič, 2006, s. 20). Dokáží totiž milovat člověka s naprosto nepředstíranou láskou. Když vyzývají ke hře, vynucují si pozornost a zmírňují tak psychické napětí a úzkost (Nerandžič, 2006, s. 21).

Zatím co v zařízeních specializujících se na dítě se specifickými potřebami, je mimo jiné zcela běžná forma terapie aktivita se zvířaty, tak v mateřské škole, nebo v mateřské škole s integrovanými dětmi se zooterapie vyskytuje jen velmi málo.

1 PŘEDŠKOLNÍ VĚK

Co vlastně znamenají termíny předškolní období, předškolní věk, předškolní děti? Matějček uvádí, že období označované jako „předškolní věk“ je charakterizováno na svém začátku právě touto první společenskou emancipací dítěte a na svém konci pak druhým výrazným krokem do společnosti, totiž nástupem do školy. Celý předškolní věk zabírá tedy zhruba čtvrtý, pátý a šestý rok věku dítěte (Matějček, 2005, s. 138). Matějček dále nesouhlasí se spojováním termínu předškolní věk s přípravou na školu. Informuje o tom, že to není období přechodné, ale samostatné vývojové období. Že spojitost se školou je tu méně a spojitost s pozdějším životem naopak více, než se dříve myslelo (Matějček, 2005, s. 139). Vágnerová charakterizuje předškolní období jako fázi života, která trvá od 3 přibližně do 6 let. Konec této fáze není určen jen fyzickým věkem, ale především sociálně, nástupem do školy. Ten s věkem dítěte sice souvisí, ale může oscilovat v rozmezí jednoho, eventuálně i více let. Charakteristickým znakem tohoto věku je postupné uvolňování vázanosti na rodinu a rozvoj aktivity, která už není tak samoučelná, umožňuje např. dítěti, aby se uplatnilo a prosadilo ve vrstevnické skupině. K uvolnění této závislosti přispívá osvojení běžných norem chování, znalost obsahu rolí a přijatelná úroveň komunikace. Na druhé straně je dětské myšlení stále ještě prelogické a egocentrické, vázané na subjektivní dojem a aktuální situační kontext. Překonání této bariéry je jedním z významných úkolů předškolního období a předpokladem k nástupu do školy, který je důležitým vývojovým mezníkem (Vágnerová, 1999).

1.1 Psychomotorický vývoj v předškolním věku

Bez ohledu na to, co uvádí literatura v souvislosti s předškolním věkem, jsou v současné době do mateřských škol přijímány děti ve věku již od dvou let. Proto zde uvedeme základní dovednosti typické pro období od 2 do 6 let. Terapeut, ať již v roli majitele psa (psod) nebo specialisté v pomáhajících profesích, kteří aplikují canisterapii v předškolním zařízení, by měli být vybaveni znalostmi z oblasti psychomotorického vývoje předškolních dětí.

Psychomotorický vývoj – 2 roky

- po schodech chodí bez držení
- dokáže chodit po špičkách
- tužku uchopí do prstů a ne do pěsti
- hraje si mezi dětmi - ale ne s nimi
- začíná skloňovat a časovat
- žádá si na nočník, během dne vydrží bez plen

Psychomotorický vývoj – 2,5 roku

- chodí po schodech bez držení a střídá nohy
- rozepíná a zapíná knoflíky
- jí samo lžičkou a nepolije se
- na obrázku pojmenuje věci
- umí krátkou říkanku

Psychomotorický vývoj – 3 roky

- stojí chvíli na jedné noze
- přeskočí natažený provázek asi 5 cm nad zemí
- opakuje krátkou povídku
- zašněruje si boty
- dokáže zazpívat jednoduchou písničku, řekne delší říkanku
- dokáže rozeznat základní barvy

Psychomotorický vývoj – 4 roky

- stojí na jedné noze
- skáče do dálky s rozběhem
- udělá kotrmelec
- nakreslí kruh
- nakreslí lidskou postavu bez trupu (hlavonožec)
- hodně se ptá
- vypráví delší povídku - často směšuje skutečnost s výmyslem

- obléká a svléká se s dopomocí
- velmi touží po pochvale, samo se hodně chlubí
- rádo kreslí a kresbu pojmenuje
- zachovávání čistoty již není problém, samo se umyje

Psychomotorický vývoj – 5 let

- samo se umyje a učeše
- pomáhá v domácnosti (při umývání nádobí)
- řekne, jak se jmenuje a kde bydlí, kolik má roků
- pamatuje si melodii
- neplete si pojmy včera a zítra
- nakreslí reálnou postavu
- dětská artikulace mizí, řeč se již podobá řeči dospělých, výslovnost může být ještě s drobnými odchylkami
- při společných hrách se pravidlům podřídí
- rozezná pravou a levou ruku

Psychomotorický vývoj – 6 let

- dokáže si zavázat tkaničku
- navléká korálky na nit
- rozezná dopoledne a odpoledne
- ví, kde se co nakupuje
- dokončí úkol vyžadující větší trpělivost a vytrvalost
- řeč by měla být bez chybné výslovnosti

<http://www.babyonline.cz/vyvoj-ditete>

1.2 Poznávací procesy v předškolním věku

Podle Piageta lze označit myšlení předškolního dítěte jako názorné a intuitivní. Jeho typickým znakem je egocentrismus, fenomenismus a magičnost. Dítě interpretuje realitu tak, aby pro ně byla srozumitelná a přijatelná, i když si občas musí vypomáhat zkreslením či vyloučením některých informací. Je přesvědčené, že každé poznání musí mít absolutní platnost. Tento způsob uvažování uspokojuje jeho potřebu jistoty orientace ve světě. Úroveň myšlení ovlivňuje i způsob verbálního vyjadřování a zpracování verbálně prezentovaných informací. Postupně se diferencuje tzv. egocentrická řeč, která slouží jako prostředek uvažování.

Rozvoj poznávacích procesů ovlivní i sebepojetí dítěte. Předškolní dítě přejímá názory dospělých na sebe sama nekriticky, tak jak jsou mu prezentovány. Dítě o sobě také uvažuje, avšak převážně egocentricky a s tendencí k fantazijnímu zkreslení sebepojetí (Vágnerová, 1999).

1.3 Socializace dítěte v předškolním věku

Socializace předškolního dítěte probíhá především v rodině. Důležitým mechanismem, díky němuž si dítě osvojuje komplexní formy chování, postoje a vlastnosti, je nápodoba. Zpravidla kolem druhého roku věku se stává stále nápadnější a důležitější. Nezbytnou podmínkou je zde přítomnost druhých osob – modelů či vzorů (Helus, 2004, s. 90) Dítě si osvojuje základní normy chování, s nimiž se postupně ztotožňuje. Zatím je pro ně důležité především to, jak bude za jejich dodržení oceněno. V tomto věku se děti učí žádoucím způsobům chování, především prosociálního, které respektuje práva ostatních. Rodiče slouží dítěti jako model různých rolí, jako vzor, s nímž se identifikují (Vágnerová, 1999). V předškolním věku se postupně uvolňuje vázanost na rodinu a na dospělé. Děti navazují kontakt s vrstevníky. Při výběru kamaráda převažuje důraz na shodu v oblasti potřeb a zájmů. Ve vrstevnické skupině

dochází k postupné diferenciaci rolí. Dítě se zde učí soupeřit i spolupracovat (Vágnerová, 1999).

2 INTEGRACE, INKLUZE V PŘEDŠKOLNÍM ZAŘÍZENÍ

V současné době je kladen velký důraz na integraci, inkluzi. Začlenění dítěte do společnosti, hovoří se o jeho bezprostředním přijetí, o akceptování jeho potřeb. Již prof. Sovák, zakladatel československé speciální pedagogiky, definoval čtyři základní stupně socializačního procesu: inferiorita, utilita, adaptace, integrace. Integraci chápe jako nejvyšší stupeň socializace jedince, tj. úplné zapojení individua stíženého vadou, u něhož byly důsledky vady zcela a beze zbytku překonány. Stupeň dosažené socializace je závislý na tom, do jaké míry se podařilo překonat defektivitu (Sovák a kol., 2000, s. 325), (<http://osobnostnirozvojpedagoga.cz /moduly/m1/5-1-1-vymezeni-integrace-a-inkluze-ve-vzdelavacim-procesu.html>). Michalík nesouhlasí a uvádí, že je třeba se kriticky vyjádřit k myšlence, že účastnit se plnohodnotného a rovnoprávného života je možné až po překonání vady (Michalík, 1999 in <http://osobnostnirozvojpedagoga.cz /moduly/m1/5-1-1-vymezeni-integrace-a-inkluze-ve-vzdelavacim-procesu.html>).

Ze současných autorů se integraci nejvíce věnuje Ján Jesenský. V malém slovníku pomáhajících profesí vymezuje tento pojem: Integrace se týká všech dimenzí člověka a hlavních procesů existence člověka. Nejpropracovanější je v oblasti edukace. Těžiskovým problémem pedagogické integrace je společná výuka zdravotně postižených s intaktními (inkluze) v podmínkách školy běžného typu (Jesenský, Janiš a kol, 2004, s. 50), (<http://osobnostnirozvojpedagoga.cz /moduly/m1/5-1-1-vymezeni-integrace-a-inkluze-ve-vzdelavacim-procesu.html>). Aby mohlo k integraci dojít, musí být splněna řada podmínek, bez nichž by se integrace nemohla uskutečnit. V první řadě je důležitá jistota rodiny a dítěte samotného, že integrace do běžné školy bude vhodnou variantou pro jeho vzdělávání. Integrované vzdělávání uvádí Průcha jako přístupy a způsoby zapojení dětí se zvláštními vzdělávacími potřebami do hlavních proudů vzdělávání a do běžných škol. Cílem je poskytnout i dětem s těžkými a

trvalými zdravotními postiženími společnou zkušenost s jejich zdravými vrstevníky, a přitom respektovat jejich specifické potřeby (Průcha, 2002, s. 87 in <http://osobnostnirozvojpedagoga.cz/moduly/m1/5-1-1-vymezeni-integrace-a-inkluzive-vzdelavacim-procesu.html>).

2.1 Výhody integrace

Mezi výhody integrace dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami patří navazování kontaktu se zdravými dětmi. Dochází k posilování demokratických hodnot, sociálnímu a kooperativnímu učení. Dítě s handicapem se stává součástí třídy, školy a společnosti. Integrace také ovlivňuje ostatní děti ve třídě, odstraňuje předsudky a vytváří u dětí empatičtější vztah k okolí.

2.2 Nevýhody integrace

Nevýhodou integrace je její finanční náročnost a větší pracovní nasazení pedagogů. Dítě má své speciální potřeby. Obvykle potřebuje různé speciální pomůcky, speciální přístup, který zabezpečuje osobní asistent či sám pedagog. V některých případech může být integrace pro handicapované dítě nadměrnou zátěží a může být nevhodná. Proto je důležité zavádět integraci pouze tehdy, když jsou všechny podmínky integrace splněny a integrace se jeví jako prospěšná. V poslední době se vedle integrace začíná prosazovat trend označovaný jako inkluze. Chris Berberichová a Greg Lang popsali inkluzi takto: Inkluze znamená vytvoření takového prostředí ve třídě, které vítá a oceňuje odlišnosti (Lang, Berberichová, 1998, s. 28-29 in <http://osobnostnirozvojpedagoga.cz/moduly/m1/5-1-1-vymezeni-integrace-a-inkluzive-vzdelavacim-procesu.html>). Inkluze popírá vylučování některých lidí ze společnosti, jakékoli předsudky a diskriminaci. Pojem inkluze je spíše chápán v širším významovém smyslu ve srovnání s termínem integrace.

Problematikou dětí se speciálními vzdělávacími potřebami se dále zabývá a specifikuje Vyhláška č. 73/2005 Sb., O vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními

vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných.

INTEGRACE	INKLUZE
Zaměření na potřeby jedince	Zaměření na potřeby všech vzdělávaných
Expertízy specialistů	Expertízy běžných učitelů
Speciální intervence	Dobrá výuka pro všechny
Prospěch pro integrované dítě	Prospěch pro všechny děti
Dílčí změna prostředí	Celková změna školy
Zaměření na vzdělávaného postiženého jedince	Zaměření na skupinu a školu
Speciální programy pro děti s postižením	Celková strategie učitelů
Hodnocení studenta expertem	Hodnocení učitelem, zaměření na vzdělávací faktory

Obrázek č. 1

<http://osobnostnirozvojpedagoga.cz/moduly/m1/5-1-1-vymezeni-integrace-a-inkluze-ve-vzdelavacim-procesu.html>

Integrace /inkluze zůstává pro naše školství velkou výzvou a záleží na nás všech, jakým způsobem se s tímto úkolem dokážeme vypořádat.

„Nic nečiní člověka lidštějším, než láska ke zvířatům“

(Henry Fielding)

3 ZOOREHABILITACE

3.1 Vymezení pojmu

Termín „zoorehabilitace“ či „zooterapie“ není zcela přesný název pro využití zvířat jako terapeutického prostředku a definice toho oboru není jednoduchá. Nerandžič užívá pojem animoterapie a poukazuje na to, že v českém jazyce neexistuje zvláštní pojmenování metody využití zvířete jako léčebného prostředku pro člověka. Anglosaská literatura používá označení „léčení prostřednictvím domácích miláčků“ (popřípadě léčení domácími miláčky), (Nerandžič, 2006, s. 15). V souladu s tím, jak se pozitivní interakce mezi zvířaty a lidmi rozšiřuje v mnoha oblastech pomáhajících profesí, dochází k výhradám právě k používané terminologii. Pojem terapie je právem napadán v případech, kdy kontakty se zvířaty nemají patřičné náležitosti a činnost tak spadá spíše do kategorie společných aktivit, zvířaty podporovaného vzdělávání či jen návštěvního programu (Nedvědová, 2008 in Svobodová, 2009, s. 6). V tomto případě bychom se spíše přikláněli k užívání pojmu zoorehabilitace. Pojem zooterapie rozumíme pozitivní až léčebné působení zvířete na člověka. Ať už nám jde o zlepšení paměti, motoriky, komunikace nebo zmírnění stresu, je zde zvíře vždy v roli prostředníka, tzv. koterapeuta. Vždy je ale třeba mít na paměti, že na druhém konci vodítka či opratí je člověk – zooterapeut (Freeman, 2007, s. 30).

3.2 Typ zooterapie dle zvířecího druhu

3.2.1 Psi

Canisterapie - je duši hojící pocit, který v nás zanechává kontakt s milým a bezprostředním psem, pocit, že nejsme sami, že někoho zajímáme a že někdo nás má rád a těší se na nás (Galajdová, 2011, s. 15).

3.2.2 Drobní hlodavci a králíci

Křeček, morče, potkan, činčila, králík, zakrslý králík. Malá zvířata (křeček, morčata) bývají využívána zvláště u dětí a např. v případě autistických pacientů bývá dosahováno pozitivních výsledků. Kontakt lidské ruky a hebkého kožíšku navozuje příjemný pocit a zlepšuje jak náladu, tak schopnost pohybu rukou (Svobodová, 2009, s. 7).

3.2.3 Kočky

Felinoterapie - kontakt s kočkou pomáhá rozvíjet estetické a hudební cítění dětí v rámci herních terapií, např. při produkci divadelních her, pomáhá jim v soustředění a hlavně je rozveseluje, původně zakřiknuté děti se smějí a začínají lépe komunikovat (Nerandžič, 2006, s. 67).

3.2.4 Hospodářská zvířata

Hospodářská zvířata patří do oblasti, kdy péče o zvíře je fyzickou rehabilitací a zodpovědnost za ně velkým hnacím motivem. Bývají zakládány různé farmy, kde se klienti starají o kozy, ovce či skot. Podobné využití nabízejí i některé zoologické zahrady v podobě kontaktních zookoutků (Svobodová, 2009, s. 7).

3.2.5 Koně

Hipoterapie - je rehabilitační metoda, která využívá komplexní léčebné působení na člověka. Jde o cílené využití práce s koněm, vožení se na koni a ježdění (hipických aktivit), ale hlavně multidimenzionálního pohybu koně na zmírnění nebo odstranění příznaků onemocnění pohybového aparátu. Pedagogicko-psychologické ježdění, tzn. práce s koněm, vožení se na koni, ježdění na koni s cílem dosažení pozitivních změn v chování dětí a mládeže, nebo ke zmírnění nebo odstranění příznaků duševní choroby či mentálního handicapu (Hollý, Hornáček, 2005, s. 19).

Freeman dále doplňuje druhy o delfinoterapii, lamaterapii, insektoterapii (využití hmyzu v rámci zooterapie) a ornitoterapii (Freeman, 2007, s. 32).

3.3 Typ zooterapie dle metody

3.3.1 Animal Assisted Activities

Animal Assisted Activities „AAA“ - aktivity za pomoci zvířat, společenská činnost – přirozený kontakt člověka a zvířete zaměřený na zlepšení kvality života klienta nebo přirozený rozvoj jeho sociálních dovedností.

3.3.2 Animal Assisted Therapy

Animal Assisted Therapy „AAT“ - terapie za pomoci zvířat, terapie – cílený kontakt člověka a zvířete, zaměřený na zlepšení psychického nebo fyzického stavu klienta / pacienta. Program AAT je možné objektivně zhodnotit nebo změřit.

3.3.3 Animal Assisted Education

Animal Assisted Education „AAE“ - vzdělávání za pomoci zvířat, vzdělávací činnost, edukace – přirozený nebo cílený kontakt člověka a zvířete zaměřený na rozšíření nebo zlepšení výchovy, vzdělávání nebo sociálních dovedností klienta.

Pro tyto formy terapie je společné, že ve vztahu mezi terapeutem a klientem je obecně žádoucí, aby k sobě cítili náklonnost, vzájemně se respektovali a brali terapii vážně.

3.3.4 Animal Assisted Crisis Response

Animal Assisted Crisis Response „AACR“ - krizová intervence za pomoci zvířat, „KI“ – přirozený kontakt zvířete a člověka, který se ocitl v krizovém prostředí, zaměřený na odbourávání stresu a celkové zlepšení psychického nebo i fyzického stavu klienta (Freeman, 2007, s. 32-35).

3.4 Typ zooterapie dle formy

Další kriteria v členění zooterapie definuje Freeman jako formu zooterapie - návštěvní program, jednorázové aktivity, pobytový program, rezidentní program, zásah krizové intervence / nebo jejich kombinace (Freeman, 2007, s. 30).

3.5 Typ zooterapie dle účastníků

Dělení zooterapie dle způsob práce: samostatná práce versus spolupráce několika zooterapeutických týmů. S tím souvisí složení pracovní jednotky: zvíře + zooterapeut + klient, nebo zvíře + zooterapeut a klient + personál, případně další pomocníci.

Zooterapii může být vedena za účasti zooterapeuta + jedno zvíře, nebo varianta zooterapeuta + více zvířat (Freeman, 2007, s. 31).

3.6 Prospěšnost terapie s ohledem na zvířata

Jedním ze zodpovědných vědeckých pracovníků, kteří si kladou otázku, zda je terapie pomocí zvířat dobrá také pro zvířata a za jakých podmínek, je doktorka Anne McBride ze Southamptonské univerzity. Její názor zní: „Pokud je správně prováděna a respektuje specifické potřeby zvířat vyplývající z jejich přirozenosti a odrážející se v jejich chování, nevidím důvodu, proč by terapie nemohla být prospěšná člověku při neutrálním nebo pozitivním efektu na zvíře“ (Galajdová, 1999, s. 137).

3.7 Právní vymezení zooterapie

V České republice není podpůrné a léčebné využívání zvířat při zooterapii dosud samostatně a legislativně řešeno. Existují normy (na různé legislativní úrovni) přímo se zooterapií nezabývající, ale upravující např. chování lidí ke zvířatům a zajišťující welfare a ochranu zvířat (zákon 246/1992 Sb., Na ochranu zvířat proti týrání v platném znění, včetně provádějících vyhlášek), vstup zvířat do prostor, kde je zooterapie praktikována a nároky na hygienu (zákon 258/2000 Sb., O ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, Vyhláška č. 137/2004 Sb., O hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných), zákony zaměřené na zdraví zvířat a veterinární péči o ně (zákon 166/1999 Sb., O veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů v platném znění, včetně provádějících vyhlášek), chov zvířat, jejich volný pohyb po veřejných prostorech (Svobodová, Tichá, 2005 in Tichá, 2007, s. 47). Vstup zvířete do mateřské školy upravuje provozní řád dané mateřské školy.

„Není na světě lepšího psychiatra než štěně, které Vám olizuje obličej“

(Bern Williams)

4 CANISTERAPIE

4.1 Etologie psa

Pes domácí (*Canis familiaris*) je potomkem prvního lidmi domestikovaného druhu – vlka (*Canis lupus*). Jako pravděpodobný důvod pro domestikaci psa je často uváděn prospěch, který plynul lidem ze spolupráce se psy při lovu (Řičánková, 2007, s. 54). Dnes je vztah člověka a psa všeobecně uznávaným symbolem lásky a věrnosti. Zřejmě proto, že ze všech zvířat žijících s člověkem mají psi nejlepší schopnost porozumět lidským sociálním signálům a dokonce dosahují lepších výsledků v některých úlohách vyžadujících pochopení komunikačních signálů než lidoopí (Hare a kol., 2002 in Řičánková, 2007, s. 54). Výjimečná schopnost odhadnout záměr člověka na základě verbální i neverbální komunikace činí ze psů ideální druh pro zooterapii (Lucidi a kol., 2005 in Řičánková, 2007, s. 59). Obecně platí, že chování psů se skládá ze dvou částí - z chování vrozeného a chování naučeného.

4.1.1 Vrozené chování psa

Vrozené chování bývá někdy označováno jako instinktivní chování a má souvislost se snahou o udržení genetického potenciálu, tedy se snahou předávat své geny potomstvu. Používán bývá i termín vzorec vrozeného chování. Vzorec je celkem rozumně vybrané slovo, protože na určitý podnět reaguje pes na základě zkušeností svých předků stejně nebo obdobně. Dobrým příkladem je malé štěně, které má dojem, že nad ním letí velký pták a proto se přihrčí. Vzorec pak zní: velký pták = dravec =

smrtné nebezpečí = dělám se neviditelným. Platí to u divoce žijících zvířat, platí to i v případě pudlíčka, jehož rodičové a prarodičové v životě dravce nepotkali.

4.1.2 Naučené chování psa

Chování naučené je možné vysvětlit jako vzorec vrozeného chování ovlivněný zkušeností. Ta může být kladná i záporná. Štěně začíná projevovat teritoriální chování a výrazně dává najevo nesouhlas s cizím člověkem na vlastní zahradě. Ze štěněte má vyrůst hlídací pes a pán ho tedy za nesouhlasnou reakci chválí a odměňuje a teritoriální chování v něm podporuje. Pokud se ale jedná o zahradu, kterou bude navštěvovat velké množství dětských kamarádů, dává pán najevo nesouhlas s reakcemi psa a teritoriální chování v něm potlačuje. Do kategorie naučeného chování samozřejmě patří výcvik psa. Je nesmírně důležité období tak zvané rané socializace, které probíhá zhruba ve věku 5 - 12 týdnů. V tomto období si pes uvědomuje hierarchii smečky, učí se poslouchat jejího vůdce a vycházet s ostatními členy. Učí se komunikovat a získává základní informace o prostředí, v kterém žije. Informace snadno zpracovává a čím větší množství zkušeností v tomto období získá, tím lépe se s ním bude pracovat v dospělosti (<http://myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Lovecky-pes/2009/03---2009/Etologie-v-chovu-psu.aspx>, Vladimíra Tichá).

4.2 Historie canisterapie

Canisterapie se vyvinula na podkladě zkušeností prověřených staletími. Systematické využití psů v léčebných zařízeních ve Franské říši je zmiňováno již v 8. století n. l. Obecně známé je využití záchranářských psů v klášteře sv. Bernarda ve Švýcarsku nebo nasazení psů k léčbě duševně nemocných v anglickém Yorku v 18. století (mniši pečující o nemocné stavěli léčebný vliv psů na člověka na úroveň modlitbám). V USA bylo léčebné použití psů dokumentováno v r. 1942 při rehabilitaci válečných veteránů. V 60. letech 20. století publikoval americký psychiatr Boris Levinson své zkušenosti s touto terapií u svých pacientů a v roce 1982 tentýž lékař stanovil poprvé její zásady a metodiku (Nerandžič, 2006, s. 31). Boris Levinson zjistil, že

jeho pes může sehrát pozitivní roli při komunikaci mezi ním a nedůvěřivým dítětem, neboť s pomocí psa mohl s takovým dítětem navázat kontakt (Odendaal, 2002, s. 58-59).

V Čechách se canisterapie začala využívat jen ojediněle na začátku 90. let minulého století, např. v Ústavu sociální péče Kociánka v Brně nebo při léčbě psychiatrických pacientů koncem 80. a začátkem 90. let v Psychiatrické léčebně v Bohnicích v Praze (Nerandžič, 2006, s. 31).

4.3 Terminologie canisterapie

Galajdová definuje canisterapii jako označený způsob terapie, který využívá pozitivního působení psa na zdraví člověka, přičemž pojem zdraví je zde myšlen podle definice WHO (Světové zdravotnické organizace) jako stav psychické, fyzické a sociální pohody (Galajdová, 1999, s. 24).

Svobodová hovoří o canisterapii jako o oboru, který využívá jako terapeutický, nebo správněji rehabilitační, prostředek psa. Obor, který obsáhne v podstatě všechny věkové kategorie lidské populace od malých dětí přes pubescenty, lidi středního věku až po seniory. Konkrétní využití psa musí odpovídat potřebám klientů (Svobodová, 2009, s. 9).

Nerandžič vidí podstatu canisterapie ve využití psa v interaktivním léčebném procesu lidí. Cílem je aktivizace nemocného nebo zdravotně postiženého, zlepšení jeho fyzického a psychického stavu a snížení množství užívaných léků. V rámci léčby člověka dochází k aktivaci a mobilizaci zbytkových fyzických, psychických a imunitních schopností zdravotně postiženého. Člověk startuje pomocí přírody své uzdravování, zlepšuje vlastní tělesný a duševní stav a kontakt s lidmi. Dosud však není jednoznačně zodpovězena otázka, zda je canisterapie podpůrnou léčbou, anebo je to nový terapeutický postup (Nerandžič, 2006, s. 52).

Eisertová canisterapii shrnuje jako léčebný kontakt psa a člověka. Je prováděna formou skupinovou či individuální. Pes je výborným společníkem, ale také výchovným

prostředkem pro klienta. Canisterapie dále přispívá k rozvoji jemné a hrubé motoriky, podněcuje verbální a neverbální komunikaci, orientaci v prostoru, zvyšuje motivaci podílet se na vlastním léčebném procesu, zlepšuje interakci klienta s ostatními klienty – ošetřovateli – rodiči atd. Canisterapie může být využita k nácviku koncentrace a zvýšení pozornosti, rozvoji sociálního citění, zlepšení kvality života a v některých případech i snížení agresivity klienta (Eisertová, 2007, s. 60).

Canisterapií se rozumí léčebný kontakt psa a člověka. Pes už svou přítomností dokáže vyvolat dobrou náladu všude tam, kde je jí nedostatek. A o tom, že úsměv léčí, není pochyb (<http://www.canisterapie.cz/cz/>).

Je mnoho definic canisterapie, každý autor se snaží o tu správnou a výstižnou formulaci. Jedno, ale mají společného. Jde o určitou formu kontaktu psa s člověkem. Nejblíží nám je citace Galajdové, kdy na otázku co je canisterapie odpovídá: Duši hojící pocit, který v nás zanechává kontakt s milým a bezprostředním psem, pocit, že nejsme sami, že někoho zajímáme a že někdo nás má rád a těší se na nás. Pocit, který nám pomáhá čelit každodenním trampotám a dává vůli jít životem dál... Pozitivní pocit, který má nejen psychické, ale i fyzické dopady (Galajdová, 2011, s. 15).

4.4 Účastníci canisterapie

Canisterapie se zúčastňuje celá řada subjektů, a to přímo, nebo nepřímo. Za účastníky považujeme chovatele psa, majitele psa (psovod), canisterapeutického psa jako koterapeuta, specialisty v pomáhajících profesích, klienta, zdravotně sociální instituci, rodinu nebo jiné sociální prostředí klienta (Fine, 2000 in Tichá, 2007, s. 61). Kalinová dále přiřazuje organizaci, která sdružuje canisterapeutické týmy a veterinárního lékaře, jako nepřímé účastníky (Kalinová, 2003, s. 112 in Tichá, 2007, s. 61).

4.4.1 Terapeut

Nerandžič uvádí, že první v léčebném procesu je terapeut – člověk, který by měl mít vysokou sociální inteligenci a velkou schopnost empatie i týmové práce (Nerandžič, 2006, s. 52). Je nezbytné, aby pro canisterapii nebyli vychováváni pouze psi, ale rovněž připravováni kvalifikovaní terapeuti (Kolektiv autorů, 2000 in Tichá, 2007, s. 61). Canisasistent – odborník v pomáhajících profesích, který absoluuje odborný kurz a má vhodného psa. Canisterapeut – splnil podmínky stupně canisasistenta, má dlouhodobou praxi. Vzdělání odpovídá 220 hodinám teorie a 40 hodinám praxe (<http://www.canisterapie.cz/cz/canisterapie-zakladni-informace/kvalifikace-a-pravomoce-v-canisterapii-17.html>).

4.4.2 Pes

Canisterapeutický pes je vybírán podle svých vlastností. Musí být dobře socializován a žít v těsném svazku s lidmi, musí být zdrav psychicky i fyzicky, mít dobrý sluch a čich, být tolerantní k lidem a k ostatním zvířatům. Výběr je prováděn na základě testování a odzkoušení cvičiteli a trenéry před zkušebními komisaři. Příslušné organizace vydávají certifikát canisterapeutického psa zpravidla na jeden až dva roky. Certifikát je vázán na osobu majitele psa, který musí dodržovat zásady ochrany práv zvířete (zvíře nesmí být týráno, přetěžováno a zbytečně stresováno), (Nerandžič, 2006, s. 52-53).

4.5 Metody canisterapie zaměřené na děti

L. Galajdová zmiňuje, že v podstatě existují dva hlavní způsoby použití psů v předškolním zařízení a to v podobě:

- aktivity za asistence zvířat (Animal Assisted Activities, AAA)
- terapie za asistence zvířat (Animal Assisted Therapy, AAT)

4.5.1 Animal Assisted Activities

AAA – poskytuje motivační, výchovné, rekreační anebo léčebné příležitosti ke zlepšení kvality života. Je poskytována v různých prostředích speciálně trénovanými profesionály, poloprofesionály anebo dobrovolníky za účasti psa splňujícího určitá kritéria. Zahrnuje aktivitu typu „setkání a pozdravení“ bez, toho, aniž by byl sledován léčebný cíl, či byla terapie upravena na míru dítěti. Průběh je víceméně spontánní, délka předem neomezená (L. Galajdová, 2011, s. 96). Výcvikové canisterapeutické sdružení Hafík, o. s. uvádí, že hodnota AAA je především v pocitech psychické pohody v prožívání emočně libých prožitků a spokojenosti. Cílem je především přinést dětem novou zkušenost, potěšit je a poskytnout další příjemné pocity spojené s přítomností psa, jako motivačního prvku (<http://www.canisterapie.org/c-35-zpusoby-aplikace.html>).

4.5.2 Animal Assisted Therapy

AAT – je cíleně zaměřená intervence, kde pes odpovídající specifickým kritériím je neoddělitelnou součástí léčebného procesu. Je řízena anebo prováděna profesionálem zdravotnického či sociálního zaměření, s příslušným odborným vyškolením a v rámci výkonu jeho profese. AAT je určena k podpoře zlepšení tělesných, sociálních, emocionálních anebo kognitivních schopností dětí. Celý proces je podrobně zaznamenáván a vyhodnocován. Klíčovými znaky jsou přítomnost specifických cílů a úkolů pro jednotlivé děti a objektivní měření a záznam jejich pokroku (L. Galajdová, 2011, s. 98).

Tyto obě metody se souhrnně označují jako interakce za asistence zvířat (Animal Assisted Interactions, AAI), (McCardle a kol., 2011 in L. Galajdová, 2011, s. 95).

4.5.3 Animal Assisted Education

Staffová doplňuje:

- vzdělávání za pomoci zvířat (Animal Assisted Education, AAE), (Staffová, 2007, s. 85).

AAE – přirozený nebo cílený kontakt dětí a psa zaměřený na rozšíření nebo zlepšení výchovy, vzdělávání nebo sociálních dovedností. Nejčastěji jsou to děti se specifickými poruchami učení, chování nebo komunikace. Jedním z hlavních cílů je přirozené zvýšení motivace k učení a k osobnímu rozvoji. Tato forma canisterapie vyžaduje kromě zoterapeutického týmu také přítomnost nebo přímou spolupráci pedagogického personálu. Jedná se zejména o pedagogy, speciální pedagogy, školní nebo dětské psychology, vychovatele (Freeman, 2007, s. 34).

4.6 Formy canisterapie zaměřené na děti

4.6.1 Individuální program

Individuální canisterapie zahrnuje setkání jednoho dětského klienta s jedním, popř. s více canisterapeutickými týmy. Výhodou je přizpůsobení programu a cílené působení podle individuálních potřeb dítěte, možnost intenzivnějšího kontaktu se psem a snížení okolních rušivých vlivů (Tichá, 2007, s. 81). Tato forma canisterapie není příliš vhodná v předškolním zařízení. Ostatní děti by byly pouze pasivními pozorovateli.

4.6.2 Skupinový program

U skupinové formy canisterapie řídí vzájemnou interakci dětí se psy většinou jedna osoba. Je důležité, aby zvolila vhodný poměr dětí a psů a při programu

pamatovala na všechny děti a jejich zapojení do činnosti a kontaktu se psem (Tichá, 2007, s 81).

4.6.3 Návštěvní program

Jednou z vhodných forem canisterapie v předškolním zařízení, je například návštěvní program. Jde o nejrozšířenější formu canisterapie v ČR. Společný kontakt dětí s canisterapeutickým týmem (psem) probíhá v pravidelných intervalech na předem sjednaném místě, tedy v mateřské škole, školní zahradě. Návštěvy se obvykle uskutečňují jednou týdně nebo jednou za dva týdny (Tichá, 2007, s. 84). Canisterapie může být součástí řízené činnosti anebo vhodně včleněna do volné hry dětí, kdy nenásilným propojením hry s přítomností psa lze očekávat větší bezprostřednost, aktivitu, otevřenost, vstřícnost ze strany dětí. Při aplikaci canisterapie v mateřské škole volíme vhodnou formu canisterapie, tedy AAA, nebo AAT, AAE dle cílové skupiny dětí v mateřské škole. Rozhodujícím kritériem určitě bude to, zda je v mateřské škole dítě se speciálními vzdělávacími potřebami.

4.7 Podmínky canisterapie

Před zahájením vlastní canisterapie je nutné zvážit možnosti mateřské školy, canisterapeuta i pedagoga podílejícího se na canisterapii. Je vhodné pozvat rodiče na úvodní schůzku, na které budou seznámeni s programem canisterapie v mateřské škole i s canisterapeutickým týmem, který bude canisterapii realizovat. Zákonní zástupci dětí na závěr schůzky podepisují souhlas s canisterapií a uvádějí, možné kontraindikace u jejich dětí, tzn. alergie, strach ze psů (Staffová, 2007, s. 85).

5 VÝZNAM KONTAKTU PSA NA VÝVOJ PŘEDŠKOLNÍHO DÍTĚTE

I v dnešní době, kdy vládnu počítače, elektronické hračky, televize, zájem dětí o živá zvířata neupadá, ale naopak sílí. Galajdová uvádí zjištění odborníků, že živý tvor (na rozdíl od dokonalé látkové napodobeniny) je nepoměrně vydatnějším zdrojem podnětů a že navíc má v sobě něco zcela osobitého a jedinečného. Prostě žije! Hýbe se – a to vsutku jak sám chce! Přijímá potravu a její zbytky vyměšuje, spí, bdí, dává najevo, že je mu dobře i že je mu zle, zkrátka je svébytnou bytostí, a to bytostí ve svých projevech a funkcích dítěti srozumitelnou (Galajdová, 1999, in Tichá, 2007, s. 131).

5.1 Vliv canisterapie na děti

Přínosy canisterapie byly zjištěny jak u dětí se specifickými vadami, tak u dětí zdravých. U obou skupin je podle Matějčka povzbuzen duševní vývoj dítěte žádoucím směrem, je zde příležitost k formování některých žádoucích postojů a k potlačení těch nežádoucích. Dětem, které vyrostou bez kontaktu se zvířaty, chybí v jejich vývoji životně důležité prožitky a zkušenosti (Matějček, 1997 in Tichá, 2007, s. 132). Zvířata působí jako významní koterapeuti a spoluvychovatelé (Berger, 1994 in Tichá, 2007, s. 132). Pes každého přijímá takového, jaký je a dává mu to, co právě potřebuje. Výhodou je, že reaguje spontánně a stanovuje spontánně hranice. Získané zkušenosti a dovednosti z kontaktu, zacházení se zvířetem, pravděpodobně ovlivňují vztah k lidem. Děti, které vyrostly v blízkosti zvířat, se interakcí s nimi a dobrým vztahem k nim učily daleko dříve poznávat a rozumět pocitům a potřebám živočichů, a tím pravděpodobně také pocitům a potřebám jiných lidí. Takové děti také snadněji navazují kontakt a jsou u ostatních dětí oblíbenější, snadněji se adaptují v novém dětském kolektivu (Olbrich, 1997, 2002, Leugner a kol., 2002 in Tichá, 2007, s. 132).

5.2 Vliv psa chovaného v rodině na děti

Matějček (1997, 1999a in Tichá, 2007, s. 133) popisuje ovlivnění dítěte psem na základě podnětů, které dítě vnímá v určitém věku:

- Děti malé, přibližně do tří let – pes je vydatným zdrojem zajímavých podnětů, jednak se hýbe a jednak „žije“ jako každý jiný tvor. Dítě poznává přirozené životní potřeby a projevy týkající se příjmu potravy, spánku, bolesti, obrany. Kromě toho pes vyžaduje určitou pozornost ze strany lidí a dítě si tak zvyká, že středem pozornosti není jen ono samo.
- Předškolní věk – pes je pro dítě jakousi „živou hračkou“, kterou dokáže velice dobře odlišit od dokonalé neživé napodobeniny a chová se k ní jinak. Dítě se také přirozeně seznamuje s životním během – pozoruje rozmnožování, vyzrávání mláďete, život i jeho smrt.

Matějček zdůrazňuje vliv zvířat chovaných v domácím prostředí. Na zvířatech a se zvířaty, zvláště jsou-li to mláďata, mohou naše děti osvědčovat a rozvíjet pečovatelské a ochranné tendence, něžnost, ohleduplnost, obětavost a řadu dalších postojů, které přijdou ke cti třeba až o hodně později, tj. až toto naše dítě bude jednou mít své vlastní děti (Matějček, 1996, s. 119).

5.2.1 Pravidla chování vůči psům

Důležité je vést děti k osvojení si pravidel chování ke psovi. Taková pravidla pospal např. Berger:

- Chovej se tak, jak chceš, aby bylo zacházeno s tebou.
- Nechoď k cizímu psovi, pohlad' ho až po svolení jeho pána, odpočívajícího psa nech v klidu ležet.

- Nedělej nic takového, co by pes mohl vnímat jako ohrožující, nedívej se psovi přímo do očí, nezkoušej mu ani z legrace brát krmení z misky, při krmení psa neruš.
- Nikdy se nemíchej mezi psy, kteří si hrají nebo se perou. Před psem neutíkej, nezajímá se o nepohyblivé podněty.
- Při hře se psem je důležité, aby byl nablízku někdo dospělý.
- Každý pes je jiný.

(Berger, 1994 in Tichá, 2007, s. 132).

5.3 Vliv canisterapie na děti se specifickými potřebami

5.3.1 Děti se specifickými potřebami

Postižení můžeme chápat jako náročnou životní situaci, protože dlouhodobě působí na jedince zatěžujícím vlivem, zvyšuje stres, způsobuje řadu konfliktů i frustraci. Velmi záleží na míře vyrovnání se s postižením. Může se tak stát, že jedinec s reálně těžším postižením prožívá lehčí psychosociální dopady než jedinec s lehčím postižením. Vývoj osobnosti dítěte se specifickými potřebami ovlivňují jak vnitřní, tak vnější faktory. Patří mezi ně zejména biologické faktory (genetická výbava, činnost nervové soustavy, celkový vzhled jedince). Všechny působí ve vzájemné souvislosti, nelze je oddělit (Vágnerová a kol., 2001 in Tichá, 2007, s. 129).

Pokud postižený akceptuje svůj defekt a vyrovná se s ním realisticky – tzn., rozvíjí své možnosti, existence handicapu nemusí mít za následek výraznější změny ve struktuře osobnosti. Vágnerová dále uvádí, že častější jsou určité specifické rysy osobnosti. Mezi vlastnosti, které vystupují do popředí častěji než u zdravých jedinců, patří např. egocentrismus, negativismus, závislost a nesamostatnost, obtíže v sociálním styku, malá stabilita, komunikační a vztahové problémy. Přítomnost postižení zasahuje také do sebehodnocení, vede ke vzniku pocitů méněcennosti (Tichá, 2007, s. 129).

Matějček popisuje vliv chronického onemocnění na prožívání. Osoby s chronickým onemocněním častěji trpí depresivními stavy, pocity opuštěnosti a beznaděje, pocity viny. Důležitý je vliv okolí, který by měl přinášet uklidnění, povzbuzení, důvěru (Matějček, 1999b in Tichá, 2007, s. 129).

5.3.2 Canisterapie u dětí s psychickou poruchou

Pes a především vztah pes-člověk má pozitivní přínos nejen u osob s postižením, ale i u dětí, kde hrozí deprivace, pocit samoty, nejistoty a malé zodpovědnosti. Velmi vhodné je využití canisterapie jako motivačního prvku k určité činnosti dětí, ke zlepšení psychického stavu dítěte díky emočně libým prožitkům, které kontakt se psem nabízí (Tichá, 2007, s. 77).

Chování deprivovaných dětí v interakci se psem je na první pohled rozdílné od chování dětí emočně saturovaných. Zatímco děti, které nemají problémy v citové oblasti, jednájí se psy spíše na principu kladné motivace, podpory a povzbuzení, u dětí deprivovaných tomu je právě naopak. Nedvědová popisuje příklad z praxe, kdy deprivované dítě vyžadovalo splnění povelů od psa nátlakem, zvyšováním hlasu, strnulým postojem. Už jen při pouhém přivolání psa byla intonace výrazně direktivní a nátlaková, takže psi se spíše kontaktu straní, nebo dítě ignorují. Tyto psí reakce však velmi zřetelně a srozumitelně vedou dítě ke změně projevu ve smyslu příjemných, povzbuzujících a lákavých povelů s patřičnou intonací a postavením těla (Nedvědová, 2007, s. 141).

Nejdůležitějším aspektem canisterapie u dětí s psychiatrickou diagnózou je navázání vztahu. Jejich problémy často pramení právě z nemožnosti či neschopnosti navázat či udržet kvalitní a plnohodnotný vztah k lidem. Pes je vynikajícím prostředníkem k otevřeným projevům kladných emocí, které jsou adekvátní formou zvířetem přijímány a samozřejmě opětovány. Dítě tak má možnost získat jasnou odezvu, která má zřetelná a pochopitelná pravidla, jichž se v běžné mezilidské komunikaci nedostává, či jsou pro dítě příliš komplikovaná (Nedvědová, 2007, s. 142).

5.4 Canisterapie v ucelené rehabilitaci

V péči o děti se specifickými potřebami je velmi důležitý komplexní přístup, který se snažíme naplnit v rámci rehabilitace. Kolářková a Kodmová charakterizují rehabilitaci podle dalších autorů jako plynulé a koordinované úsilí o optimální integraci do života při využití všech dostupných prostředků léčebných, sociálních, výchovných a pracovních (Kolářková, Kodmová, 2005 in Tichá, 2007, s. 112). Novosad zdůrazňuje kombinaci dostupných prostředků a postupů k výcviku jedince za účelem získání nebo znovuzískání a upevnění nejvyšší možné výkonnosti, funkční schopnosti a soběstačnosti v postiženích nebo nemocí dotčených oblastech života (Novosad, 2002 in Tichá, 2007, s. 112). Jedná se tedy o interdisciplinární obor zaměřený na dlouhodobou rehabilitaci, kterou Janovský dělí na léčebnou, sociální, pedagogickou a pracovní rehabilitaci. Janovský dále řadí canisterapii mezi konkrétní metody a postupy léčebné rehabilitace (Janovský, 2001, in Tichá, 2007, s. 112). Novosad jako jednu z doplňkových, alternativních nebo kombinovaných terapeutických metod ucelené rehabilitace (Novosad, 2002, in Tichá, 2007, s. 112).

5.5 Cíle stanovené u dětí všech skupin

Při canisterapii u dětských klientů se řídíme zásadami a pravidly uvedenými v předchozích kapitolách. Přínosy jsou též uvedeny výše. Obecným, ale přesto velmi směrodatným cílem u dětí je volba takových dílčích cílů a aktivit, které povedou k rozvoji dítěte.

5.5.1 Pohyblivost

Rozvoj jemné motoriky, rozvoj hrubé motoriky, motivace k pohybu, radost z pohybu, spontánní cílený pohyb, koordinace pohybu, sebeobsluha (stravování, hygiena, oblékání), zlepšení využívání a manipulace s kompenzačními pomůckami.

5.5.1.1 Jemná motorika

Důležité je prostřídat obě ruce – manipulace s karabinami (na obojku, náhubku, vodítku) a různými typy zapínání a otvírání (zipy, knoflíky – psí oblečky, závěry na dózách s odměnami pro psa), manipulace s granulemi (odměňování psa, vytváření obrazců z granulí, hledání a vyndávání granulí z různých nádob, manipulace bosou nohou), využití pískajících hraček (jejich mačkání dítětem a hození k aportu), česání psa, hledání drobného předmětu v psí srsti, dítě se postupně dotýká psa na různých částech těla, stavění psí boudy z kostek nebo přírodního materiálu, odlévání psích stop ze sádry, malování, modelování (Tichá, 2007, s. 185).

Obrázek č. 2

Dítě 2 roky. Hledání drobného předmětu v psí srsti.

5.5.1.2 Hrubá motorika

Využití psa jako motivačního prvku k pohybu, cvičení, procházce, pes jako netradiční cvičební náčiní (podlézání, přeskakování, obíhání), překážkové dráhy (dítě navádí psa na překážky, dítě absolvuje překážkovou dráhu samo, společně se psem atd.), přetahování se psem o lano, házení aportu, hod na cíl, děti se nechávají se zavázanýma očima vést psem, dítě závodí se psem v plazení, pes „předcvičuje“ při rozcvičce, výcvik psa (vedení na vodítku), (Tichá, 2007, s. 185).

Obrázek č. 3

Dítě, 4 roky, navádí psa „Myšku“ na překážkovou dráhu.

5.5.2 Psychická podpora

Opora při odloučení od rodiny, pozitivní naladění, snížení změn nálad, emočně libé prožitky, radost, smích, úsměv, spokojenost, emoční jistota, pocit blaha, pohody, spontánní přirozené zklidnění, relaxace, odpoutání od problémů, posílení pocitu jistoty

a bezpečí, přijetí dítěte takového, jaké je, zmírnění pocitu méněcennosti, podpora sebevědomí, sebedůvěry, reálné vnímání a přijetí svého onemocnění, handicapu, poznání svých kvalit, silných stránek, dovedností, reálné sebehodnocení, aktivizace, příjemné prožitky spojené s vlastní aktivitou.

Obrázek č. 4

Společný kontakt, sblížení.

Obrázek č. 5

Společný odpočinek, dítě 6 let a „Myška“.

5.5.3 Kognitivní oblast

Motivace, stimulace vnímání, bdělost, rozvoj smyslů, pozornost, soustředění, myšlení, představivost, fantazie, učení, paměť, orientace v čase, orientace v prostoru, prostředí rozvoj verbální komunikace, jazykové schopnosti (formální stránky – výslovnost, plynulost řeči, obsahová stránka řeči – slovní zásoba), motivace.

5.5.3.1 Myšlení

Cílená manipulace s předměty (např. jak nasadit náhubek), třídění různých předmětů podle toho, zda se týkají předem zadané oblasti (např. péče o srst psa, veterinární péče o psa), rozlišování, co ke psovi patří a co nikoli, hledání rozdílů na dvou psech, hledání stejných obrázků na psím pexesu, dítě popisuje obrázek se psem (děj, psa samotného), modelová situace, kdy se konkrétní pes ztratil a dítě má za úkol

zavolat na policii a vše vysvětlit, zejména popsat psa, kterého mají hledat, skládání puzzle se psy, domalovat psa (na obrázku je pouze jeho část), děti vymýšlejí na vylosované písmeno psí jména, hádanky se psí tematikou. Děti vymýšlejí pohádky, příběhy o psech, písničky na psí téma (Tichá, 2007, s. 186).

5.5.3.2 Paměť

Děti na školní zahradě hledají a prohlíží si obrázky týkající se psí tematiky, po návratu do třídy popisují, jaké obrázky viděly, dítě si prohlédne psa se všemi atributy a pak zavře oči, jiné dítě dostane za úkol některý s atributů změnit (vyměnit obojek, připnout vodítko, změnit pozici psa) a dítě po otevření očí jmenuje, co se změnilo. Hra psího pexesa (Tichá, 2007, s. 186).

5.5.3.3 Řečové dovednosti

Komunikace se psem, komunikace o psovi, dítě popisuje psa a rozdíly mezi plemeny, dítě se psovi představí (řekne mu jak se jmenuje, kde bydlí, co má rádo), motivace ke správné výslovnosti a rychlosti řeči při poslušnosti (důležitá je odměna – tedy uposlechnutí psa), trénování výslovnosti různých jmen psů, motivace a psychická podpora při povídání si dítěte se psem ve volné chvíli (pes rozumí nonverbální komunikaci, je vděčným posluchačem a dítě s ním může komunikovat tak, jak umí, a dostává pozitivní zpětnou vazbu, kdežto lidé mu často nerozumí a komunikace vázne), (Tichá, 2007, s. 187).

5.5.4 Sociabilita a sociální dovednosti

Navázání kontaktů a vztahů s ostatními dětmi, dospělými, navázání mezilidského kontaktu, podpora sebevědomí, zmírnění/vymizení tendencí k agresivitě, zmírnění egocentrismu, podřízenost vůči autoritě, zmírnění negativismu, rozvoj ukázněnosti, pocit sociální jistoty, vyrovnaný přístup a pozitivní vztah k sobě samému společensky přijatelný vztah k ostatním členům skupiny, vhodná, pro dítě přijatelná

pozice ve skupině vrstevníků, zapojení do kolektivu, spolupráce, integrace různých skupin dětí, osvojení a ochota dodržovat společenské a morální normy, rozvoj hodnotové orientace, zmírnění afektivních projevů, impulzivity, otevřenost, kontaktnost, samostatnost, sebeobsluha, soběstačnost, osvojení nových úkonů, získání nových zkušeností, osvojení si sociálního citění, rozvoj zodpovědnosti. (Tichá, 2007, s. 79).

5.5.5 Vztah ke psům, zvířatům, přírodě

Odbourání nebo zmírnění strachu ze psů, pozitivní vztah ke psům, zvířatům, přírodě, odstranění nebo zmírnění agresivity vůči zvířatům, jemné zacházení se psem, zodpovědné zacházení se psem, rozvoj pečovatelských dovedností, znalosti a dovednosti v oblasti péče o psa, jeho výchovy, výcviku, chování, projevů, potřeb, příprava na servisního psa (Tichá, 2007, s. 79).

6 CÍLE PRÁCE A PŘEDPOKLADY

V současné době je brán zřetel na bezprostřední začlenění jedince se specifickými potřebami do společnosti, tedy inkluzi. Nejvhodnějším obdobím integrace je dětství. V předškolním věku dítě nejlépe přijímá všechny zvláštnosti a odlišnosti jiných dětí. Děti v tomto věku jsou připraveny se setkávat se svými vrstevníky a navazovat přátelství. Místo, kde se setkávají, je mateřská škola a právě paní učitelky mohou vhodnými metodami a postupy výrazným způsobem přispět k začlenění dětí se specifickými potřebami mezi děti zdravé. Jednou z metod jak toho dosáhnout je forma zoorehabilitace, v této práci specifikovaná blížeji canisterapie. Canisterapie je přínosná i pro zdravé děti a může být mostem k navazování kontaktů s dětmi se specifickými potřebami.

Cílem této práce je zviditelnit práci canisterapeutického týmu, tím, že jej pozvu do mateřské školy a představit canisterapii jako podpůrnou aktivitu a motivaci v rozvoji předškolních dětí. Dílčími cíli jsou zjišťování:

- postojů dětí a rodičů k domácím zvířatům
- informovanosti rodičů a p. učitelek o pojmu canisterapie
- názorů rodičů na setkávání jejich dětí s terapeutickým zvířetem
- názorů p. učitelek na zařazení canisterapie do předškolní výchovy

Předpoklad 1

Děti žijící na vesnici vyrůstají ve společnosti zvířat častěji, než děti žijící ve městě.

Předpoklad 2

Děti ve městě tráví více času se svým zvířátkem, než děti na vesnici.

Předpoklad 3

Rodiče, kteří nemají doma zvíře, souhlasí se zoorehabilitací v mateřské škole častěji, než rodiče, v jejichž domácnosti zvíře žije.

Předpoklad 4

Rodiče, kteří bydlí na vesnici, souhlasí se zoorehabilitací v mateřské škole častěji, než rodiče bydlící ve městě.

Předpoklad 5

Více jak polovina rodičů, kteří si myslí, že canisterapie je terapie za pomoci psa, se domnívají, že je to metoda vhodná pro všechny.

Předpoklad 6

Více jak polovina rodičů, kteří souhlasí se zoorehabilitací v mateřské škole, si myslí, že canisterapie může mít pozitivní vliv na jejich dítě.

Předpoklad 7

Paní učitelky s dlouholetou praxí se domnívají, že canisterapie je vhodná pouze pro handicapované jedince.

Předpoklad 8

Paní učitelky, které mají ve třídě integrované dítě, mají převážně pozitivní názor na zařazení canisterapie do předškolní výchovy.

Předpoklad 9

Paní učitelky, které mají ve třídě integrované dítě, si myslí, že inkluze není nebo spíše není zdařilá a zoorehabilitace by mohla být společným vodítkem pro sblížení dítěte se specifickými potřebami s dětmi zdravými častěji než respondenti pracující se zdravými dětmi.

Předpoklad 10

Paní učitelky, které mají pozitivní názor na zařazení canisterapie do předškolní výchovy, by preferovali psa jako zvíře vhodné pro terapii.

7 METODOLOGIE

Hlavním metodologickým postupem sběru dat byl zvolen kombinovaný dotazník v tištěné podobě. V dotaznících byly použity jak uzavřené otázky – s nabízenými možnostmi odpovědi, tak otevřené otázky. Zvolena byla metoda kvantitativního šetření. Dotazníky byly ověřeny na výzkumném vzorku formou interview. Dotazníkové šetření proběhlo mezi rodiči, jejichž děti navštěvují mateřskou školu a p. učitelkami pracujícími v mateřské škole na Klatovsku. Osloveny byly všechny mateřské školy v Klatovech, z toho jedna mateřská škola se odmítla zúčastnit výzkumu. Dále byly osloveny mateřské školy v okolí Klatov a to do vzdálenosti 10 km. Z těchto „vesnických“ mateřských škol, se rovněž jedna odmítla zúčastnit výzkumu. Dotazníky byly anonymní. Dotazníky určené rodičům byly distribuovány prostřednictvím třetí osoby (paní učitelky té dané třídy, do které chodí jejich dítě). Dotazníky pro paní učitelky byly distribuovány mnou osobně do všech mateřských škol – náhodně vybraných tříd, zařazených do výzkumného šetření. Všechny dotazníky byly rozdány respondentům v pondělí a byl jim ponechán čas do pátku dalšího týdne, tedy 12 dní na jejich vyplnění a navrácení.

Celkem bylo tedy rozdáno:

Dotazník určený rodičům

Tabulka č. 1

Návratnost dotazníků	Absolutní četnost	Relativní četnost
Rozdané dotazníky rodičům	390	100%
Vrácené dotazníky	240	62%

Z vrácených 240 vyplněných dotazníků jich 10 bylo chybně nebo neúplně vyplněných. Do dalšího zpracování bylo tedy zařazeno 230 dotazníků.

Dotazník určený p. učitelkám

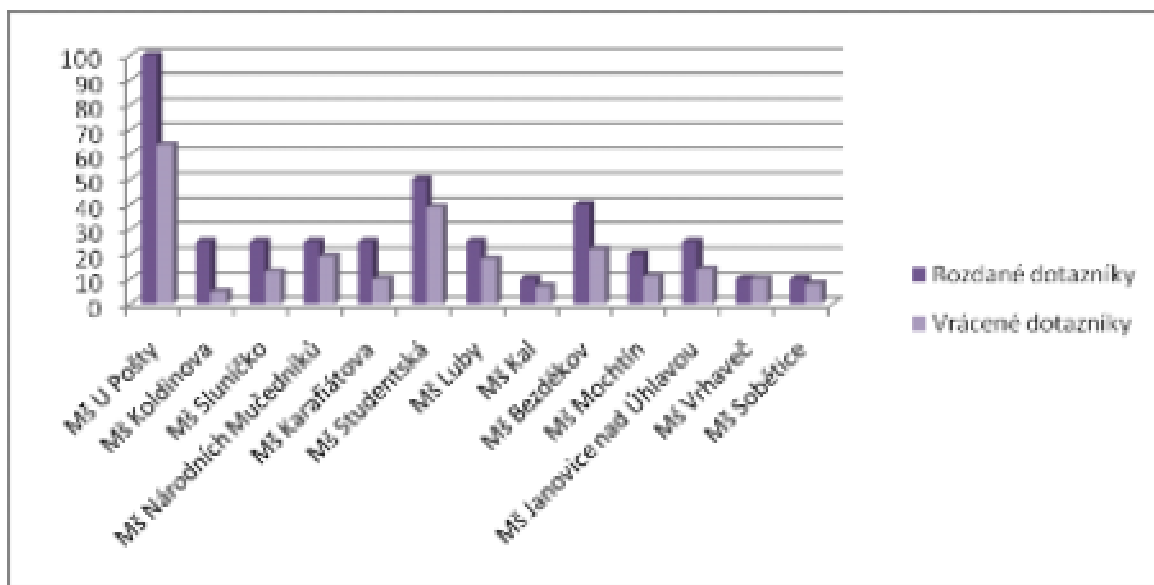
Tabulka č. 2

Návratnost dotazníků	Absolutní četnost	Relativní četnost
Rozdané dotazníky učitelkám	85	100%
Vracené dotazníky	58	68%

Z vrácených 58 vyplněných dotazníků jich 9 bylo chybně nebo neúplně vyplněných. Do dalšího zpracování bylo tedy zařazeno 49 dotazníků.

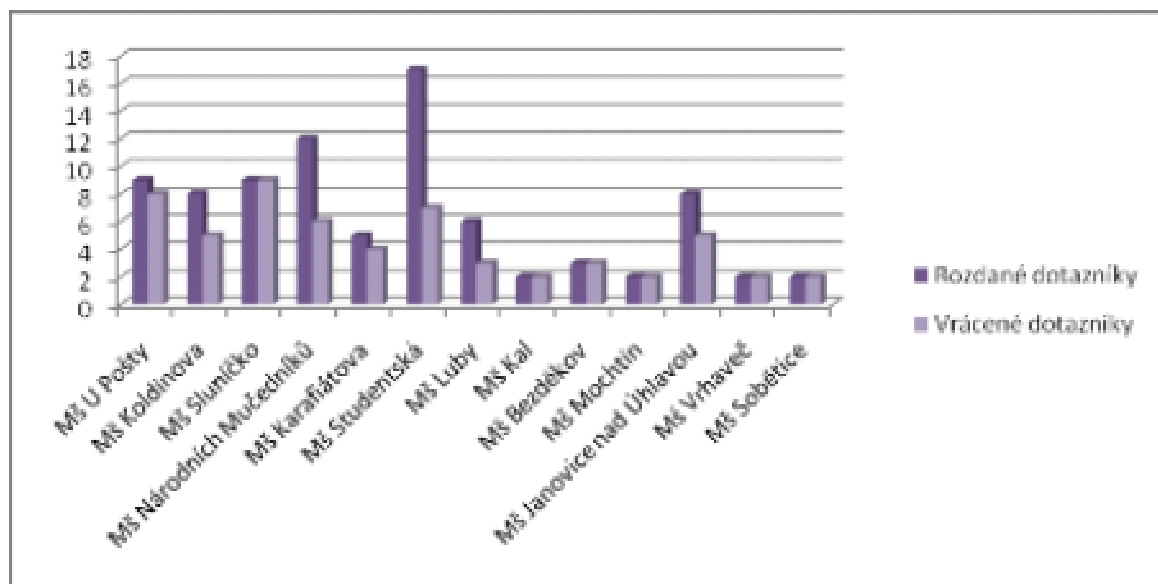
Graf s údaji o rozdaných a navracených dotaznících pro rodiče v poměru dle jednotlivých mateřských škol.

Graf č. 1

Graf s údaji o rozdaných a navracených dotaznících pro p. učitelky v poměru jednotlivých mateřských škol.

Graf č. 2

7.1 Metody zpracování

Půjde o kvantitativní zpracování, metodou třídění, logického uvažování a deduktivního myšlení. Využity budou tabulky s hodnotami absolutní četnosti a relativní četnosti. Pro lepší ilustraci uvedeme i sloupcové grafy a výsečové grafy.

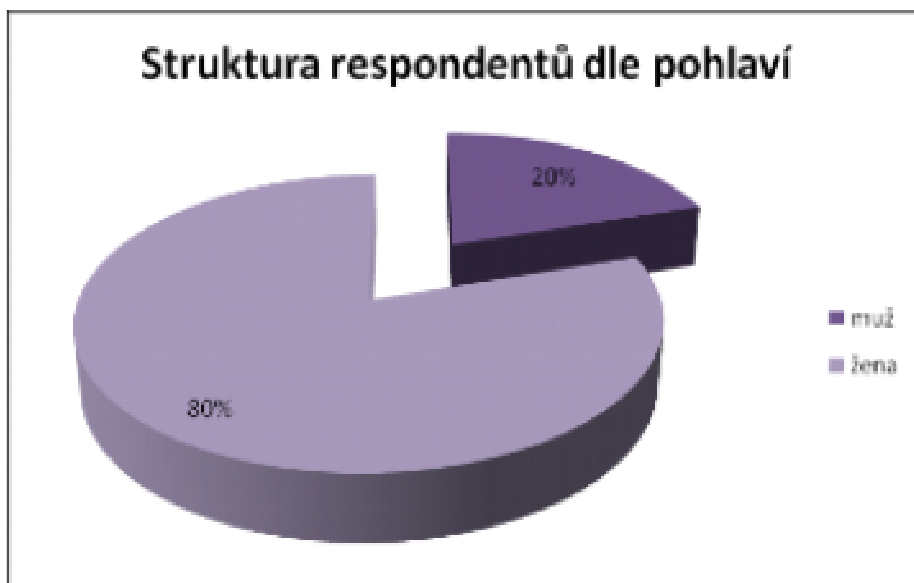
7.1.1 Metodika výzkumu – dotazník pro rodiče

Nejprve si dotazník rozdělíme do třech částí. První část se týká osobních údajů respondenta, otázky 1 – 5. Druhá část dotazníku se týká zjišťování vztahu ke zvířatům, otázky 6 – 9. Poslední, třetí, část dotazníků je zaměřena na zoorehabilitaci a canisterapii. Pro naši potřebu si zobrazíme strukturu respondentů dle pohlaví, dle dosaženého vzdělání a dle toho, kde respondenti žijí, zda ve městě či na vesnici.

Struktura respondentů dle pohlaví

Výzkumu se účastnilo 184 žen a 46 mužů, relativní četnost je 80% žen a 20% mužů.

Graf č. 3

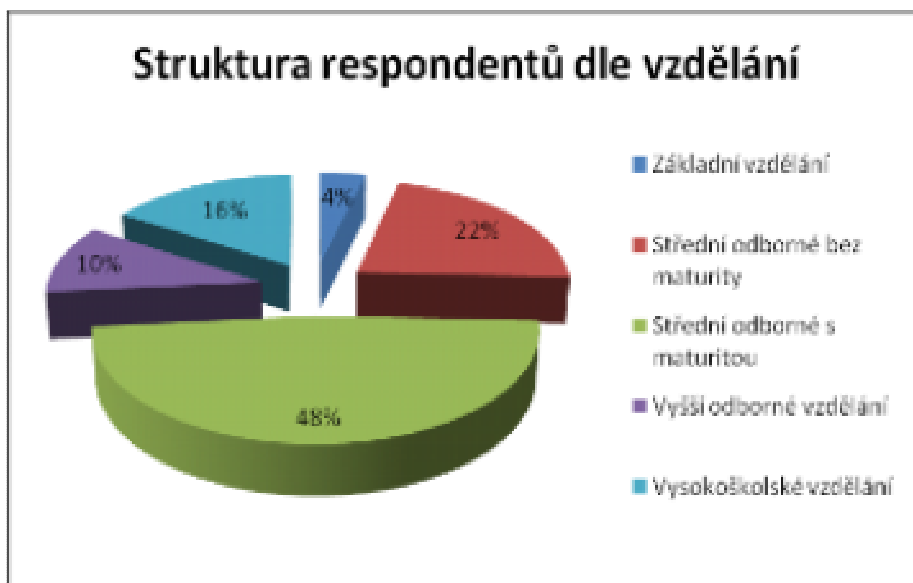

Struktura respondentů dle nejvyššího dosaženého vzdělání

Výzkumu se účastnilo 9 respondentů se základním vzděláním, 50 respondentů uvedlo, že mají střední odborné vzdělání bez maturity, nejvíce respondentů a to 110 bylo se středním odborným vzděláním s maturitou, 24 respondentů získalo vyšší odborné vzdělání a vysokoškolsky vzdělaných respondentů bylo 37.

Relativní četností je rozložení respondentů následující: základní vzdělání 4%, střední odborné bez maturity 22%, střední odborné s maturitou 48%, vyšší odborné 10%, vysokoškolské vzdělání 16%.

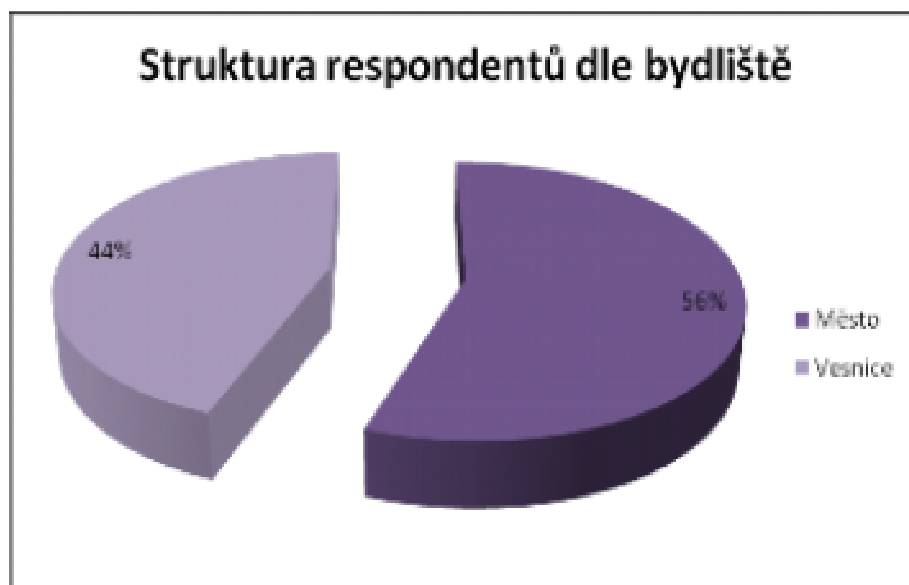
Graf č. 4

Struktura respondentů dle bydliště

Respondenti zařazení do výzkumného šetření uvedli, že, ve 128 případech, bydlí ve městě a na vesnici žije 102 dotázaných respondentů. Relativní četnost je 56% respondentů k/ke 44% respondentů.

Graf č. 5

Rozpracování dotazníků pro rodiče

Pro komplexnější představu si popíšeme zpracování jednotlivých položek dotazníků.

Otázka č. 6 bude zpracována ze všech odpovědí respondentů.

Otázka č. 7, 8, 9 bude zpracována z výzkumného vzorku odpovědí, respondenti, kteří na otázku č. 6 odpověděli b) s ohledem na skutečnost, kde žijí, zda ve městě, nebo na vesnici.

Otázka č. 10 zpracována z odpovědí výzkumného vzorku 6a) a z odpovědí výzkumného vzorku 6b) s přihlédnutím k tomu, kde respondenti bydlí. Pro zajímavost, si ji rozebereme, z pohledu muž – žena.

Otázka č. 11 zpracována s ohledem na skutečnost, zda je respondent muž či žena.

Otázka č. 12 bude zpracována dle kriteria vzdělání respondentů.

Otázka č. 13 bude rozpracována dle odpovědí respondentů na otázku 12 c) a druhý vzorek respondentů dle odpovědi 12 a), b), d), e).

Otázka č. 14 bude zpracována z odpovědí respondentů 12 c) a porovnána s výzkumným vzorkem respondentů, kteří odpovídali na otázku 12 a), b), d), e).

Otázka č. 15 bude podrobněji konfrontována s ohledem na odpovědi respondentů na otázku 10 a), b) tzn. (ano, spíše ano) a 10 c), d), e) tzn. (ne, spíše ne, nevím).

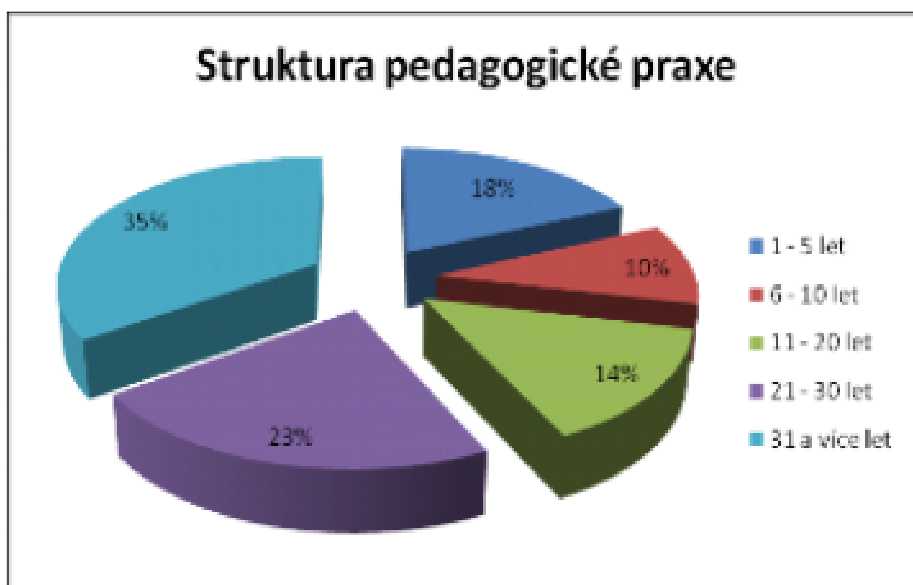
7.1.2 Metodiku výzkumu – dotazník pro paní učitelky

Nejprve si dotazník rozdělíme do třech částí. První část se týká osobních údajů respondenta, otázky 1 – 3. Druhá část dotazníku se týká zjišťování informací o mateřské škole, otázky 4 – 9. A poslední, třetí, část dotazníků je zaměřena na zoorehabilitaci a canisterapii, otázky 10 – 16. Pro naši potřebu, si zobrazíme strukturu respondentů dle počtu pedagogické praxe, dle toho zda pracují v mateřské škole ve městě, či na vesnici a zda je ve školce umístěno dítě se speciálními vzdělávacími potřebami.

Struktura respondentů dle pedagogické praxe

Výzkumu se účastnily samé ženy – paní učitelky s pedagogickou praxí v 18% 1 – 5 let (9 respondentů), 6 – 10 let uvedlo 10% respondentů (5 respondentů), 14% respondentů je ve školství 11 – 20 let (7 respondentů), 21 – 30 let praxe má 23% respondentů (11 respondentů) a nejvíce zastoupeno je 31 a více let, což uvedlo 35% respondentů (17 respondentů).

Graf č. 6

Struktura respondentů dle místa zaměstnání

Rozložení je následující: v mateřských školách ve městě pracuje 40 respondentů a ve školách na vesnici 9 respondentů. Relativní četností je rozložení 82% ve městě a 18% na vesnici.

Graf č. 7

Struktura mateřské školy

Ve 13 mateřských školách, které byly zařazeny do dotazování, je umístěno celkem v 10 třídách 12 dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. V následující tabulce je uveden přehled jednotlivých dětí s jejich diagnózou, dle výpovědi respondentů – dle p. učitelek. Nejedná se tedy o přesnou lékařskou terminologii.

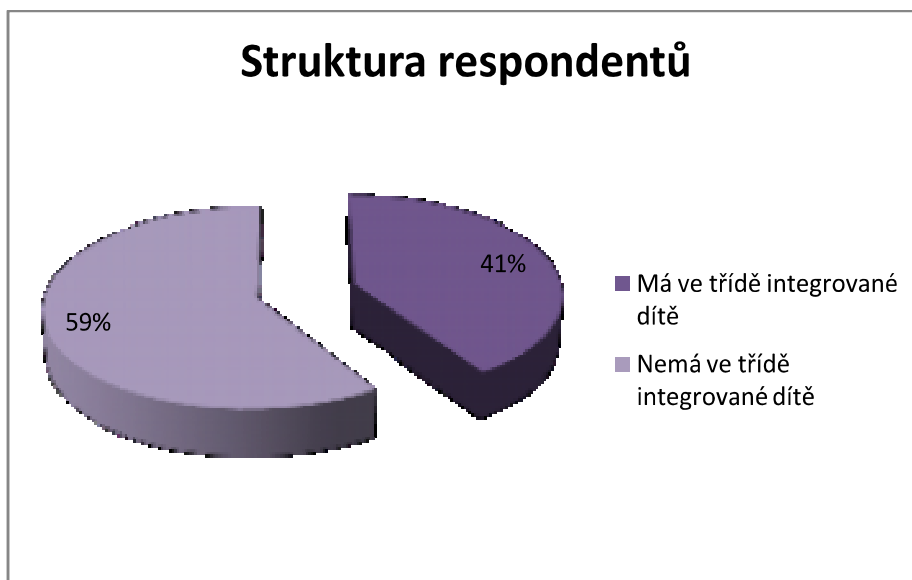
Tabulka č. 3

	Děti se specifickými potřebami
1.	Dítě s opožděným psychomotorickým vývojem
2.	Dítě s autismem
3.	Dítě s autismem a středně těžkou mentální retardací
4.	Dítě s DMO
5	Dítě se sociálním znevýhodněním
6	Dítě s ADHD
7	Dítě s mentální retardací – spastické svaly, epilepsie
8	Dítě s autismem
9	Dítě s poruchou chování
10	Aspergrův syndrom
11.	Dítě s mentální retardací a pohybovým postižením
12.	Kombinované postižení DMO

Struktura respondentů dle toho, zda mají ve třídě integrované dítě

Ze 49 dotazovaných respondentů, jich 20 vypovědělo, že ve svých třídách má integrované dítě, 29 respondentů pracuje se zdravými dětmi. Relativní četností je to poměrem 41% k 59%.

Graf č. 8

Rozpracování dotazníků pro p. učitelky

Pro komplexnější představu si popíšeme zpracování jednotlivých položek dotazníků.

Otázka č. 9 bude zpracována z odpovědí respondentů, kteří uvedli, že ve své třídě mají integrované dítě.

Otázka č. 10 bude zpracována z pohledu respondentů pracujících s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami a dle názoru ostatních respondentů.

Otázka č. 11 zpracována dle kriteria umístění mateřské školy.

Otázka č. 12 bude zpracována ze všech odpovědí.

Otázka č. 13 bude zpracována s přihlédnutím na praxi respondentů.

Otázka č. 14 bude zpracována ze všech odpovědí.

Otázka č. 15 bude zpracována ze všech odpovědí.

Otázka č. 16 budou posouzeny názory respondentů a rozděleny na pozitivní a negativní. Následně budou odpovědi respondentů s pozitivním názorem konfrontovány s odpověďmi na otázku č. 11. Dále vybereme respondenty, kteří pracují s integrovanými dětmi, a zohledníme jejich názor.

8 VÝSLEDKY

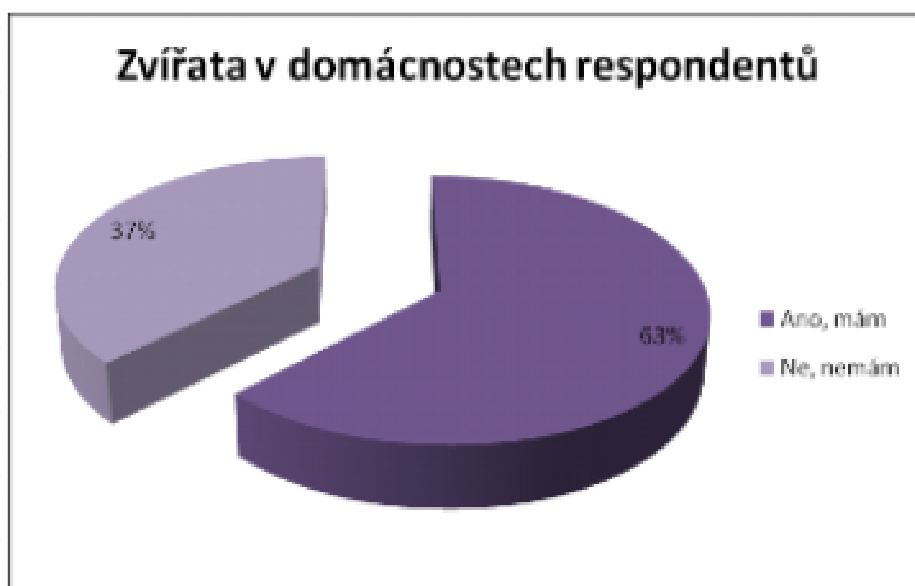
8.1 Výsledky výzkumného šetření – dotazník pro rodiče

Otázka č. 6: Máte doma zvíře?

Tabulka č. 4

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	144	63%
Ne	86	37%
Celkem	230	100%

Graf č. 9

Otázka vztahující se ke zjišťování postojů rodičů a dětí k domácím zvířatům. Na otázku: „Máte doma zvíře?“ odpovědělo 63% dotázaných respondentů ano a 37% respondentů nechová doma žádné zvíře.

Dále bylo zjištěno, že ze 144 respondentů, kteří chovají domácí zvířata, jich 57 žije ve městě a 87 bydlí na vesnici. Relativní četností je rozložení respondentů, kteří chovají zvíře následující: z 100% jich 40% bydlí ve městě a 60% na vesnici.

Graf č. 10

Z druhého hlediska, respondenti, kteří nechovají doma zvíře, jejich celkový počet je 86, jich 71 bydlí ve městě a 15 na vesnici. Relativní četností je rozložení respondentů následující: ve městě 83% a na vesnici 17%.

Graf č. 11

Otázka č. 7: Jaké domácí zvíře má Vaše dítě nejraději? Vypište

Respondenti, žijící ve městě, uvedli, viz tabulka 5a).

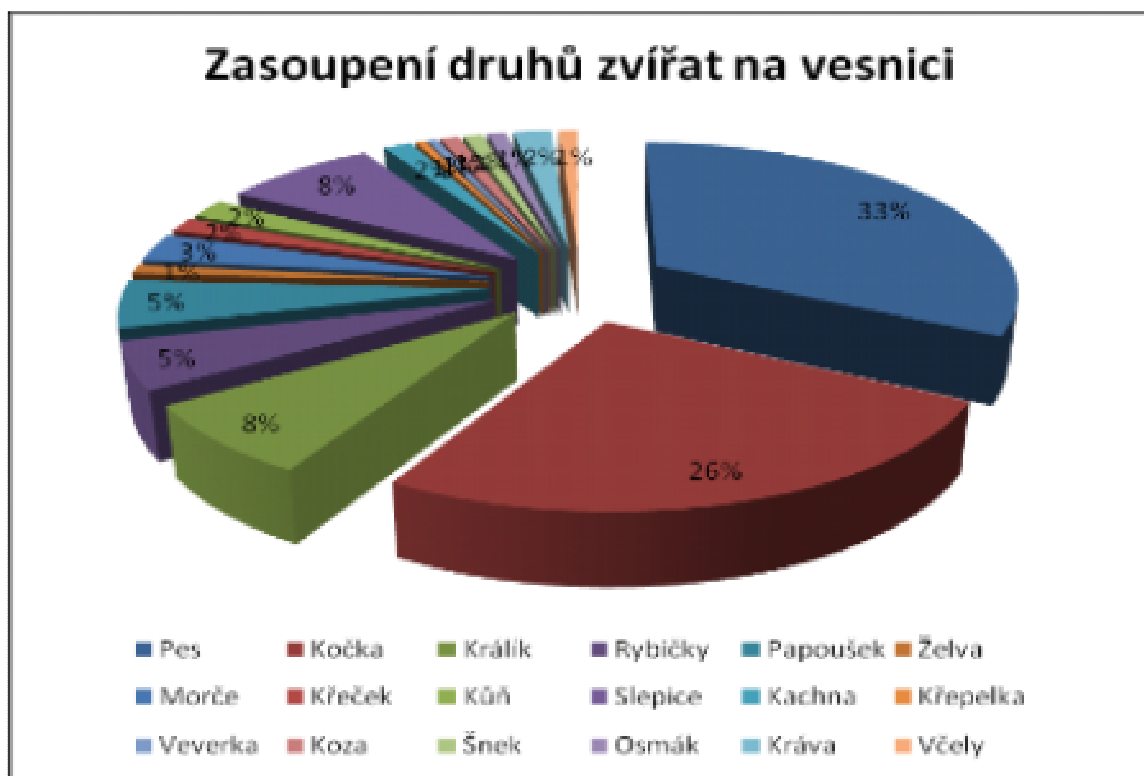
Tabulka č. 5a)

Druh zvířete	Absolutní četnost	Relativní četnost
Pes	35	39,33%
Kočka	11	12,36%
Králík	6	6,74%
Rybičky	13	14,61
Papoušek	1	1,12%
Had	2	2,25%
Želva	3	3,37%
Morče	5	5,62%
Křeček	2	2,25%
Kůň	2	2,25%
Slepice	4	4,50%
Ovce	1	1,12%
Psík mývalovitý	1	1,12%
Páv	1	1,12%
Fretka	1	1,12%
Činčila	1	1,12%
Celkem	89	100%

Graf č. 12

Graf č. 13

Respondenti žijící na vesnici, uvedli nejoblíbenější zvíře, viz tabulka 5b).

Tabulka č. 5b)

Druh zvířete	Absolutní četnost	Relativní četnost
Pes	65	32,66%
Kočka	51	25,63%
Králík	15	7,53%
Rybičky	10	5,03%
Papoušek	10	5,03%
Želva	2	1,01%
Morče	6	3,01%
Křeček	3	1,50%
Kůň	4	2,01%
Slepice	16	8,04%
Kachna	3	1,50%
Křepelka	1	0,5%
Veverka	1	0,5%
Koza	2	1,01%
Šnek	2	1,01%
Osmák	2	1,01%
Kráva	4	2,01%
Včely	2	1,01%
Celkem	199	100%

Při zjišťování oblíbenosti zvířat u dětí jsme se zaměřili na to, zda je odlišnost v tom zda žijí ve městě nebo na vesnici viz tabulka č. 4a) a graf 12) a tabulka 4b) a graf 13) znázorňují počet, tzn. kolikrát, uvedli respondenti, že je daný druh nejoblíbenějším zvířetem u dětí.

Otázka č. 8: Pečuje Vaše dítě o Vaše zvíře?

Tabulka č. 6

Odpověď	Absolutní četnost resp. z města	Relativní četnost resp. z města	Absolutní četnost resp. na vesnici	Relativní četnost resp. na vesnici
Ne	11	19%	16	18%
Ano, společně	42	74%	68	78%
Ano, samo	4	7%	3	4%
Celkem	57	100%	87	100%

Graf č. 14

Graf č. 15

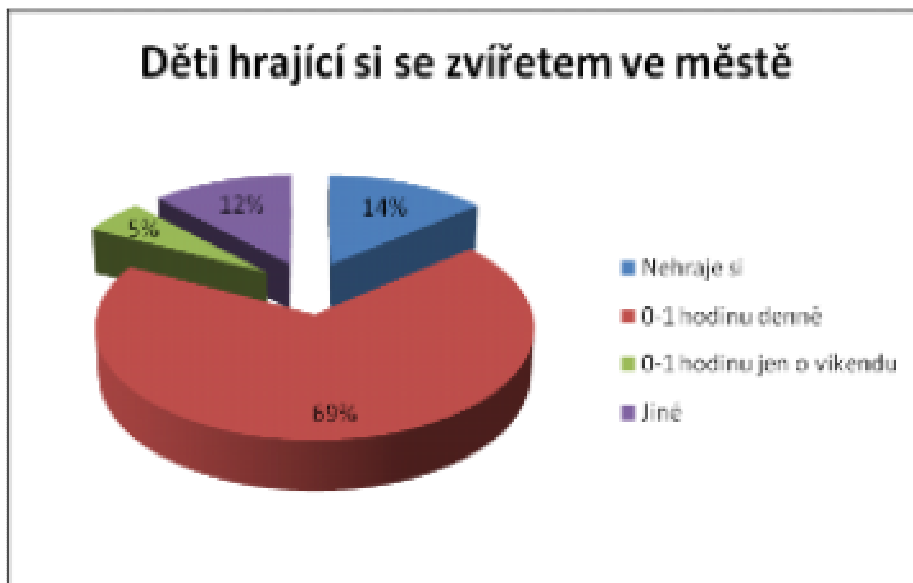
Touto otázkou bylo sledováno, zda a do jaké míry se děti starají o zvířata s ohledem na to, kde respondenti bydlí. Výzkumným vzorkem bylo 144 respondentů. Rodiče žijící ve městě odpovídali, že 19% jejich dětí se nestará o zvířata, 74% dětí se stará společně s dospělou osobou a 7% dětí samy. U Respondentů žijících na vesnici se o zvíře nestará 18% dětí, 78% pak společně s rodiči a 4% pečují o zvíře samy.

Otázka č. 9: Kolik času stráví Vaše dítě společnou hrou se zvířátkem?

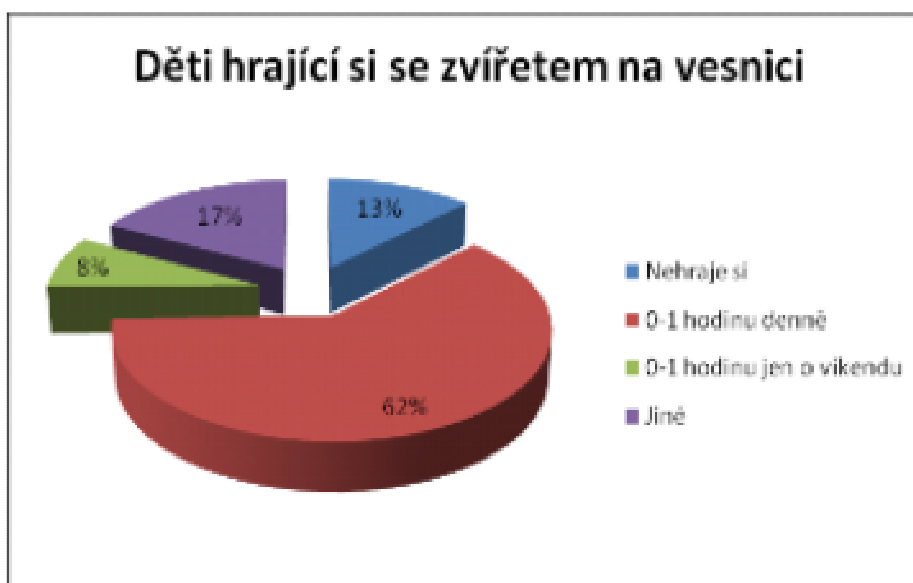
Tabulka č. 7

Odpověď	Absolutní četnost resp. z města	Relativní četnost resp. z města	Absolutní četnost resp. na vesnici	Relativní četnost resp. na vesnici
Nehraje si	8	14%	11	13%
0-1 hodinu denně	39	69%	54	62%
0-1 hodinu jen o víkendu	3	5%	7	8%
Jiné	7	12%	15	17%
Celkem	57	100%	87	100%

Graf č. 16

Graf č. 17

V této otázce jsme porovnávali, zda děti žijící ve městě tráví více času se zvířátkem než děti žijící na vesnici.

Odpověď respondentů, kteří bydlí ve městě, je že si, v 14% případech, dítě vůbec nehraje se zvířetem, 69% dětí tráví 0-1 hodinu denně a jen 5% dětí si hraje, pouze o víkendu. 12% respondentů uvedlo odpověď jiné. (Což ve 2 případech

znamenal, že zvíře (rybičku) pouze krmí a 5 respondentů uvedlo, že tráví většinu času hrou se zvířátkem.)

Odpovědi respondentů, kteří bydlí na vesnici, je, že si v 13% případech, dítě vůbec nehraje se zvířetem, 62% dětí tráví 0-1 hodinu denně a 8% dětí si hraje, pouze o víkendu. 17% respondentů uvedlo, odpověď jiná. (Což v 1 případě znamenalo 1 hodinu týdně, opakem byli 2 respondenti, kteří uvedli, že si jejich dítě hraje se zvířátkem 4-5 hodin denně, ostatní, tedy 12 respondentů uvedlo – dle nálady.)

Otázka č. 10: Souhlasíte, aby se Vaše dítě setkávalo ve školce s terapeutickým zvířátkem?

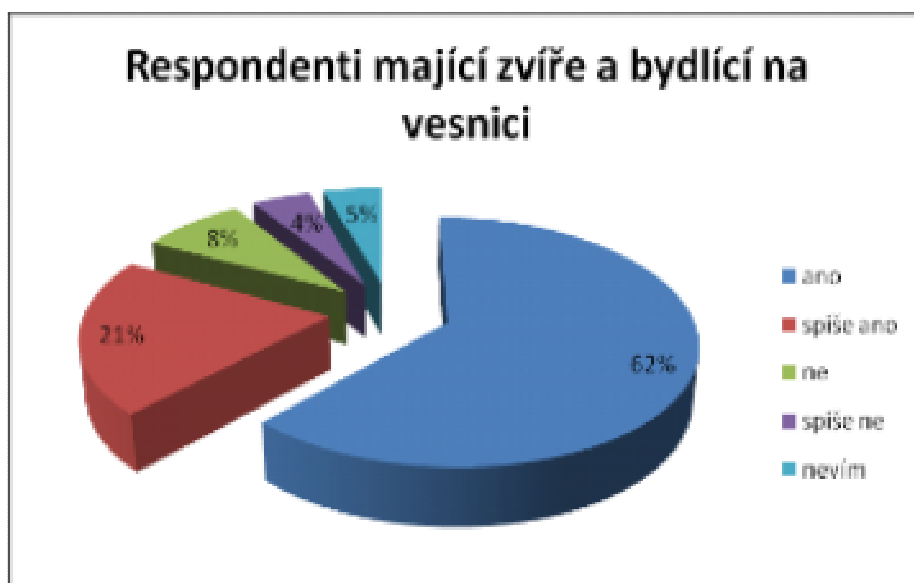
Tabulka č. 8

Odpověď	Respondenti mající zvíře a bydlící ve městě		Respondenti mající zvíře a bydlící na vesnici		Respondenti bez zvířete a bydlící ve městě		Respondenti bez zvířete a bydlící na vesnici	
	Absolut. četnost	Relativní četnost	Absolut. četnost	Relativní četnost	Absolut. četnost	Relativní četnost	Absolut. četnost	Relativní četnost
Ano	40	70%	54	62%	31	44%	5	33%
Spíše ano	9	16%	18	21%	16	22%	6	40%
Ne	2	4%	7	8%	15	21%	3	20%
Spíše ne	3	5%	4	4%	5	7%	1	7%
Nevím	3	5%	4	5%	4	6%	0	0%
Celkem	57	100%	87	100%	71	100%	15	100%

Graf č. 18

Graf č. 19

Graf č. 20

Graf č. 21

V této otázce bylo zajímavé sledovat, zda respondenti souhlasí se zoorehabilitací z pohledu toho, jestli doma chovají zvíře a s ohledem na to kde žijí. Respondenti, kteří chovají zvíře a bydlí ve městě, uvedli v 70%, že souhlasí, tedy odpověď ano, v 16% spíše ano, ne odpovědělo 4% respondentů, spíše ne nebo neví – shodně 5% respondentů. Respondenti žijící na vesnici a pečující o zvíře, uvedli v 62%

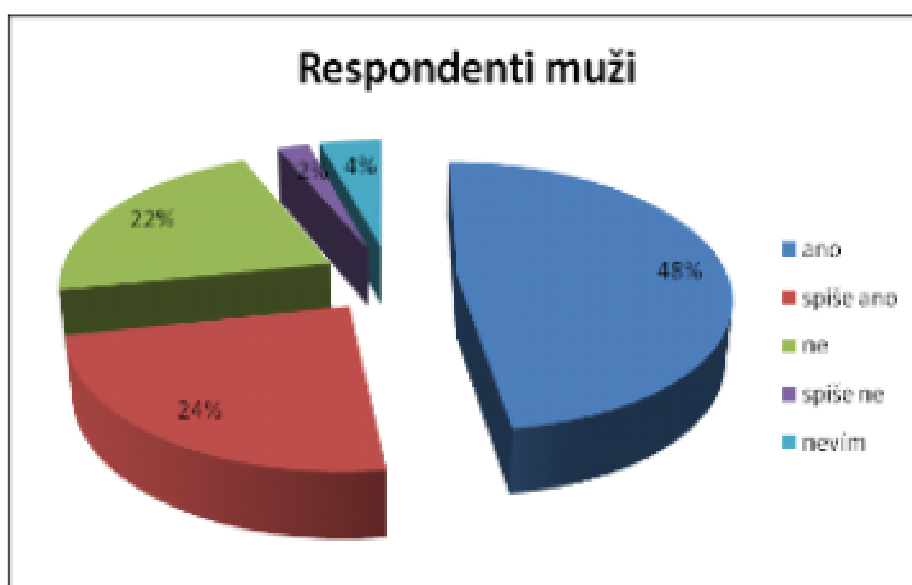
ano, souhlasí, spíše ano 21%, ne 8%, spíše ne 4% a neví 5% respondentů. Respondenti, kteří nemají doma zvíře a bydlí ve městě, pak odpovídali v 44% ano, 22% spíše ano, 21% ne, spíše ne zaškrtno 7% respondentů a 6% neví. Respondenti, kteří bydlí na vesnici a také nemají doma zvíře, souhlasí v 33%, spíše ano si myslí 40% a 20% uvádí, že ne, spíše ne 7%, na možnost odpovědi nevím, neodpověděl nikdo z dotázaných.

Pro zajímavost a z lepšího náhledu na otázku si ji zpracujeme ještě z pohledu odpovědí dle pohlaví, tedy jak odpovídali muži a jak ženy.

Tabulka č. 9

Odpověď	Absolutní četnost respondenti muži	Relativní četnost respondenti muži	Absolutní četnost respondenti ženy	Relativní četnost respondenti ženy
Ano	22	48%	109	59%
Spíše ano	11	24%	38	21%
Ne	10	22%	16	9%
Spíše ne	1	2%	12	6%
Nevím	2	4%	9	5%
Celkem	46	100%	184	100%

Graf č. 22

Graf č. 23

Z uvedeného nám vyplývá, že muži souhlasili v 48%, spíše ano uvedlo 24% respondentů, jasné ne vyjádřilo 22%, 2% si myslí, že spíše ne a 4% respondentů neví. U žen je situace následující: ano 59%, spíše ano 21%, ne vyřklo 9% žen a spíše ne 6%, 5% respondentů neví.

Otázka č. 11: Které zvíře by dle Vašeho názoru bylo pro terapii v mateřské škole vhodné?

Tabulka č. 10

Odpověď	Absolutní četnost muži	Relativní četnost muži	Absolutní četnost ženy	Relativní četnost ženy
Pes	19	30%	101	43%
Kůň	6	9%	13	6%
Králík	4	6%	24	10%
Kočka	6	9%	13	6%
Morče	3	5%	15	6%
Křeček	3	5%	11	5%
Rybičky	3	5%	9	4%
Želva	2	3%	0	0%
Had	3	5%	2	1%
Pískomil	0	0%	2	1%
Andulka	0	0%	1	1%
Ovce	1	2%	0	0%
Nevím, žádné	13	21%	41	18%
Celkem	63	100%	232	100%

Graf č. 24

Graf č. 25

Respondenti vyjadřovali svůj názor, na to, které zvíře by bylo vhodné pro zoorehabilitaci v mateřské škole. Výzkumný vzorkem byli tentokrát muži a ženy.

Otázka č. 12: Canisterapie je terapie za pomoci?

Tabulka č. 11

Odpověď	Respondenti se základním vzděláním	Respondenti se základním vzděláním
	Absolutní četnost	Relativní četnost
Kůň	2	22%
Kočka	2	22%
Pes	4	45%
Králík	1	11%
Jiné zvíře	0	0%
Celkem	9	100%

Graf č. 26

Tabulka č. 12

Odpověď	Respondenti se středním odborným vzděláním bez maturity	Respondenti se středním odborným vzděláním bez maturity
	Absolutní četnost	Relativní četnost
Kůň	8	16%
Kočka	1	2%
Pes	41	82%
Králík	0	0%
Jiné zvíře	0	0%
Celkem	50	100%

Graf č. 27

Tabulka č. 13

Odpověď	Respondenti se středním odborným vzděláním s maturitou	Respondenti se středním odborným vzděláním s maturitou
	Absolutní četnost	Relativní četnost
Kůň	18	16%
Kočka	3	3%
Pes	86	78%
Králík	3	3%
Jiné zvíře	0	0%
Celkem	110	100%

Graf č. 28

Tabulka č. 14

Odpověď	Respondenti s vyšším odborným vzděláním	Respondenti s vyšším odborným vzděláním
	Absolutní četnost	Relativní četnost
Kůň	4	17%
Kočka	3	12%
Pes	17	71%
Králík	0	0%
Jiné zvíře	0	0%
Celkem	24	100%

Graf č. 29

Tabulka č. 15

Odpověď	Respondenti s vysokoškolským vzděláním	Respondenti s vysokoškolským vzděláním
	Absolutní četnost	Relativní četnost
Kůň	2	5%
Kočka	1	3%
Pes	33	89%
Králík	0	0%
Jiné zvíře	1	3%
Celkem	37	100%

Graf č. 30

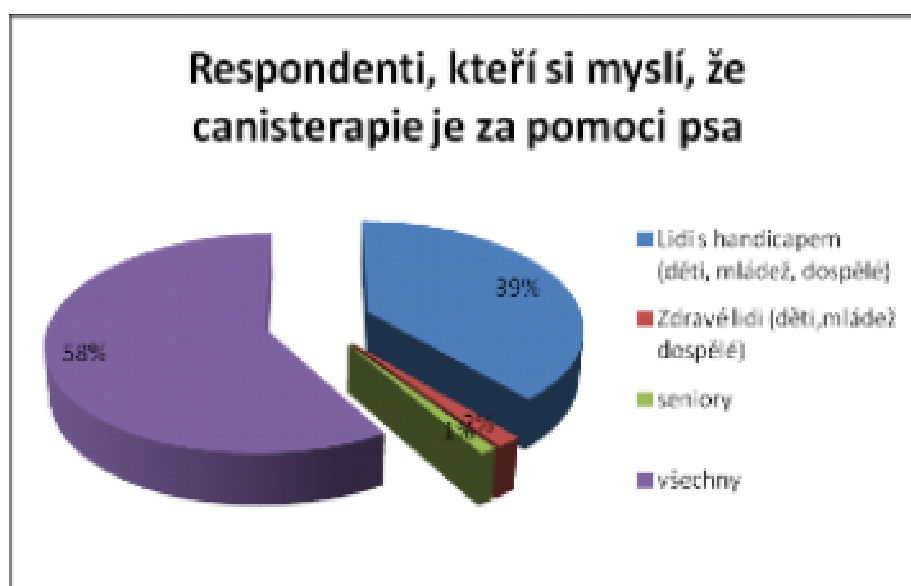
Respondenti odpovídající na otázku co je canisterapie, odpověděli nejčastěji správně, že pes. Na druhém místě v odpovědích je kůň a následuje kočka. Ve čtyřech případech se respondenti domnívali, že canisterapie je terapie za pomoci králíka a jeden respondent uvedl odpověď jiné – nevím.

Otázka č. 13: Canisterapie je metoda vhodná pro?

Tabulka č. 16

Odpověď	Respondenti, kteří odpověděli, že canisterapie je za pomoci psa		Respondenti, kteří odpověděli, že canisterapie je za pomoci koně, kočky, králíka, jiné	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost
Lidi s handicapem (děti, mládež, dospělí)	70	39%	26	53%
Zdravé lidi (děti, mládež, dospělí)	3	2%	0	0
Seniory	2	1%	1	2%
Všechny	106	58%	22	45%
Celkem	181	100%	49	100%

Graf č. 31

Graf č. 32

Zajímavé u této otázky bylo sledovat, zda respondenti, kteří věděli, že canisterapie je terapie za pomoci psa, znají canisterapii blížeji a vědí také, pro koho je určena. 58 % respondentů v tomto případě uvedlo, že je to metoda vhodná pro všechny, 39% si myslí, že pro lidi s handicapem, odpověď pro zdravé lidi označilo 2% respondentů a pro seniory 1% respondentů. Respondenti, kteří chybně označili odpovědi a myslí si, že je canisterapie pomocí koně, kočky, králíka nebo jiného zvířete, označili nejčastěji odpověď a) pro lidi s handicapem a to v 53%, 45% si myslí, že je to metoda vhodná pro všechny a 2% respondentů se domnívá, že pro seniory.

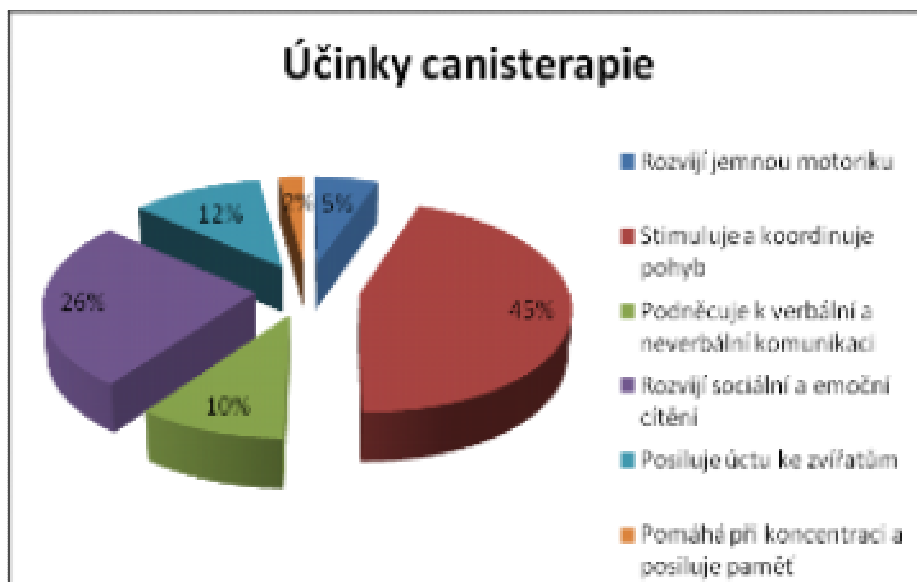
Otázka č. 14: Canisterapie pomáhá v oblastech?

Tabulka č. 17

Pořadí, dle respondentů nejdůležitější, označené číslem 1	Respondenti, kteří odpověděli, že canisterapie je za pomoci psa		Respondenti, kteří odpověděli, že canisterapie je za pomoci koně, kočky, králíka, jiné	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost
Rozvíjí jemnou motoriku	10	5%	4	8%
Stimuluje a koordinuje pohyb	81	45%	22	45%
Podněcuje k verbální a neverbální komunikaci	18	10%	5	10%
Rozvíjí sociální a emoční cítění	47	26%	11	23%
Posiluje úctu ke zvířatům	21	12%	6	12%
Pomáhá při koncentraci a posiluje paměť	4	2%	1	2%
Celkem	181	100%	49	100%

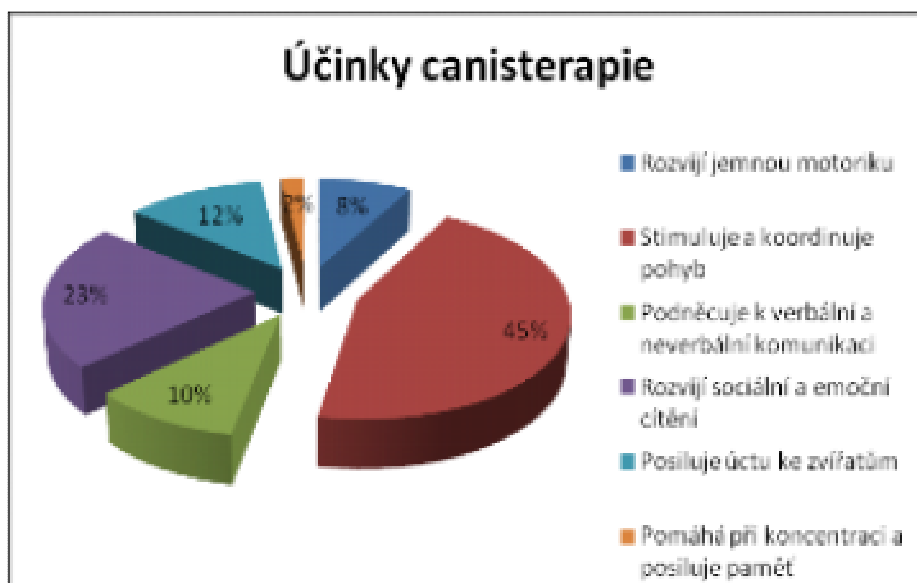
Respondenti, kteří označili canisterapii za terapii pomocí psa (skupina 1).

Graf č. 33

Respondenti, kteří označili canisterapii za terapii pomocí koně, kočky, králíka nebo jiného zvířete (skupina 2).

Graf č. 34

Tato otázka byla škálová, respondenti se měli rozhodnout, v jaké oblasti je canisterapie nejvíce prospěšná. Hodnotit měli číslem 1 variantu, která je nejdůležitější. Dle vyhodnocení a rozdělení respondentů na ty co odpověděli správně na otázku č. 12 (skupina č. 1) a na ostatní respondenty, kteří si myslí, že canisterapie je terapie za pomoci koně, kočky, králíka nebo jiného zvířete (skupina č. 2), můžeme konstatovat, že ač druhá skupina respondentů nevěděla přesně co je canisterapie, tak odpovídala ve shodě s respondenty první skupiny. Tzn., že drobný rozdíl je pouze v odpovědi – rozvíjí sociální a emoční citění, tuto možnost označilo 26% respondentů skupiny 1 a 23% respondentů skupiny 2 a v odpovědi – rozvíjí jemnou motoriku, kde u skupiny č. 1, označilo tuto variantu 5% respondentů a ve druhé skupině 8% respondentů.

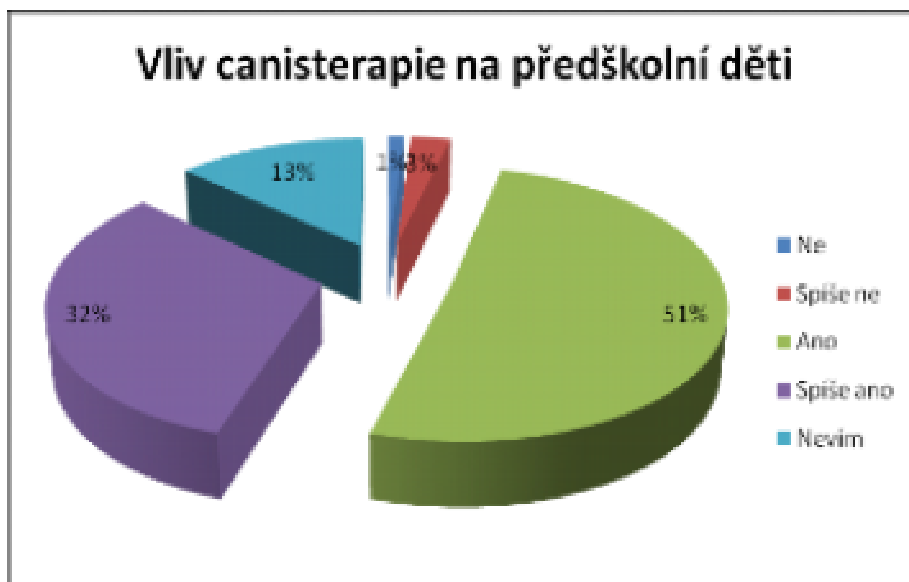
Otázka č. 15: Může mít canisterapie vliv na celkový rozvoj Vaší dcery/syna?

Tabulka č. 18

Odpověď	Respondenti, kteří souhlasí se zoorehabilitací v Mš (odpověď ano, spíše ano)		Respondenti, kteří nesouhlasí se zoorehabilitací v Mš (odpověď ne, spíše ne, nevím)	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ne	2	1%	4	8%
Spíše ne	5	3%	9	18%
Ano	91	51%	18	35%
Spíše ano	57	32%	12	23%
Nevím	24	13%	8	16%
Celkem	179	100%	51	100%

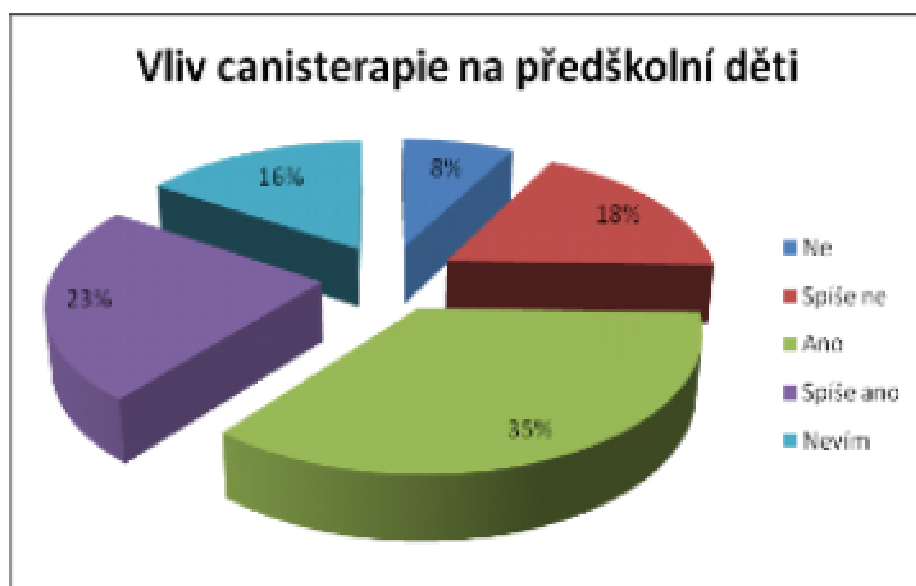
Názor respondentů, kteří souhlasili se zoorehabilitací v mateřské škole, jejich odpověď byla ano, spíše ano.

Graf č. 35

Názor respondentů, kteří nesouhlasili se zoorehabilitací v mateřské škole, jejich odpověď byla ne, spíše ne, nevím.

Graf č. 36

Odpovědi na tuto otázku bylo zajímavé konfrontovat s odpověďmi respondentů na otázku, zda souhlasí se zoorehabilitací v mateřské škole. Výsledky jsou následující: Respondenti, kteří souhlasí se zoorehabilitací si myslí, že canisterapie může být prospěšná na rozvoj jejich dítěte v 51%, spíše ano odpovědělo 32% respondentů, neví 13%, spíše ne 3% a 1% respondentů je přesvědčeno, že canisterapie nemůže mít žádný vliv na jejich dceru či syna. Z odpovědí respondentů, kteří napsali, že nesouhlasí, spíše nesouhlasí nebo neví, aby se jejich dítě setkávalo s terapeutickým zvířetem v mateřské škole, je 35% respondentů, přesvědčeno, že canisterapie může mít vliv na rozvoj jejich dítěte, dalších 23% respondentů si myslí, že spíše ano, odpověď ne, označilo 8% respondentů a spíše ne 18% a neví 16% respondentů.

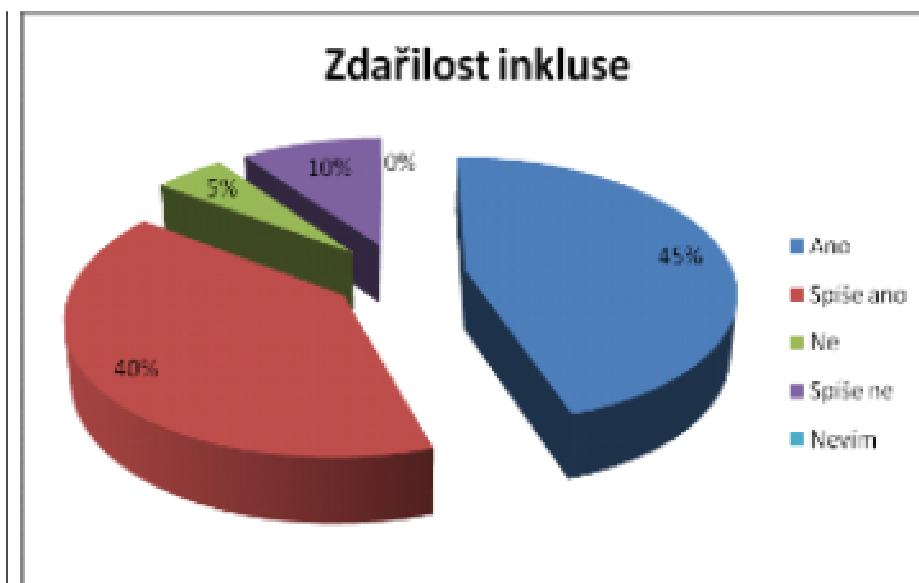
8.2 Výsledky výzkumného šetření – dotazník pro p. učitelky

Otázka č. 9: Je inkluze zdařilá?

Tabulka č. 19

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	9	45%
Spíše ano	8	40%
Ne	1	5%
Spíše ne	2	10%
Nevím	0	0%
Celkem	20	100%

Graf č. 37

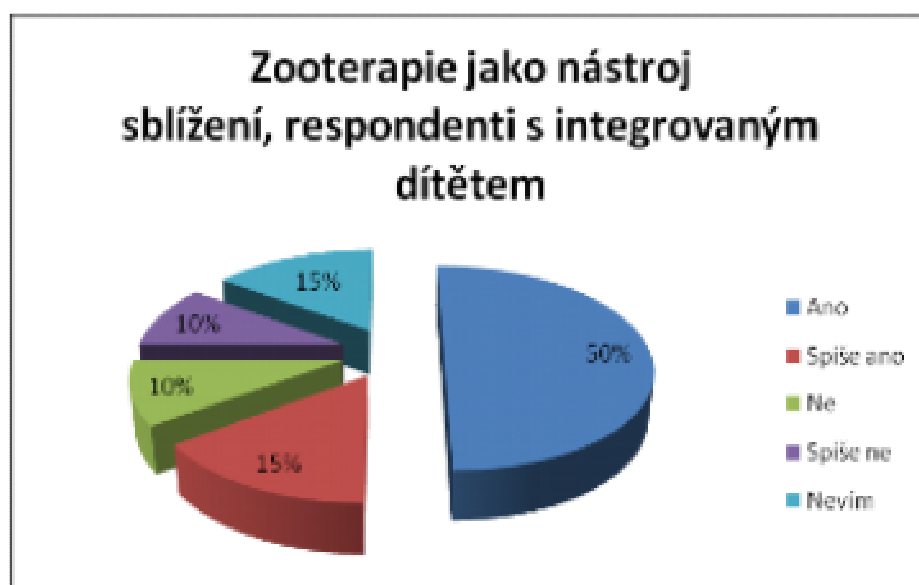
U Respondentů, kteří mají ve své třídě integrované, dítě jsme zjišťovali, zda se jim jeví inkluze jako zdařilá. Což 45% respondentů potvrdilo, 40% z nich si myslí, že spíše ano, 5% respondentů uvedlo, že nikoliv a 10% spíše ne.

Otázka č. 10: Může terapie za pomoci zvířat být společným vodítkem pro sblížení integrovaného dítěte se zdravými?

Tabulka č. 20

Odpověď	Respondenti s integrací		Respondenti bez integrace	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	10	50%	20	69%
Spíše ano	3	15%	5	17%
Ne	2	10%	0	0%
Spíše ne	2	10%	3	10%
Nevím	3	15	1	4%
Celkem	20	100%	29	100%

Graf č. 38

Graf č. 39

Sledován byl rozdíl v odpovědích respondentů těch, kteří se s integrací setkali s těmi, kteří ve třídě mají jen zdravé děti. Respondenti s integrovaným dítětem si myslí, že zoorehabilitace může být společným vodítkem pro sblížení v 50%, spíše ano si myslí 15% respondentů a shodně po 10% uvedli, že ne nebo spíše ne, 15% respondentů neví. Respondenti, kteří aktuálně nemají ve své třídě integrované dítě, nám sdělili, že ano v 69%, spíše ano v 17%, ne – neodpověděl nikdo a spíše ne se domnívá 10% respondentů, 4% z nich neví.

Otázka č. 11: Které zvíře by dle Vašeho názoru bylo pro terapii v mateřské škole vhodné?

Tabulka č. 21

Odpověď	Respondenti pracující v mateřské škole ve městě		Respondenti pracující v mateřské škole na vesnici	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost
Pes	16	27%	3	20%
Kůň	2	3%	1	7%
Kočka	3	5%	1	7%
Králík	5	9%	5	33%
Křeček	8	14%	0	0%
Morče	5	8%	3	20%
Želva	1	2%	0	0%
Rybičky	2	3%	2	13%
Šnek	4	7%	0	0%
Pískomil	1	2%	0	0%
Nevím, žádné	11	20%	0	0%
Celkem	58	100%	15	100%

Graf č. 40

Graf č. 41

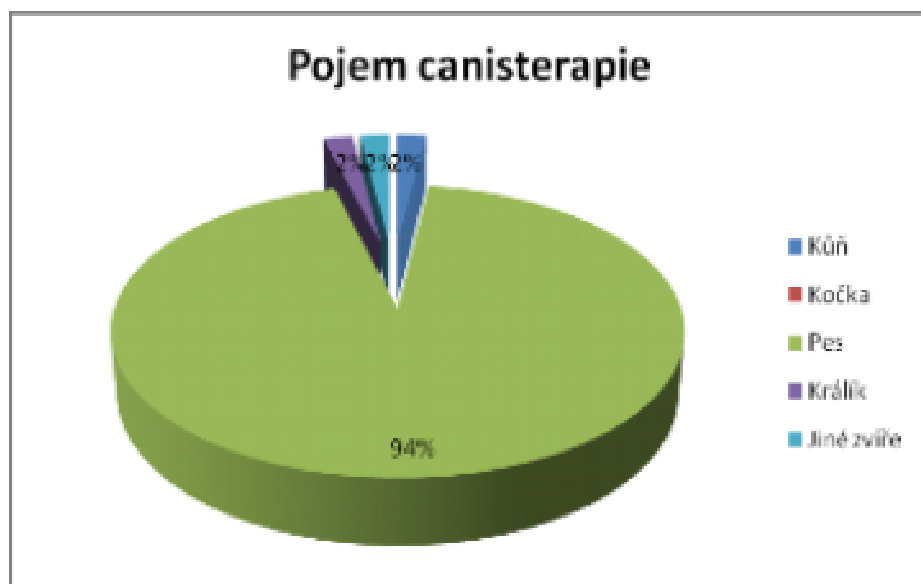
Cílem v této otázce bylo zjistit, zda je rozdíl v názoru na výběr vhodnosti zvířat pro terapii dle rozložení respondentů pracujících v mateřské škole ve městě nebo na vesnici. Přičemž ve městě by nejvíce preferovali psa a to v 27%, následují křeček 14%, králík 9%, morče 8%, šnek 7%, kočka 5%, kůň 3%, želva a pískomil 2%, nevím nebo žádné napsalo 20% respondentů. Respondenti pracující na vesnici uvedli nejvíce vhodné zvíře pro terapii v mateřské škole králíka, a to v 33%, následuje pes a morče shodně s 20%, rybičky s 13% a opět shodně kůň a kočka 7%.

Otázka č. 12: Canisterapie je terapie za pomoci?

Tabulka č. 21

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Kůň	1	2%
Kočka	0	0%
Pes	46	94%
Králík	1	2%
Jiné zvíře	1	2%
Celkem	49	100%

Graf č. 42

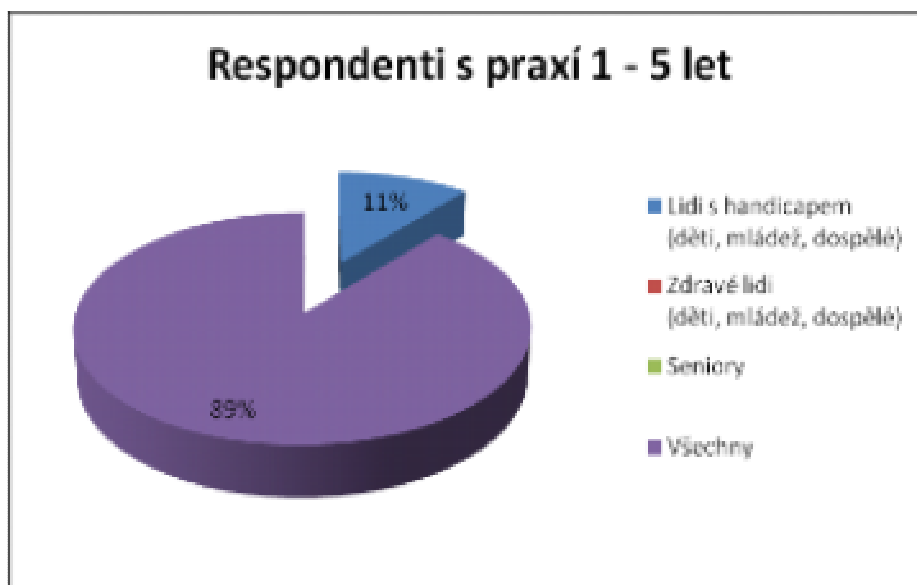
Zkoumaný pojem canisterapie, znají téměř všichni respondenti. 94% z dotazovaných respondentů uvedlo, že canisterapie je terapie za pomoci psa, v ostatních případech se domnívají, že je to terapie za pomoci koně, králíka nebo jiného zvířete, blížeji nespecifikováno. Kočku neoznačil žádný respondent.

Otázka č. 13: Canisterapie je metoda vhodná pro?

Tabulka č. 22

Odpověď	Respondenti s praxí 1 – 5 let	Respondenti s praxí 1 – 5 let
	Absolutní četnost	Relativní četnost
Lidi s handicapem (děti, mládež, dospělí)	1	11%
Zdravé lidi (děti, mládež, dospělí)	0	0%
Seniory	0	0%
Všichni	8	89%
Celkem	9	100%

Graf č. 43

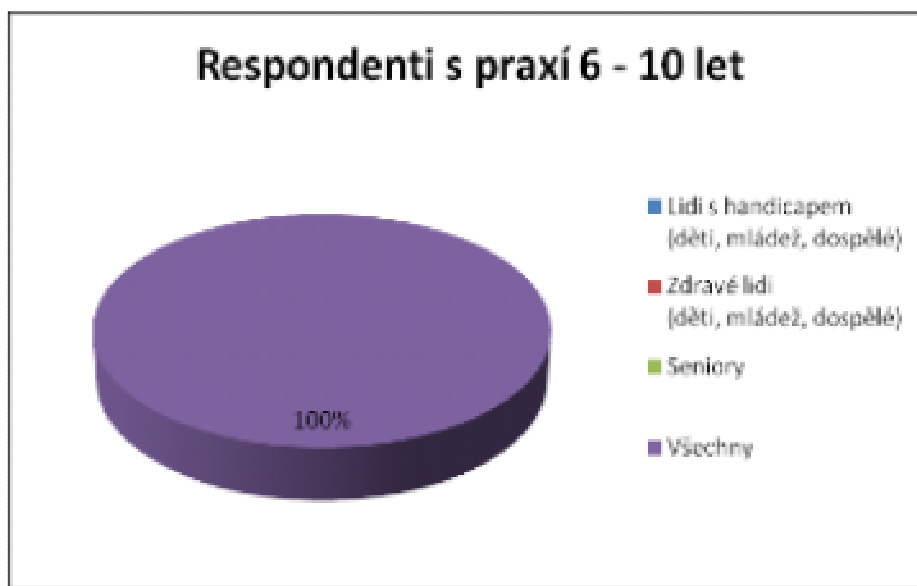

Respondenti s pedagogickou praxí 1 – 5 let uvedli v 11%, že canisterapie je metoda vhodná pro lidi s handicapem, v 89% zaškrtnuli odpověď pro všechny.

Tabulka č. 23

Odpověď	Respondenti s praxí 6 – 10 let	
	Absolutní četnost	Relativní četnost
Lidi s handicapem (děti, mládež, dospělí)	0	0%
Zdravé lidi (děti, mládež, dospělí)	0	0%
Seniory	0	0%
Všechny	5	100%
Celkem	5	100%

Graf č. 44

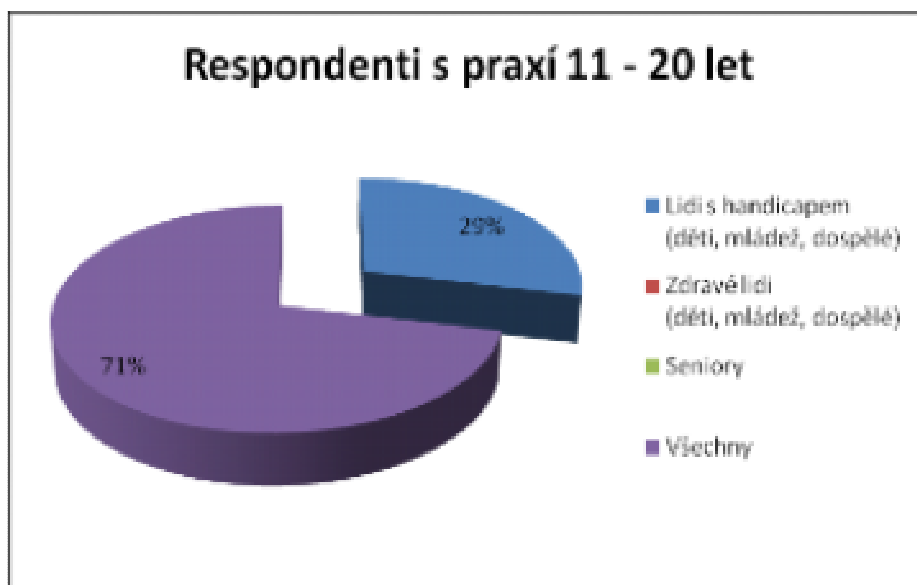

Respondenti s pedagogickou praxí 6 – 10 let si shodně myslí, že je to metoda prospěšná pro všechny lidi, uvedlo to 100%.

Tabulka č. 24

Odpověď	Respondenti s praxí 11 – 20 let	Respondenti s praxí 11 – 20 let
	Absolutní četnost	Relativní četnost
Lidi s handicapem (děti, mládež, dospělí)	2	29%
Zdravé lidi (děti, mládež, dospělí)	0	0%
Seniory	0	0%
Všechny	5	71%
Celkem	5	100%

Graf č. 45

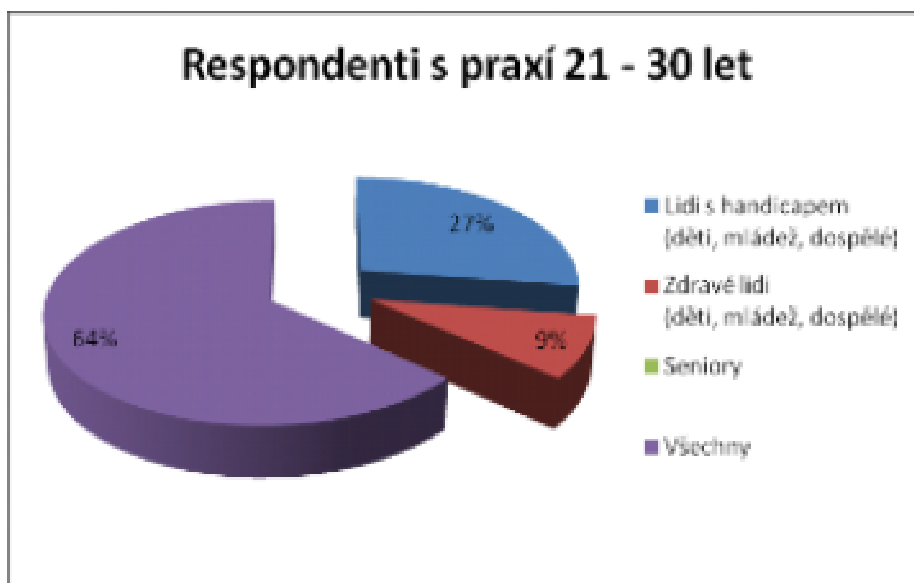

Respondenti s pedagogickou praxí 11 - 20 let se domnívají, že canisterapie pomáhá lidem s handicapem v 29% a 71% dotázaných respondentů odpovědělo, že canisterapie je metoda vhodná pro všechny.

Tabulka č. 25

Odpověď	Respondenti s praxí 21 – 30 let	Respondenti s praxí 21 – 30 let
	Absolutní četnost	Relativní četnost
Lidi s handicapem (děti, mládež, dospělí)	3	27%
Zdravé lidi (děti, mládež, dospělí)	1	9%
Seniory	0	0%
Všechny	7	64%
Celkem	11	100%

Graf č. 46

Respondenti s praxí 21 – 30 let si myslí, že canisterapie je v 27% pro lidi s handicapem, v 9% pro zdravé a 64% respondentů označilo odpověď pro všechny.

Tabulka č. 26

Odpověď	Respondenti s praxí 31 a více let	Respondenti s praxí 31 a více let
	Absolutní četnost	Relativní četnost
Lidi s handicapem (děti, mládež, dospělí)	6	35%
Zdravé lidi (děti, mládež, dospělí)	0	0%
Seniory	0	0%
Všechny	11	65%
Celkem	17	100%

Graf č. 47

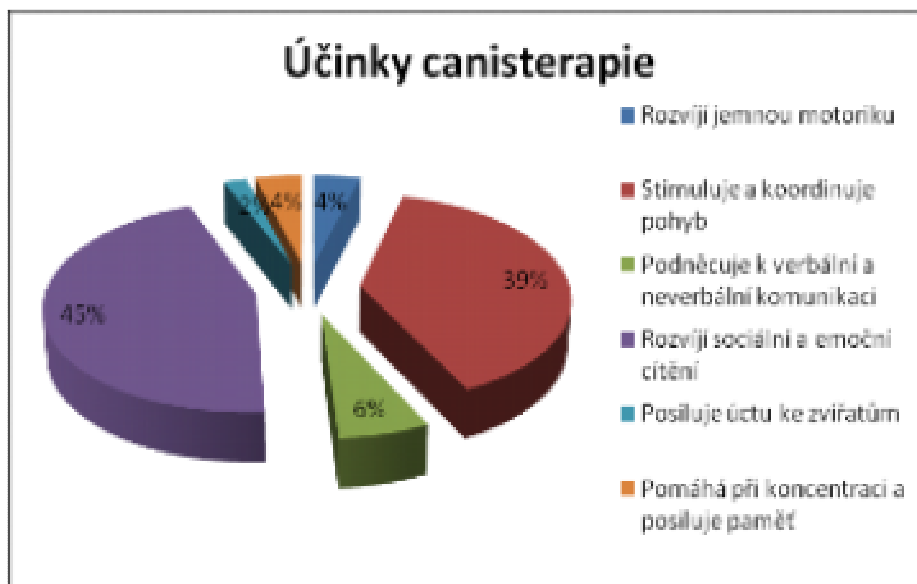
Respondenti s pedagogickou praxí delší jak 31 let uvedli, že canisterapie je pro lidi s handicapem v 35% a zbývajících respondenti, tedy 65%, shodně označili odpověď pro všechny.

Otázka č. 14: Canisterapie pomáhá v oblastech?

Tabulka č. 27

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Rozvíjí jemnou motoriku	2	4%
Stimuluje a koordinuje pohyb	19	39%
Podněcuje k verbální a neverbální komunikaci	3	6%
Rozvíjí sociální a emoční citění	22	45%
Posiluje úctu ke zvířatům	1	2%
Pomáhá při koncentraci a posiluje paměť	2	4%
Celkem	49	100%

Graf č. 48

Tato otázka byla škálová, respondenti se měli rozhodnout, v jaké oblasti je canisterapie nejvíce prospěšná. Hodnotit měli číslem 1 variantu, která je nejdůležitější. Dle vyhodnocení odpovědí canisterapie nejvíce rozvíjí sociální a emoční citění. Tuto variantu zaškrtnulo 45% respondentů. Dále 39% respondentů se domnívá, že stimuluje a

koordinuje pohyb, 6% si myslí, že podněcuje k verbální a neverbální komunikaci, to že také rozvíjí jemnou motoriku, uvedlo 4% respondentů, koncentruje a posiluje paměť rovněž 4% respondentů a 2% věří, že nejvíce posiluje úctu ke zvířatům.

Otázka č. 15: Může mít canisterapie vliv na celkový rozvoj předškolních dětí?

Tabulka č. 28

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ne	0	0%
Spíše ne	3	6%
Ano	32	65%
Spíše ano	12	25%
Nevím	2	4%
Celkem	49	100%

Graf č. 49

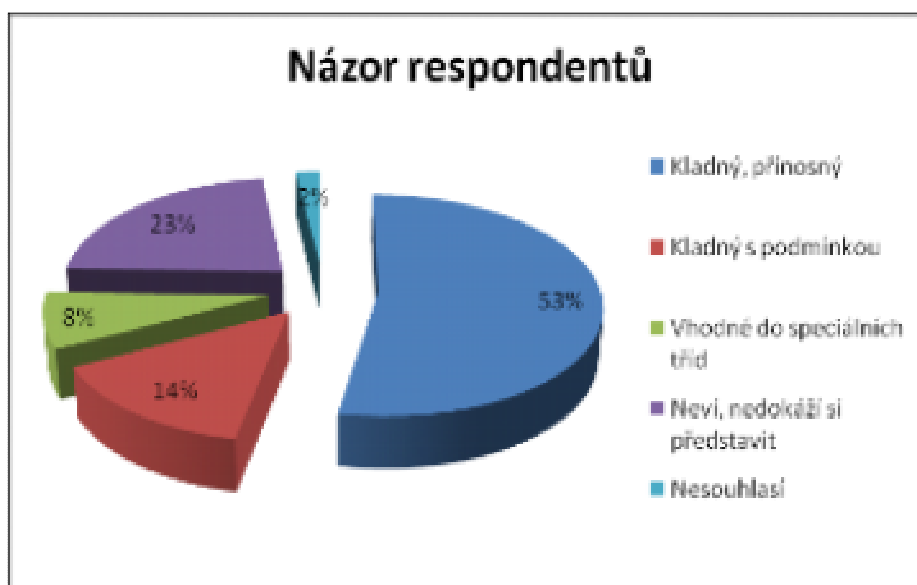
V této otázce se respondenti vyjadřovali k možnému vlivu canisterapie na rozvoj předškolních dětí. V 65% uvedli ano, spíše ano si myslí 25% respondentů, odpověď ne neoznačil žádný respondent, spíše ne 6% respondentů a 4% neví.

Otázka č. 16: Jaký je Váš názor na zařazení canisterapie do předškolní výchovy?

Tabulka č. 29

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Kladný, přínosný, uvítala bych to, proč to nezkusit...	26	53%
Kladný, ale s podmínkou (hygiena, souhlas rodičů)	7	14%
Vhodné do speciálních tříd	4	8%
Neví, spíše pozitivní, ale nedokážou si představit	11	23%
Nesouhlasí	1	2%
Celkem	49	100%

Graf č. 50

Tato otázka byla otevřená a očekávalo se vepsání názoru respondentů. Názory jsme vyhodnotili a dle shodných znaků roztřídili následujícím způsobem: 53% respondentů se vyjádřilo kladně, canisterapii hodnotí jako přínosnou a uvítali by ji, 14% respondentů hodnotí canisterapii kladně, ale s podmínkou (souhlas rodičů - alergie, souhlas veterináře, OHES, podmínky ve školce), 8% respondentů si myslí, že canisterapii je vhodné zařadit do speciálních tříd, 23% respondentů uvedlo, že neví nebo nemají zkušenosti nebo jejich názor je spíše pozitivní, ale nedokážou si představit realizaci a 2% respondentů zcela nesouhlasí.

Pro zajímavost jsme porovnali 26 pozitivních názorů respondentů na zařazení canisterapie do předškolní výchovy s názorem, které zvíře, si myslí, že by bylo vhodné pro terapii v mateřské škole.

Tabulka č. 30

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Pes	12	46%
Kůň	1	4%
Drobní hlodavci	7	27%
Neví	6	23%
Celkem	26	100%

Graf č. 51

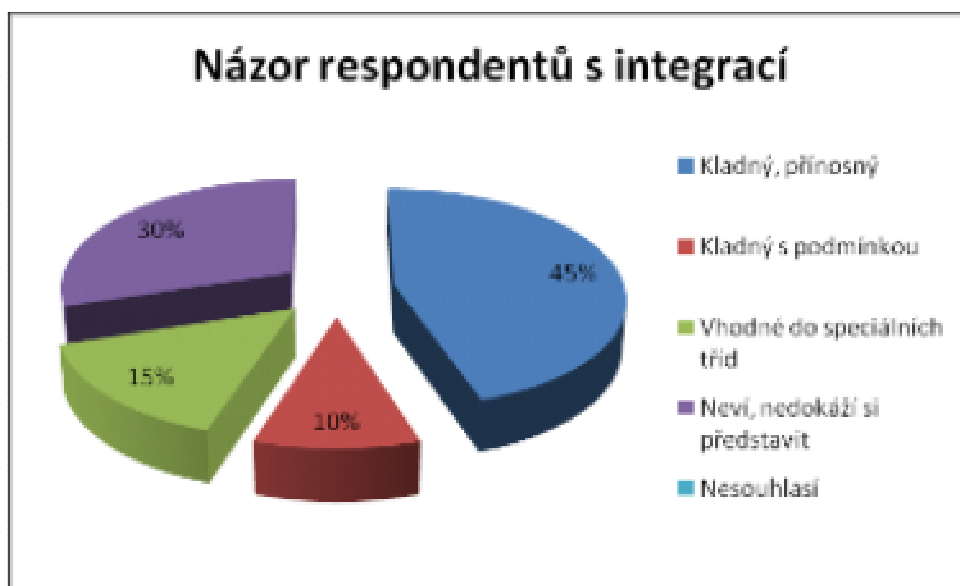
Respondenti, s pozitivním názorem na zařazení canisterapie do předškolní výchovy, uvedli v 46%, že vhodným zvířetem je pes, 27% by preferovalo drobné hlodavce (křeček, morče, zakrslý králík), 23% respondentů neví a 4% by si přálo koně.

Dále nás zajímalo, jaký názor mají respondenti s integrovanými dětmi na zařazení canisterapie do předškolní výchovy.

Tabulka č. 31

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Kladný, přínosný, uvítala bych to, proč to nezkusit...	9	45%
Kladný, ale s podmínkou (hygiena, souhlas rodičů)	2	10%
Vhodné do speciálních tříd	3	15%
Neví, spíše pozitivní, ale nedokážou si představit	6	30%
Nesouhlasí	0	0%
Celkem	20	100%

Graf č. 52

Respondenti pracující s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami, se klaní k zařazení canisterapie do předškolní výchovy, uvedlo to 45% respondentů, 10% si myslí, že je to vhodná metoda za určitých podmínek, tzn. souhlas rodičů, hygiena, prostředí školky, odborný canisterapeut. 15% respondentů by zařadilo canisterapii do speciálních tříd a 30% respondentů neví, nebo se nesetkalo zatím s canisterapií. Žádný z respondentů nesouhlasí.

8.2.1 Závěry výzkumného šetření – dotazník pro rodiče

Výzkumu se účastnilo 184 žen a 46 mužů, relativní četnost je 80% žen a 20% mužů. 9 respondentů se základním vzděláním, 50 respondentů se středním odborným vzděláním bez maturity, nejvíce respondentů a to 110 bylo se středním odborným vzděláním s maturitou, 24 respondentů získalo vyšší odborné vzdělání a vysokoškolsky vzdělaných respondentů bylo 37. Relativní četností je rozložení respondentů následující: základní vzdělání 4%, střední odborné bez maturity 22%, střední odborné s maturitou 48%, vyšší odborné 10%, vysokoškolské vzdělání 16%. Respondenti, zařazení do výzkumného šetření uvedli, že v 128 případech, bydlí ve městě a na vesnici žije 102 dotázaných respondentů. Což znamená, že 56% respondentů – město a 44% respondentů – vesnice.

Vyhodnocení otázek vztahujících se ke zjišťování postojů rodičů a dětí k domácím zvířatům a shrnutí poznatků.

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že 63% respondentů chová doma zvíře a 37% respondentů doma žádné zvíře nemá. Rozložení respondentů z hlediska jejich bydliště je následující: ve městě žije 57 respondentů, kteří chovají zvíře a 71 respondentů, kteří nemají zvíře. Na vesnici bydlí 87 respondentů starajících se o zvíře a 15 respondentů bez zvířete. To znamená, že 144 respondentů chová domácí zvířata. Relativní četností je rozložení respondentů, kteří chovají zvíře následující: z 100% jich 40% bydlí ve městě a 60% na vesnici. Z druhého hlediska, respondentů, kteří nechovají doma zvíře, je dohromady 86. Relativní četností je rozložení respondentů následující: ve městě 83% a na vesnici 17%.

Při zjišťování oblíbenosti zvířat u dětí jsme se zaměřili na to, zda je odlišnost v tom zda žijí ve městě nebo na vesnici. Respondenti mající zvíře a žijící ve městě, uvedli, že jejich dítě má nejraději (pořadí na prvních třech místech) psa a to v 39,33%, dále druhé místo obsadily rybičky 14,61% a na třetí pozici skončila kočka, tu uvedlo 12,36% respondentů. Na vesnici byla situace na prvním místě shodná, také 32,66% respondentů uvedlo, že nejoblíbenějším zvířetem u dětí je pes, druhá skončila kočka, tu označilo 25,63% respondentů a jako třetí oblíbené zvíře označili 8,04% respondentů slepice.

Dále jsme se zajímali o to, zda a do jaké míry se děti starají o zvířata s ohledem na to, kde respondenti bydlí. Výzkumným vzorkem bylo 144 respondentů. Rodiče žijící ve městě odpovídali, že 19% jejich dětí se nestará o zvířata, 74% dětí se stará společně s dospělou osobou a 7% dětí se stará samo. U Respondentů žijících na vesnici se o zvíře nestará 18% dětí, 78% pak společně s rodiči a 4% dětí pečuje o zvíře samo. Tady bychom chtěli vyzdvihnout jedno velké pozitivum, ať již ve městě nebo na vesnici, v obou případech vedou rodiče své děti k odpovědnosti a společně s nimi se starají o zvířata. Rodiče jsou vzorem a děti přejímají jejich chování. Učí se nápodobou a nesou si zkušenosti do dalšího života.

Hra je nejpřirozenější a nejčastější aktivitou dětí. Hra dětem přináší uspokojení, hrou získávají zkušenosti, hrou se učí, ve hře si přehrávají situace, kterým nerozumí, hra jim pomáhá zapomenout na problémy nebo naopak se s některými vyrovnat (Svobodová, 2010, s. 98). Zajímalo nás, kolik času tráví děti se svým zvířátkem, zda jej zapojují do hry. Odpověď respondentů, kteří bydlí ve městě je, že v 14% případech, si dítě vůbec nehraje se zvířetem, 69% dětí tráví 0-1 hodinu denně a jen 5% dětí si hraje pouze o víkendu. 12% respondentů uvedlo odpověď jiné. (Což ve 2 případech znamenalo, že zvíře (rybičku) pouze krmí a 5 respondentů uvedlo, že tráví většinu čas hrou se zvířátkem). Odpovědi respondentů, kteří bydlí na vesnici je, že v 13% případech, si dítě vůbec nehraje se zvířetem, 62% dětí tráví 0-1 hodinu denně hrou a 8% dětí si hraje pouze o víkendu. 17% respondentů uvedlo, odpověď jiné. (Což v 1 případě znamenalo 1 hodinu týdně, opakem byli 2 respondenti, kteří uvedli, že si jejich

dítě hraje se zvířátkem 4-5 hodin denně, ostatní, tedy 12 respondentů zmínilo – dle nálady).

Lze se domnívat, že pokud respondenti uvedli, že si jejich dítě nehraje se zvířetem, do jisté míry může souviset s oblíbeností zvířat, kdy na předních pozicích skončily rybičky a slepice, což jsou druhy zvířat vhodné spíše k pozorování než k aktivní hře. Můžeme zde zapochybovat o tom, zda respondenti, pozorování označili jako hru. Na druhé straně musíme vzít v potaz i možnost, že se ve městě 19% dětí o zvíře nestará a tudíž si ani 14% nehraje a nejeví zájem o zvíře. Na vesnici je situace taková, že 18% nepečuje o zvíře a tedy si ani 13% nehraje.

Vyhodnocení otázek vztahujících se k zoorehabilitaci a canisterapii a shrnutí poznatků.

Zda respondenti souhlasí se zoorehabilitací jsme zjišťovali z pohledu toho, jestli doma chovají zvíře a s ohledem na to, kde žijí. Respondenti, kteří chovají zvíře a bydlí ve městě, uvedli v 70%, že souhlasí, tedy odpověď ano, v 16% spíše ano, ne odpovědělo 4% respondentů, spíše ne nebo neví – shodně 5% respondentů. Respondenti žijící na vesnici a pečující o zvíře, uvedli v 62% ano, souhlasí, spíše ano 21%, ne 8%, spíše ne 4% a neví 5% respondentů. Respondenti, kteří nemají doma zvíře a bydlí ve městě, pak odpovídali v 44% ano, 22% spíše ano, 21% ne, spíše ne zaškrtnulo 7% respondentů a 6% neví. Respondenti, kteří bydlí na vesnici a také nemají doma zvíře, souhlasí v 33%, spíše ano si myslí 40% a 20% uvádí, že ne, spíše ne 7%, na možnost odpovědi nevím, neodpověděl nikdo z dotázaných.

Pro zajímavost jsme, vyhodnotili otázku dle toho, jak odpovídali muži a jak ženy. Z uvedeného nám vyplynulo, že muži souhlasili v 48%, spíše ano uvedlo 24% respondentů, jasné ne vyjádřilo 22%, 2% si myslí, že spíše ne a 4% respondentů neví. U žen je situace následující: ano 59%, spíše ano 21%, ne vyřklo 9% žen a spíše ne 6%, 5% respondentů neví.

K vhodnosti zvířat určených pro terapii v mateřské škole se vyjadřovali respondenti rozdělení dle pohlaví. U mužů vede pes, vybralo si jej 30% respondentů, na druhém místě s 9% by respondenti volili koně a kočku a jako třetí zvíře vybrali

králíka. U žen jsou druhy zvířat shodné s muži, jen se liší pořadí. To ovšem neplatí pro první pozici, tu obhájil pes, 43% respondentů – žen se domnívalo, že je nejvhodnějším zvířetem pro zoorehabilitaci. Na druhém místě napsalo 10% respondentů králíka a 6% respondentů by si vybralo koně, kočku nebo morče.

K pojmu canisterapie se vyjadřovali respondenti rozdělení dle vzdělání. Respondenti se základním vzděláním se domnívali, že canisterapie je terapie za pomoci koně v 22%, kočku označilo rovněž 22% respondentů, psa 45% a králíka tipovalo 11% respondentů. Respondenti se středním vzděláním bez maturity odpovídali, že v 16% se jedná o koně, 2% si myslí, že o kočku, 82% označilo psa. Respondenti se středním vzděláním s maturitou označili variantu v 16% koně, 3% kočku a králíka a 78% respondentů psa. Respondenti s vyšším odborným vzděláním se domnívají, že v 17% je canisterapie za pomoci koně, v 12% kočky a v 71% za pomoci psa. Respondenti s vysokoškolským vzděláním pak odpovídali v 5%, že kůň, 3% si vybralo kočku a 89% psa, možnost jiné označilo 3% respondentů bez bližšího specifikování.

Dále jsme se zajímali, zda respondenti, kteří věděli, že canisterapie je terapie za pomoci psa, znají canisterapii blížeji a vědí také, pro koho je určena. 58 % respondentů v tomto případě uvedlo, že je to metoda vhodná pro všechny, 39% si myslí, že pro lidi s handicapem, odpověď pro zdravé lidi označilo 2% respondentů a pro seniory 1% respondentů. Respondenti, kteří chybně označili odpovědi a myslí si, že je canisterapie pomocí koně, kočky, králíka nebo jiného zvířete, označili nejčastěji odpověď a) pro lidi s handicapem a to v 53%, 45% si myslí, že je to metoda vhodná pro všechny a 2% respondentů se domnívá, že pro seniory.

Zaměřili jsme se také na to, v jaké oblasti je canisterapie dle respondentů nejvíce prospěšná. Dle vyhodnocení a rozdělení respondentů na ty co odpověděli správně na otázku č. 12 - canisterapie je terapie za pomoci psa a na ostatní respondenty, kteří si myslí, že canisterapie je terapie za pomocí koně, kočky, králíka nebo jiného zvířete, můžeme konstatovat, že ač druhá skupina respondentů nevěděla přesně co je canisterapie, tak odpovídala ve shodě s respondenty první skupiny. To znamená, že canisterapií může pomoci v oblastech, pořadí dle respondentů od nejvíce prospěšné: stimuluje a koordinuje pohyb, rozvíjí sociální a emoční citění, posiluje úctu

ke zvířatům, podněcuje k verbální a neverbální komunikaci, rozvíjí jemnou motoriku, pomáhá při koncentraci a posiluje paměť.

Odpovědi, zda si respondenti myslí, že by canisterapie mohla mít vliv na celkový rozvoj jejich dětí, bylo zajímavé konfrontovat s odpověďmi respondentů na otázku, zda souhlasí se zoorehabilitací v mateřské škole. Výsledky jsou následující: Respondenti, kteří souhlasí se zoorehabilitací si myslí, že canisterapie může být prospěšná na rozvoj jejich dítěte v 51%, spíše ano odpovědělo 32% respondentů, neví 13%, spíše ne 3% a 1% respondentů je přesvědčeno, že canisterapie nemůže mít žádný vliv na jejich dceru či syna. Z odpovědí respondentů, kteří napsali, že nesouhlasí, spíše nesouhlasí, nebo neví, aby se jejich dítě setkávalo s terapeutickým zvířetem v mateřské škole, je 35% respondentů, přesvědčeno, že canisterapie může mít vliv na rozvoj jejich dítěte, dalších, 23% respondentů si myslí, že spíše ano, odpověď ne označilo 8% respondentů a spíše ne 18% a neví 16% respondentů.

Pokud si shrneme dosavadní šetření, vyplývá nám z toho, že se zoorehabilitací by souhlasilo (hodnocení ze všech odpovědí) 57% respondentů, spíše ano vyjádřilo 21% respondentů, zásadně proti je 12% respondentů a spíše ne nebo neví, shodně uvedlo 5% respondentů. Jako nejvhodnější zvíře pro terapii v mateřské škole uvedli psa, drtivá většina respondentů ví, co znamená pojem canisterapie a shodují se i na tom, pro koho je určena, tedy pro všechny, tuto variantu označilo 58% respondentů (z těch co věděli, že canisterapie je terapie za pomoci psa). Respondenti se též domnívají, že canisterapie může mít pozitivní vliv na celkový rozvoj jejich dětí.

8.2.2 Závěry výzkumného šetření – dotazník pro p. učitelky

Výzkumu se účastnily samé ženy – paní učitelky s pedagogickou praxí v 18% 1 – 5 let (9 respondentů), 6 – 10 let uvedlo 10% respondentů (5 respondentů), 14% respondentů je ve školství 11 – 20 let (7 respondentů), 21 – 30 let praxe má 23% respondentů (11 respondentů) a nejvíce zastoupeno je 31 a více let, což uvedlo 35% respondentů (17 respondentů). V mateřských školách ve městě pracuje 40 respondentů a ve školkách na vesnici 9 respondentů. Relativní četností je rozložení

82% ve městě a 18% na vesnici. Ve 13 mateřských školách, které byly zařazeny do dotazování, je umístěno celkem v 10 třídách 12 dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Ze 49 dotazovaných respondentů, jich 20 vypovědělo (41%), že ve svých třídách má integrované dítě, 29 respondentů (59%) pracuje se zdravými dětmi.

Vyhodnocení otázky vztahujících se k mateřské škole a shrnutí poznatků.

U respondentů, kteří mají ve své třídě integrované dítě, jsme zjišťovali, zda se jim jeví inkluze jako zdařilá. Což 45% respondentů potvrdilo, 40% z nich si myslí, že spíše ano, 5% respondentů uvedlo, že nikoliv a 10% spíše ne.

Výsledky tohoto výzkumného šetření svědčí o vysoké kvalitě nabízené pedagogické péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami, o dobře zpracovaných individuálních plánech a jejich naplnění. Přesto však se nemůžeme nezeptat: Přispěla by zooterapie ještě k lepším výsledkům začlenění integrovaných dětí mezi zdravé?

Vyhodnocení otázek vztahujících se k zooterapii a canisterapii a shrnutí poznatků.

Respondenti, kteří pracují s integrovaným dítětem, si myslí, že zoorehabilitace může být společným vodítkem pro sblížení v 50%, spíše ano si myslí 15% respondentů a shodně po 10% uvedli, že ne nebo spíše ne, 15% respondentů neví. Respondenti, kteří aktuálně nemají ve své třídě integrované dítě, nám sdělili, že ano v 69%, spíše ano v 17%, ne – neodpověděl nikdo a spíše ne se domnívá 10% respondentů, 4% z nich neví.

K vhodnosti zvířat určených pro terapii v mateřské škole se vyjadřovali respondenti rozdělení dle místa zaměstnání. Respondenti pracující ve městě by nejvíce preferovali psa a to v 27%, následují křeček 14%, králík 9%, morče 8%, šnek 7%, kočka 5%, kůň 3%, želva a pískomil 2%, nevím nebo žádné napsalo 20% respondentů. Respondenti pracující na vesnici uvedli nejvíce vhodné zvíře pro terapii v mateřské škole králíka, a to v 33%, následuje pes a morče shodně s 20%, rybičky s 13% a opět shodně kůň a kočka 7%.

Zkoumaný pojem canisterapie, znají téměř všichni respondenti. 94% z dotazovaných respondentů uvedlo, že canisterapie je terapie za pomoci psa,

v ostatních případech se domnívají, že je to terapie za pomoci koně, králíka nebo jiného zvířete, blížeji nespecifikováno. Kočku neoznačil žádný respondent.

Respondenti s pedagogickou praxí 1 – 5 let uvedli v 11%, že canisterapie je metoda vhodná pro lidi s handicapem, v 89% zaškrtnuli odpověď pro všechny. Respondenti s pedagogickou praxí 6 – 10 let si shodně myslí, že je to metoda prospěšná pro všechny lidi, uvedlo to 100%. Respondenti s pedagogickou praxí 11 - 20 let se domnívají, že canisterapie pomáhá lidem s handicapem v 29% a 71% dotázaných respondentů odpovědělo, že canisterapie je metoda vhodná pro všechny. Respondenti s praxí 21 – 30 let si myslí, že canisterapie je v 27% pro lidi s handicapem, v 9% pro zdravé a 64% respondentů označilo odpověď pro všechny. Respondenti s pedagogickou praxí delší jak 31 let uvedli, že canisterapie je pro lidi s handicapem v 35% a zbývající respondenti, tedy 65%, shodně označili odpověď pro všechny.

Dále respondenti odpovídali v jaké oblasti, si myslí, že je canisterapie nejvíce prospěšná. Otázka byla škálová, hodnotit měli číslem 1 variantu, která je nejdůležitější. Dle vyhodnocení odpovědí canisterapie nejvíce rozvíjí sociální a emoční citění. Tuto variantu zaškrtnulo 45% respondentů. Dále 39% respondentů se domnívá, že stimuluje a koordinuje pohyb, 6% si myslí, že podněcuje k verbální a neverbální komunikaci, to že také rozvíjí jemnou motoriku, uvedlo 4% respondentů, koncentruje a posiluje paměť rovněž 4% respondentů a 2% věří, že nejvíce posiluje úctu ke zvířatům.

Vyjádření respondentů k možnému vlivu canisterapie na rozvoj předškolních dětí: v 65% uvedli ano, spíše ano si myslí 25% respondentů, odpověď ne neoznačil žádný respondent, spíše ne 6% respondentů a 4% neví.

V poslední řadě, jsme očekávali názory respondentů na zařazení canisterapie do předškolní výchovy. Odpovědi jsme vyhodnotili a dle shodných znaků roztřídili následujícím způsobem: 53% respondentů se vyjádřilo kladně, canisterapii hodnotí jako přínosnou a uvítali by ji, 14% respondentů hodnotí canisterapii kladně, ale s podmínkou (souhlas rodičů - alergie, souhlas veterináře, OHES, podmínky ve školce), 8% respondentů si myslí, že canisterapii je vhodné zařadit do speciálních tříd, 23% respondentů uvedlo, že neví nebo nemají zkušenosti nebo jejich názor je spíše pozitivní, ale nedokážou si představit realizaci a 2% respondentů zcela nesouhlasí.

Pro zajímavost jsme porovnali 26 pozitivních názorů respondentů na zařazení canisterapie do předškolní výchovy, s názorem, které zvíře si myslí, že by bylo vhodné pro terapii v mateřské škole. Respondenti, s pozitivním názorem na zařazení canisterapie do předškolní výchovy, uvedli v 46%, že vhodným zvířetem je pes, 27% by preferovalo drobné hlodavce (křeček, morče, zakrslý králík), 23% respondentů neví a 4% by si přálo koně.

Zajímali jsme se také o názor respondentů pracujících s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami. Ti se přiklánějí k zařazení canisterapie do předškolní výchovy, uvedlo 45% respondentů, 10% si myslí, že je to vhodná metoda za určitých podmínek, tzn. souhlas rodičů, hygiena, prostředí školky, odborný canisterapeut. 15% respondentů by zařadilo canisterapii do speciálních tříd a 30% respondentů neví, nebo se nesetkalo zatím s canisterapií. Žádný z respondentů nesouhlasí.

Pokud si shrneme dosavadní šetření, vyplýne nám z toho, že zoorehabilitace by mohla být společným vodítkem pro sblížení integrovaných dětí se zdravými, uvedlo to 50% respondentů. Vhodným zvířetem je pes, králík a morče. Drtivá většina respondentů ví, co znamená pojem canisterapie, variantů terapie za pomoci psa označilo 94% respondentů. Nejvíce správných odpovědí bylo i na otázku, pro koho je canisterapie určená – tedy pro všechny klienty. 90% respondentů se domnívá, že canisterapie může mít pozitivní vliv na rozvoj předškolních dětí, odpověděli ano, spíše ano. Z vyjádření respondentů k zařazení canisterapie do předškolní výchovy vyplynulo, že v 90% by canisterapii uvítali, myslí si, že by mohla být přínosem, příjemnou změnou, osvěžením v denních rituálech. Na druhou stranou byla cítit nejistota z neznámého a obavy z organizace. 2% dotázaných zcela nesouhlasí s canisterapií v mateřské škole.

8.3 Vyhodnocení předpokladů

Na začátku práce jsme si stanovili předpoklady, u kterých si nyní ověříme jejich platnost.

Předpoklad 1

Děti žijící na vesnici vyrůstají ve společnosti zvířat častěji, než děti žijící ve městě.

Platný (60% respondentů mající zvíře bydlí na vesnici, 40% respondentů ve městě)

Předpoklad 2

Děti ve městě tráví více času se svým zvířátkem, než děti na vesnici.

Neplatný (děti pečující o zvíře samy nebo s rodiči - ve městě 81% a na vesnici 82% a děti hrající si se zvířátkem – ve městě 86% a na vesnici 87%)

Předpoklad 3

Rodiče, kteří nemají doma zvíře, souhlasí se zoorehabilitací v mateřské škole častěji, než rodiče, v jejichž domácnosti zvíře žije.

Neplatný (84% respondentů chovající doma zvíře souhlasí, zatímco respondenti, kteří nemají doma zvíře, souhlasí v 67%)

Předpoklad 4

Rodiče, kteří bydlí na vesnici, souhlasí se zoorehabilitací v mateřské škole častěji, než rodiče bydlící ve městě.

Platný (81% respondentů bydlících na vesnici souhlasí se zoorehabilitace, zatím co respondenti bydlící ve městě souhlasí v 75%)

Předpoklad 5

Více jak polovina rodičů, kteří si myslí, že canisterapie je terapie za pomoci psa, se domnívají, že je to metoda vhodná pro všechny.

Platný (58% respondentů, kteří vědí, že canisterapie je terapie za pomoci psa, označilo, že je to též terapie vhodná pro všechny)

Předpoklad 6

Více jak polovina rodičů, kteří souhlasí se zoorehabilitací v mateřské škole, si myslí, že canisterapie může mít pozitivní vliv na jejich dítě.

Platný (83% respondentů, kteří souhlasí se zoorehabilitací se domnívá, že canisterapie může mít vliv na rozvoj jejich dítěte, odpověděli ano, spíše ano)

Předpoklad 7

Paní učitelky s dlouholetou praxí se domnívají, že canisterapie je vhodná pouze pro handicapované jedince.

Neplatný (respondenti s praxí 21 – 30 let odpověděli v 64%, že je canisterapie pro všechny a respondenti s praxí 31 let a delší, odpověděli v 65%, že též pro všechny)

Předpoklad 8

Paní učitelky, které mají ve třídě integrované dítě, mají převážně pozitivní názor na zařazení canisterapie do předškolní výchovy.

Platný (respondenti se vyjádřili v 45% kladně, uvítali by canisterapii, 10% respondentů má také kladný názor, ale s dodržáním pravidel)

Předpoklad 9

Paní učitelky, které mají ve třídě integrované dítě, si myslí, že inkluze není nebo spíše není zdařilá a zoorehabilitace by mohla být společným vodítkem pro sblížení dítěte se specifickými potřebami s dětmi zdravými častěji než respondenti pracující se zdravými dětmi.

Neplatný (respondenti si v 90% myslí, že integrace je zdařilá, odpověděli ano, spíše ano, a v 65% se domnívají, že by zoorehabilitace mohla být společným vodítkem pro sblížení, naopak respondenti, kteří pracují se zdravými dětmi, se v 86% shodují, že může být mostem ke sblížení dětí integrovaných a zdravých)

Předpoklad 10

Paní učitelky, které mají pozitivní názor na zařazení canisterapie do předškolní výchovy, by preferovali psa jako zvíře vhodné pro terapii.

Platný (respondenti s výhradně kladným, pozitivním názorem na canisterapii by v 46% preferovali psa)

ZÁVĚR

V úvodní části teorie jsme se seznámili s úskalím předškolního věku, vysvětlili si pojmy integrace a inkluze a dále si představili zoorehabilitaci, její rozčlenění na jednotlivé terapie dle druhů zvířat a metody aplikování. Blíže jsme se zaměřili na jeden druh zoorehabilitace a to konkrétně na canisterapii. Důvodem, proč jsme si vybrali právě canisterapii, je četnost aplikování právě u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a již deklarovaných pozitivních výsledků této metody. V Mateřských školách jsou častěji zařazovány, tedy integrovány děti se speciálními vzdělávacími potřebami a metoda canisterapie by mohla být, kromě již pozitivních účinků terapie, vhodným mostem ke společnému sblížení dětí zdravých s dětmi integrovanými. Popsali jsme si zde i konkrétní aktivity se psy vhodné pro dětský kolektiv.

Na začátku práce jsme si stanovili cíle, které si ještě jednou připomeneme a zhodnotíme jejich naplnění.

Cíl: Zviditelnit práci canisterapeutického týmu a představit canisterapii jako podpůrnou aktivitu a motivaci v rozvoji předškolních dětí.

Naplnění: Do mateřské školy jsme pozvali canisterapeutický tým ve složení: fyzioterapeutka paní Lorencová a fena plemene bernského švýcarského salašnického psa, jménem Myška. Canisterapie probíhala formou návštěvy v mateřské škole na zahradě. Během dopoledního programu se děti seznamovaly s Myškou. Paní Lorencová obeznámila děti s tím, jak se chováme ke psům a pečujeme o ně. Děti plnily úkoly, např. česaly dlouhou srst, házely míček (aport), přivolávaly Myšku – cvičení poslušnosti, vedly Myšku na vodítku, společně odpočívaly, hledaly drobný předmět (díl z lega) v psí srsti. Za odměnu daly děti, ty nejodvážnější, Myšce granulku z dlaně. Dopoledne se velmi povedlo, atmosféra byla uvolněná, děti se aktivně zajímaly o Myšku.

Cíl: Zjištění postoje dětí a rodičů k domácím zvířatům.

Naplnění: Administrace dotazníku – otázky: Máte doma zvíře? Jaké domácí zvíře má Vaše dítě nejraději? Pečuje Vaše dítě o Vaše zvíře? Kolik času stráví Vaše dítě společnou hrou se zvířátkem?

Cíl: Jaká je informovanost rodičů a p. učitelé o pojmu canisterapie.

Naplnění: Administrace dotazníku – otázky: Canisterapie je terapie za pomoci? Canisterapie je metoda vhodná pro? Canisterapie pomáhá v oblastech?

Cíl: Postoj rodičů k setkávání jejich dětí s terapeutickým zvířetem v mateřské škole.

Naplnění: Administrace dotazníku – otázky: Souhlasíte, aby se Vaše dítě setkávalo ve školce s terapeutickým zvířetem? Které zvíře by dle Vašeho názoru bylo pro terapii v mateřské škole vhodné? Může mít canisterapie vliv na celkový rozvoj Vaší dcery/syna?

Cíl: Zjištění názoru p. učitelé, na zařazení canisterapie do předškolní výchovy.

Naplnění: Administrace dotazníku – otázky: Může terapie za pomoci zvířat být společným vodítkem pro sblížení integrovaného dítěte se zdravými? Které zvíře by dle Vašeho názoru bylo pro terapii v mateřské škole vhodné? Může mít canisterapie vliv na celkový rozvoj předškolních dětí? Jaký je Váš názor na zařazení canisterapie do předškolní výchovy?

Vzhledem k zjištěným skutečnostem, se nám jeví jako dobrá volba terapie se zvířaty právě canisterapie. Chtěli bychom proto nabídnout mateřským školám informační leták o canisterapii a kontakt na canisterapeutický tým.

SEZNAM LITERATURY

GALAJDOVÁ, Lenka. *Pes lékařem lidské duše: aneb Canisterapie*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing., 1999. ISBN 80-7169-789-3

GALAJDOVÁ, Lenka; GALAJDOVÁ, Zdenka. *Canisterapie: pes lékařem lidské duše*. 1. vyd. Praha: Portál., 2011. ISBN 978-80-7367-879-1

GAVORA, Peter. *Výzkumné metody v pedagogice; Příručka pro studenty, učitele a výzkumné pracovníky*. Brno: Paido, 1996. ISBN 80-85931-15-X

HELUS, Zdeněk. *Dítě v osobnostním pojetí*, Praha: 1. vyd. Portál, 2004. ISBN 80-7178-838-0

HOLLÝ, Karol; HORNÁČEK, Karol. *Hipoterapie; Léčba pomocí koně*. Přeložila Švehlová, Dominika. Ostrava: Montanex., 2005. ISBN 80-7225-190-2

JESENSKÝ, Jan., JANIŠ, Karel; et. al. *Malý slovník pomáhajících profesí*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2004. ISBN 80-7041-126-0

MAŇÁK, Josef; et.al. *Kapitoly z metodologie pedagogiky*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně., 1994. ISBN 80-210-1031-2

MATĚJÍČEK, Zdeněk. *Co, kdy a jak ve výchově dětí*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing., 2005. ISBN 80-7178-085-5

MATĚJÍČEK, Zdeněk. *Prvních šest let ve vývoji a výchově dítěte*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing., 2005. ISBN 80-247-0870-1

NERANDŽIČ, Zoran. *Animoterapie aneb Jak nás zvířata umí léčit: praktický průvodce pro veřejnost, pedagogy i pracovníky zdravotnických zařízení a sociálních ústavů*. 1. vyd. Praha: Albatros., 2006. ISBN 80-00-01809-8

ODENDAAL, Johannes. *Zvířata a naše mentální zdraví*. 1. vyd. Přeložil Princ, Ludvík. Praha: Brázda., 2007. ISBN 978-80-209-0356-3

SOVÁK, Miloš; et al. *Defektologický slovník*. 3. vyd. Jinočany: H&H, 2000. ISBN 80-86022-76-5

SVOBODOVÁ, Eva; et. al. *Vzdělávání v mateřské škole*. 1. vyd. Praha: Portál, 2010, ISBN 978-80-7367-774-9

SVOBODOVÁ, Ivona; et. al. *Zoorehabilitace a aktivity se zvířaty pro rozvoj osobností*. 1. vyd. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze., 2009. ISBN 978-80-213-1912-7

VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie*. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-7178-308-0

VELEMÍNSKÝ, Miloš; et. al. *Zooterapie ve světle objektivních poznatků*. 1. vyd. České Budějovice: Dona., 2007. ISBN 978-80-7322-109-6

Internetové zdroje:

[online],[cit. 2014], URL < <http://www.canisterapie.cz/cz/canisterapie-zakladni-informace/kvalifikace-a-pravomoce-v-canisterapii-17.html>

[online],[cit. 2014], URL < <http://www.canisterapie.org/c-35-zpusoby-aplikace.html>

[online],[cit. 2014], URL < <http://myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Lovecky-pes/2009/03--2009/Etologie-v-chovu-psu.aspx>

[online],[cit. 2014], URL < <http://osobnostnirozvojpedagoga.cz/moduly/m1/5-1-1-vymezeni-integrace-a-inkluze-ve-vzdelavacim-procesu.html>

PŘÍLOHY

Příloha č. 1 – Dotazník pro rodiče

Příloha č. 2 – Dotazník pro paní učitelky

Příloha č. 3 – Fotodokumentace

Příloha č. 4 – Obrázky dětí

Příloha č. 5 – Etický kodex canisterapeuta

Příloha č. 6 – Informační leták

Dotazník

Využití zoorehabilitace (terapie za pomoci zvířat) v rozvoji předškolních dětí v prostředí mateřské školy

Dobrý den, jmenuji se Petra Pekhartová a jsem studentkou Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, fakulty pedagogické. Chtěla bych Vás požádat o vyplnění následujícího dotazníku, který použiji pro účely bakalářské práce. Dotazník je anonymní a uvedené údaje budou zpracovány pouze v rámci mého výzkumu. Děkuji za Váš čas a ochotu.

Pokyny k vyplňování:

U uzavřených otázek (otázky s nabízenými možnostmi odpovědí) zvolenou možnost zakroužkujte. Pozor, volit můžete vždy jen jednu odpověď! V případě otevřených otázek se očekává vepsání Vašeho názoru.

Otázky vztahující se k Vaší osobě:

1. Pohlaví: a) muž
b) žena
2. Věk let
3. Rodinný stav: a) ženatý/vdaná
b) rozvedený/á
c) svobodný/á
4. Nejvyšší dosažené vzdělání: a) základní
b) střední bez maturity
c) střední s maturitou
d) vyšší odborné
e) vysokoškolské
5. Bydlíte: a) ve městě
b) na vesnici

Otázky vztahující se k zoorehabilitaci:

6. Máte doma zvíře: a) ne
b) ano. Jaké.....

V případě že jste v otázce 6 vybrali možnost a), pokračujte otázkou č. 10.
V opačném případě vyplňte otázky číslo 7, 8 a 9.

7. Jaké domácí zvíře má Vaše dítě nejraději? Vypište.....

8. Pečuje Vaše dítě o Vaše zvíře: a) ne
b) ano, společně se mnou
c) ano, samo

9. Kolik času stráví Vaše dítě společnou hrou se zvířátkem: a) nehraje si
b) 0-1 hodinu denně
c) 0-1 hodinu jen víkend
d) jiné. Vypište.....

.....

10. Souhlasíte, aby se Vaše dítě setkávalo ve školce
s terapeutickým zvířetem: a) ano
b) spíše ano
c) ne
d) spíše ne
e) nevím

11. Které zvíře by dle Vašeho názoru bylo pro terapii v mateřské škole vhodné:

.....

12. Canisterapie je terapie za pomoci: a) koně
b) kočky
c) psa
d) králíka
e) jiné zvíře. Jaké.....

13. Canisterapie je metoda vhodná pro: a) lidi s handicapem (děti, mládež, dospělí)
b) zdravé lidi (děti, mládež, dospělí)
c) seniory
d) všechny

14. Canisterapie pomáhá v oblastech: (Ke každé možnosti přiřadte číslo určující pořadí. Číslo 1 přiřadte k variantě dle Vašeho názoru nejdůležitější)

- a) rozvíjí jemnou motoriku (jemná práce ruky) (...)
- b) stimuluje a koordinuje pohyb (vybízí k pohybu nebo naopak zklidňuje) (...)
- c) podněcuje k verbální a neverbální komunikaci (...)
- d) rozvíjí sociální a emoční citění (...)
- e) posiluje úctu ke zvířatům (...)
- f) pomáhá při koncentraci a posiluje paměť (...)

15. Může mít canisterapie vliv na celkový rozvoj Vaší dcery/ syna:

- a) ne
- b) spíše ne
- c) ano
- d) spíše ano
- e) nevím

Děkuji za Váš čas a ochotu při vyplnění dotazníku a přeji hezký den. Petra Pekhartová

Dotazník

Využití zoorehabilitace (terapie za pomoci zvířat) v rozvoji předškolních dětí v prostředí mateřské školy

Dobrý den, jmenuji se Petra Pekhartová a jsem studentkou Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, fakulty pedagogické. Chtěla bych Vás požádat o vyplnění následujícího dotazníku, který použiji pro účely bakalářské práce. Dotazník je anonymní a uvedené údaje budou zpracovány pouze v rámci mého výzkumu. Děkuji za Váš čas a ochotu.

Pokyny k vyplňování:

U uzavřených otázek (otázky s nabízenými možnostmi odpovědí) zvolenou možnost zakroužkujte. Pozor, volit můžete vždy jen jednu odpověď! V případě otevřených otázek se očekává vepsání Vašeho názoru.

Otázky vztahující se k Vaší osobě:

1. Pohlaví: a) muž
b) žena
2. Věk let
3. Označte prosím počet roků Vaší pedagogické praxe:

1-5	6-10	11-20	21-30	31a více
-----	------	-------	-------	----------

Otázky vztahující se k Vaší mateřské škole:

4. Mateřská škola je: a) ve městě
b) na vesnici
5. Třídy jsou: a) homogenní
b) heterogenní
6. Počet dětí ve třídě: Doplňte

7. Máte ve třídě integrované dítě: a) ne
b) ano. Počet.....

V případě že jste v otázce 7 vybrali možnost a), pokračujte otázkou č. 10.
V opačném případě vyplňte otázky číslo 8, 9.

8. Specifikujte, prosím, o jaké dítě se speciálními vzdělávacími potřebami jde:.....
.....
.....
.....

9. Je inkluze zdařilá: a) ano (dítě se zapojuje a je bezpodmínečně přijato okolím)
b) spíše ano
c) ne
d) spíše ne
e) nevím

Otázky vztahující se k zoorehabilitaci:

10. Může terapie za pomoci zvířat být společným vodítkem pro sblížení integrovaného dítěte se zdravými: a) ano
b) spíše ano
c) ne
d) spíše ne
e) nevím

11. Které zvíře by dle Vašeho názoru bylo pro terapii v mateřské škole vhodné:.....
.....

12. Canisterapie je terapie za pomoci: a) koně
b) kočky
c) psa
d) králíka
e) jiné zvíře. Jaké.....

13. Canisterapie je metoda vhodná pro:
- a) lidi s handicapem (děti, mládež, dospělí)
 - b) zdravé lidi (děti, mládež, dospělí)
 - c) seniory
 - d) všechny

14. Canisterapie pomáhá v oblastech: (Ke každé možnosti přiřadte číslo určující pořadí. Číslo 1 přiřadte k variantě dle Vašeho názoru nejdůležitější)

- g) rozvíjí jemnou motoriku (...)
- h) stimuluje a koordinuje pohyb (vybízí k pohybu nebo naopak zklidňuje) (...)
- i) podněcuje k verbální a neverbální komunikaci (...)
- j) rozvíjí sociální a emoční citění (...)
- k) posiluje úctu ke zvířatům (...)
- l) pomáhá při koncentraci a posiluje paměť (...)

15. Může mít canisterapie vliv na celkový rozvoj předškolních dětí:
- a) ne
 - b) spíše ne
 - c) ano
 - d) spíše ano
 - e) nevím

16. Jaký je Váš názor na zařazení canisterapie do předškolní výchovy?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

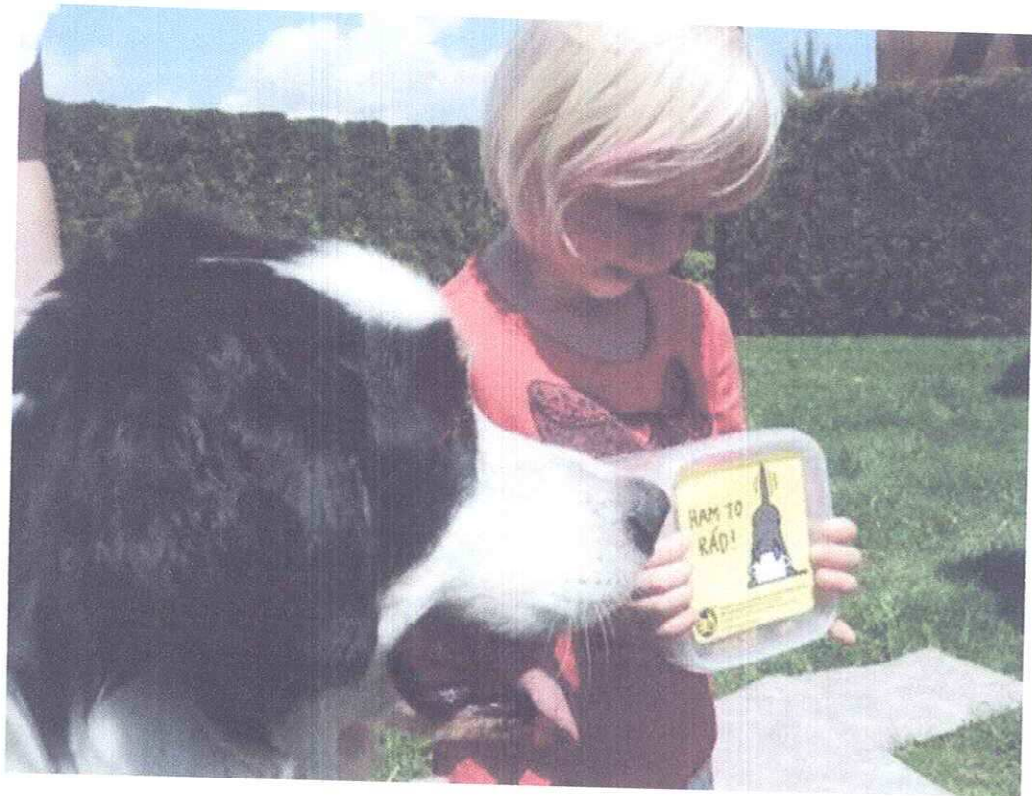
.....

.....

.....

Děkuji za Váš čas a ochotu při vyplnění dotazníku a přeji hezký den. Petra Pekhartová

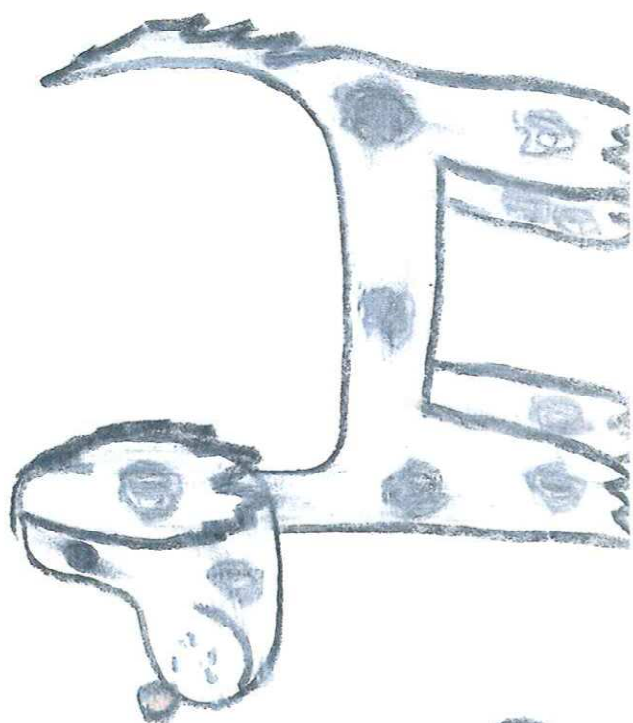
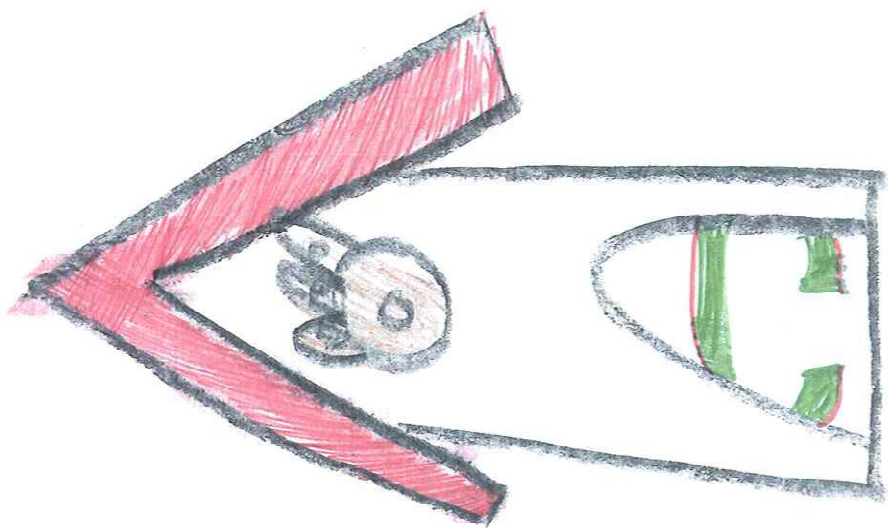

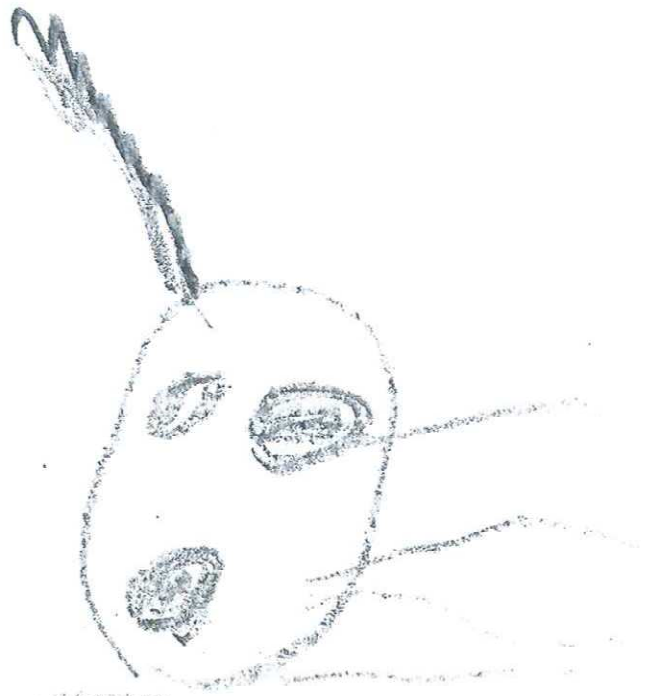
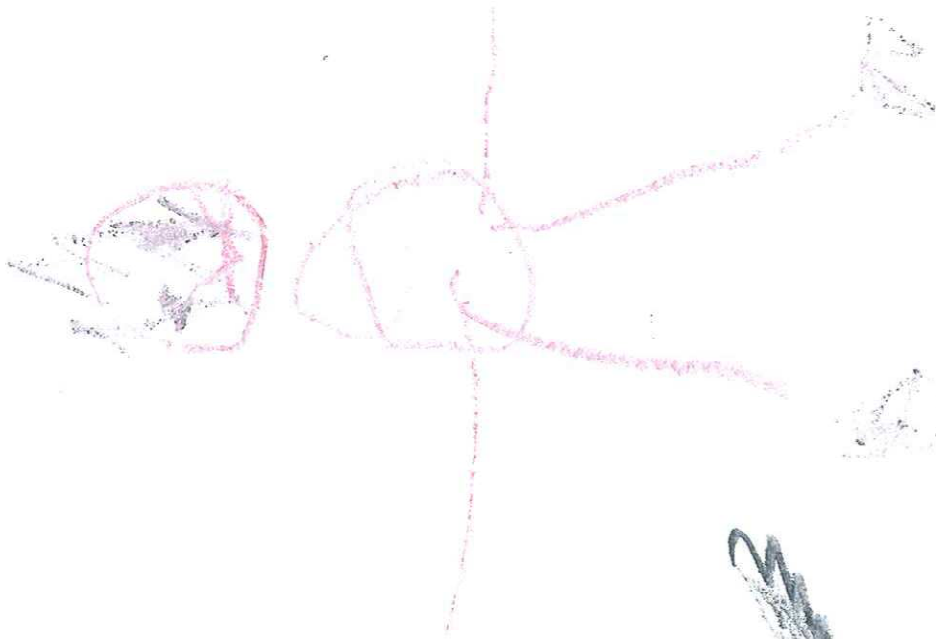

ETICKÝ KODEX CANISTERAPEUTA

PREAMBULE:

Canisterapeuti respektují důstojnost a hodnotu jednotlivce a usilují o zachování a ochranu základních lidských práv, zároveň ctí práva zvířat a naplňují tak i nedílnou součást tohoto kodexu kterou je příloha „Základní minima pro welfare psů jako co-terapeutů“.

Průběžně rozvíjejí své poznatky o lidském chování, o tom, jak lidé rozumějí sami sobě a ostatním, a využívají tyto poznatky pro dobro lidí, rozvíjejí své poznatky o etologii psa a využívají tyto poznatky pro dobro lidí i zvířat užitých k terapii.

Při dosahování těchto cílů vynakládají veškeré úsilí k ochraně zájmů lidí, kteří vyhledávají jejich služby, jejich blízkých (není-li to v rozporu s potřebami klientů), a všech účastníků výzkumu, kteří se mohou stát zkoumanými objekty.

Canisterapeuti respektují ostatní členy své profese a příbuzných oborů a dělají vše, co je v jejich silách a co není v konfliktu se zájmy klientů pro to, aby poskytovali úplné informace a vzájemně se respektovali.

Své dovednosti používají pouze pro účely, jež jsou v souladu s těmito hodnotami a vědomě nedopustí jejich zneužití.

Canisterapeuti ve snaze dosáhnout těchto ideálů plně souhlasí s etickými normami v těchto oblastech: 1. odpovědnost; 2. kompetence; 3. etické a právní normy; 4. důvěrnost; 5. prospěch klienta; 6. profesní vztahy; 7. veřejná prohlášení; 8. výzkum.

Canisterapeuti plně spolupracují s vlastními profesními, národními a evropskými organizacemi a asociacemi - rychle a úplně zodpovídají dotazy a plní požadavky všech řádně ustanovených etických nebo profesních komisí těch asociací či organizací, jejichž členy jsou nebo ke kterým náležejí.

Přijetí do Registru canisterapeutů (CTA) canisterapeuty zavazuje k dodržování všech zásad včetně příloh Etického kodexu canisterapeuta.

1. ODPOVĚDNOST

Obecně: Při poskytování služeb dodržují canisterapeuti nejvyšší standardy své profese. Přijímají zodpovědnost za důsledky svého jednání a vynaloží veškeré úsilí, aby zabezpečili vhodné využití svých služeb.

1. a: Canisterapeuti si uvědomují, že nesou velkou zodpovědnost, neboť jejich jednání může ovlivnit stav druhých lidí /psychický i fyzický/.

1. b: Canisterapeuti svým klientům předem objasní všechny záležitosti, které by mohly souviset s jejich společnou prací. Vyhýbají se vztahům, které by mohly omezit jejich objektivitu nebo vytvořit konflikt zájmů.

1. c: Jako členové NNO, organizací, zaměstnanci zařízení či OSVČ, canisterapeuti jako jednotlivci zůstávají odpovědní nejvyšším standardům své činnosti-canisterapie.

1. d: Jako přednášející nebo vedoucí praxe si jsou canisterapeuti vědomi své primární povinnosti pomáhat ostatním získávat znalosti a dovednosti. Udržují vysoký standard vzdělání, informace předkládají objektivně, plně a přesně.

1. e: Canisterapeuti si uvědomují, že nesou velkou zodpovědnost za své/svého co-terapeuty/a, proto se plně řídí listinou „Základní minima pro welfare psů jako co-terapeutů“. *(Viz příloha, která je nedílnou součástí tohoto kodexu)*

2. KOMPETENCE

Obecně: Udržování vysoké úrovně kompetence je odpovědností sdílenou všemi canisterapeuty v zájmu veřejnosti a činnosti jako celku. Canisterapeuti si jsou vědomí hranic své kompetence a mezi canisterapeutických technik. Poskytují pouze takové služby a používají pouze takové techniky, ke kterým je opravňuje praxe a zkušenost. V těch oblastech, kde uznávané standardy ještě neexistují, canisterapeuti přijímají všechna opatření, nezbytná k ochraně zájmů svých klientů a co-terapeutů. Sledují informace z oblasti zdravotnictví, vědy, etologie a své činnosti, které mají vztah ke službám, jež poskytují.

2. a: Canisterapeuti uvádějí svoji kvalifikaci, vzdělání, praxi a zkušenosti přesně. Canisterapeuti udržují kvalitu vlastní práce na takové úrovni, aby odpovídala minimálním profesionálním požadavkům CTA, příslušných NNO, a evropské ESAAT. Po přerušení veškeré činnosti praxe canisterapie na dobu delší 3 měsíců /v kuse/ canisterapeut musí absolvovat opět 12hodin praxe pod vedením již registrovaného/ých canisterapeuta/ů s min. 2letou praxí. A opět přehodnotí využití stávajících co-terapeutů k činnosti.

2. b: Jako přednášející a vedoucí praxe vykonávají canisterapeuti svou činnost na podkladě pečlivé přípravy a soustředění tak, aby jejich práce měla nejvyšší kvalitu a aby jejich sdělení byla přesná, plynulá a výstižná.

2. c: Canisterapeuti si jsou vědomi potřeby neustálého vzdělávání a osobního rozvoje a jsou otevřeni novým pracovním postupům a průběžným změnám ve svých očekáváních a

hodnotách, proto prokazatelně absolvují minimálně 1x za 2 roky přednášku, seminář, kurz nebo supervizní setkání /osobní nebo on-line chatové/ na téma canisterapie a věnují se průběžně samostudiu.

2. d: Canisterapeuti si jsou vědomi rozdílů mezi lidmi, které mohou být spojeny např. s věkem, pohlavím, socioekonomickým a národnostním původem, nebo jsou dány speciálními potřebami těch, kteří mohli být nějak zvláštně znevýhodněni. Měli by mít odpovídající praxi, zkušenosti a možnost konzultace, aby zajistili vhodné a kompetentní služby těmto osobám a mohli posoudit vhodnost indikace podpůrné metody - canisterapie.

2. e: Canisterapeuti si uvědomují, že osobní problémy a konflikty mohou ovlivňovat jejich pracovní výkon. Proto se zdrží jakékoliv aktivity, ve které by jejich osobní problémy mohly zavinit nedostatečný výkon nebo poškození klienta, kolegy, studenta nebo jiného účastníka činnosti.

3: MORÁLNÍ A PRÁVNÍ NORMY

Obecně: Morální a etické zásady chování canisterapeutů jsou stejnou měrou jako pro ostatní občany jejich osobní záležitostí, s výjimkou případů, kdy by toto mohlo narušit plnění pracovních povinností nebo snížit důvěru veřejnosti v canisterapii, canisterapeuty, ale i obecně v pomocné terapie a v kynologii. Co se vlastního chování týče, jsou canisterapeuti citliví k převažujícím společenským normám a k možnému dopadu, který může dodržování nebo narušování těchto norem mít na jejich výkon jako canisterapeutů. Canisterapeuti si jsou rovněž vědomi možného dopadu svých veřejných vystoupení na možnosti kolegů vykonávat své pracovní povinnosti.

3. a: Ve své činnosti jednají canisterapeuti v souladu se zásadami ESAAT, CTA, NNO v oblasti canisterapie, a s normami a pravidly zařízení vztahujícími se k jejich praxi. Canisterapeuti rovněž dodržují příslušné vládní zákony a vyhlášky. Pokud jsou evropské, národní, krajské, organizační nebo instituční zákony, vyhlášky nebo postupy v rozporu s ESAAT, NNO v oblasti canisterapie, a s normami a pravidly zařízení vztahujícími se k jejich praxi, canisterapeuti předloží tuto skutečnost výboru CTA a snaží se rozpor vyřešit.

3. b: Canisterapeuti jako dobrovolníci, zaměstnanci či OSVČ neprovozují ani nepřehlížejí žádné postupy, které jsou nehumánní a v rozporu se zákonem na ochranu zvířat, nebo které by mohly vyústit v nelegální nebo neobhajitelné činy.

3. c: Ve své činnosti se canisterapeuti vyhýbají jakékoli činnosti, která porušuje nebo omezuje lidská, zákonná nebo občanská práva klientů či jiných osob, kterých by se mohla dotýkat, práva zvířat a hygienické normy.

3. d: Setkají-li se canisterapeuti s odlišným názorem, uznávají a respektují rozdílné postoje a individuální pocity, které mohou klienti, studenti, účastníci praxe mít k těmto záležitostem.

4: DŮVĚRNOST

Obecně: Primární povinností canisterapeutů je respektovat důvěrnost informací získaných od osob v průběhu své canisterapeutické činnosti. Ostatním tyto informace sdělují pouze se souhlasem dané osoby (nebo jejího zákonného zástupce), s výjimkou těch neobvyklých případů, kdy by nesdělení pravděpodobně uvedlo danou osobu nebo osoby jiné do nebezpečí. Canisterapeuti informují své klienty o právních hranicích důvěrnosti. Za normálních okolností by měl být souhlas s odhalením informace získán v písemné formě od osoby, které se týká.

4. a: Informace jsou diskutovány pouze z profesních důvodů a pouze s osobami, kterých se daný případ týká. V písemné i ústní formě jsou uváděna pouze data přímo se vztahující k účelu hodnocení či přednášky a je vynaloženo veškeré úsilí, aby se zabránilo nepřiměřenému zásahu do soukromí.

4. b: Canisterapeuti, kteří osobní informace získané při výkonu povolání uvádějí ve svých pracích, přednáškách, nebo je jinak prezentují veřejnosti, musí k tomu buď mít předchozí písemný souhlas, nebo vhodným způsobem zamlčí všechny údaje, které by mohly vést k identifikaci osoby.

4. c: Canisterapeuti učiní všechna potřebná opatření pro zachování důvěrnosti při uchovávání a likvidaci záznamů, a případně pro jejich úplnou nedosažitelnost.

4. d: Při činnosti s nezletilými nebo nesvéprávními osobami (osobami neschopnými dát dobrovolný informovaný souhlas), kladou canisterapeuti zvláštní důraz na ochranu zájmů těchto osob a spolupracují a informují ostatní osoby, kterých se situace týká.

5: ZÁJMY KLIENTA

Obecně: Canisterapeuti respektují integritu a chrání zájmy lidí a skupin, se kterými pracují. Dojde-li ke střetu zájmů klienta a instituce, která canisterapeuty zaměstnává, canisterapeuti informují obě strany o svých povinnostech a odpovědnosti a sdělí oběma stranám svoje rozhodnutí. Canisterapeuti plně informují klienty, kolegy a ostatní personál a specialisty o smyslu a povaze své činnosti a užitých technikách a metodách. Nucení lidí k účasti nebo trvat na využití služeb je neetické.

5. a: Canisterapeuti si jsou neustále vědomi svých vlastních potřeb a své potenciálně více či méně vlivné pozice vůči osobám, jakými jsou klienti či účastníci praxe. Předcházejí zneužití důvěry a závislosti těchto osob. Sexuální vztahy s kýmkoliv z klientů, studentů, účastníků činnosti canisterapie jsou neetické.

5. b: Canisterapeuti ukončí činnost služby canisterapie hned, jakmile začne být zřejmé, že pro klienta není přínosný, nebo ihned, jak o to klient požádá.

6: PROFESNÍ VZTAHY

Obecně: Canisterapeuti jednají s ohledem na potřeby, odlišné kompetence a povinnosti svých kolegů zooterapeutů, terapeutů, psychoterapeutů, psychologů, lékařů a personálu, v případě krizové intervence i členům IZS ČR a pracovníkům jiných profesí. Respektují práva a povinnosti těchto svých kolegů vůči institucím či organizacím, s nimiž jsou svázáni.

6. a: Canisterapeuti znají oblasti kompetence příbuzných profesí. Plně využívají všechny odborné, technické a administrativní zdroje, které nejlépe poslouží zájmu klienta. Minimalizují absenci pracovních vztahů s pracovníky jiných profesí.

6. b: Jestliže je canisterapeutovi známo porušení etických norem jiným canisterapeutem, pak, je-li to vhodné, snaží se tento problém neformálně vyřešit tím, že na to dotyčného canisterapeuta upozorní. Jestliže je tento prohřešek pouze malý a/nebo se zdá být výsledkem nedostatku citlivosti, znalosti nebo zkušenosti, je takovéto neformální řešení obvykle dostačující. Tyto neformální snahy musí být podniknuty citlivě s ohledem na důvěrnost a práva postižených. Pokud se nezdá, že by přestupek mohl být napraven pouze neformální cestou anebo je vážnější povahy, canisterapeuti na to upozorní příslušnou instituci, sdružení nebo výbor zabývající se profesní etikou a chováním.

6. c: Publikační zásluha je přiznána těm, kteří do publikace přispěli, úměrně rozsahu jejich odborného příspěvku. Významné příspěvky odborného charakteru ke společnému projektu od více osob se posuzují jako spoluautorství s osobou, která poskytla příspěvek uvedený jako první. Drobné příspěvky odborné povahy a rozsáhlejší administrativní nebo podobná asistence mohou být uvedeny jako poznámky pod čarou nebo v úvodu díla. Odkazy ve formě citací v textu se týkají publikovaného i nepublikovaného materiálu, který přímo ovlivnil výzkum či studii. Canisterapeuti, kteří sestavují a upravují cizí materiál k publikaci, zveřejňují tento materiál pod jmény původních autorů, tam kde je to vhodné uvedou své jméno jakožto editora. Všichni přispěvatelé jsou jmenovitě uvedeni.

7: VEŘEJNÁ PROHLÁŠENÍ

Obecně: Veřejná prohlášení, oznámení o poskytovaných službách, reklama a aktivity podporující canisterapeuty slouží k tomu, aby si veřejnost mohla vytvořit informované názory a měla možnost volby. Canisterapeuti přesně a objektivně uvádějí svoji profesionální kvalifikaci, členství a funkce, a také instituce nebo organizace, se kterými mohou být oni nebo daná prohlášení spojována. Ve veřejných prohlášeních, poskytujících canisterapeutické informace, odborné názory nebo informace o dostupnosti jednotlivých technik, publikací a služeb, canisterapeuti zakládají svá tvrzení na obecně přijatelných zjištěních a technikách, plně přitom uznávají jejich meze a připouštějí pochybnosti o nich.

7. a: Canisterapeuti podílející se na rozvoji nebo propagaci canisterapeutických technik, produktů, knih a dalších věcí nabízených pro komerční účely vyvíjejí přiměřené úsilí pro zabezpečení toho, že oznámení a inzerce budou uváděny profesionálním, vědecky přijatelným a přesně informujícím způsobem.

7. b: Canisterapeuti prezentují svou znalost a umění canisterapie a nabízejí svoje služby, produkty a publikace poctivě a přesně, vyhýbají se senzací, přehánění, povrchnosti. Canisterapeuti se řídí svojí základní povinností pomáhat veřejnosti vytvářet si informované soudy, názory a rozhodnutí.

7. c: Produkty, metodiky, techniky které jsou popisovány nebo prezentovány na veřejných přednáškách či předváděních, v novinových a časopisových článcích, rozhlasových nebo televizních programech, v poštovních zásilkách nebo podobných médiích, splňují stejné uznávané standardy, jaké existují pro samotnou činnost výkonu canisterapie.

8: VÝZKUM

Obecně: Rozhodnutí provést výzkum spočívá na uvážení rozhodnutí jednotlivých institucí a odborníků o tom, jak nejvíce prospět lidské vědě a lidskému blahobytu. Canisterapeut je ve své činnosti součástí komplexu rehabilitačně-terapeutické péče, je tedy možné, že jeho činnost bude zahrnuta do výzkumu. Po rozhodnutí o provedení výzkumu canisterapeut podá výzkumnému týmu ucelené informace o možnostech vstupu metody do výzkumu a zapojí se dle pokynů výzkumného týmu, canisterapeut vede bádání s ohledem na důstojnost a prospěch účastníků, má na vědomí předpisy a profesní standardy týkající se vedení výzkumu s lidskými účastníky a se zvířaty.

8. a: Canisterapeut má právo se výzkumu neúčastnit a má povinnost se neúčastnit pakliže povaha a způsob a myšlenka výzkumu jsou v rozporu s etikou či myšlenkou pomocné rehabilitační metody - canisterapie

8. b: Canisterapeut může vést vlastní výzkum, na základě všech platných předpisů a protokolů pro výzkum v oblasti sociálně-zdravotní či školské. Při provádění výzkumu v institucích, zařízeních a organizacích si canisterapeuti zajistí příslušné oprávnění provádět tuto studii.

PŘÍLOHA – nedílná součást Etického kodexu canisterapeuta.

Základní minima pro welfare psů jako co-terapeutů

Preamble:

Pes jako co-terapeut /spoluterapeut/, je během výkonu zatěžován fyzicky a hlavně psychicky, je proto nutno zajistit pravidla, která budou udržitelná v praxi výkonu

canisterapie a zároveň budou účinně chránit zvíře před fyzickým i psychickým týráním tedy i týráním samotným chybným výběrem psa k činnosti výkonu canisterapie.

Canisterapeut je povinen i při výkonu činnosti canisterapie ctít a dodržovat Zákon na ochranu zvířat proti týrání.

I. - k činnosti co-terapeuta má pes právo být vybrán po znalém až odborném úsudku, že jeho vlohy - povaha, fyzická i psychická přirozenost je k těmto úkonům vhodná. K posouzení psa k výkonu canisterapie se vyjadřuje osoba budoucího canisterapeuta /jakožto kynolog, vlastník psa a po absolvování odb. kurzu a náhledu canisterapie-teoretik v oboru canisterapie/ a zkušený canisterapeut = z praxí minimálně 6 hodin/měsíčně po dobu 2 let.

Posouzení při různých testech povahy psa v kynologických i jiných org. je přípustné – nikoli však rozhodující o zařazení psa do činnosti co-terapeuta.

ODŮVODNĚNÍ: K posouzení psa k výkonu canisterapie se vyjadřuje osoba, která musí být v praxi znala speciální problematiky zvířat jako co-terapeutů, a osoba která velmi úzce zná osobnost konkrétního zvířete – majitel, neboť nejde čistě o obor kynologický, ale převážně z hlediska psa o problematiku typologickou a etologickou- povahové vlohy, vrozené i získané techniky chování zvířete vhodné k výkonu canisterapeutických metodik a technik a z hlediska samotné činnosti jde odvětví zdravotně-sociální se specifickými požadavky na dovednosti psa. Canisterapie, jako forma zooterapie, je zcela samostatným odvětvím v oboru Podpůrných rehabilitačních metod.

II. - k činnosti co-terapeuta má pes právo být vybrán po psychickém i fyzickém vyvržení k této činnosti, mláďata a dospívající jedinci se činnosti účastní jen za účelem zacvičení, socializace - náhledu s prostředím kde je vedená canisterapie, a s činností co-terapeuta, ale v činnosti samotné nesmí být stavěni do pozice co-terapeuta, tedy účastní se jí jen pasivně - náhled, aktivita vůči klientům/pacientům typická pro již zacvičené zvíře/co-terapeuta se tedy vyskytuje u mláďat a dospívajících jedinců jen jako vlastní pokus o iniciativu.

ODŮVODNĚNÍ: Doba vyvržení psychického a fyzického je individuální podle plemen a osobnosti zvířete. U malých plemen jde však o minimálně věk 12 měsíců, u velkých potom o minimálně věk 18 měsíců, vždy s postupným zapojováním zvířete do činnosti od jednoduchých úkonů po složitější. Při zacvičování štěňat a mladých jedinců by měl být přítomen již zkušený pes/co-terapeut, který zřetelně přebírá funkci co-terapeuta a umožňuje tím mladému jedinci naplňovat bod III. -formou učení vhladem.

III. - k činnosti co-terapeuta má pes právo být citlivě zacvičen a to pouze pro nezbytně nutné úkony a dovednosti spjaté k činnosti AAT, AAA, AAE nebo AACR a to pro něho nezbytně dlouhou dobu k jeho pochopení činnosti co-terapeuta.

ODŮVODNĚNÍ: Při výchově, výcviku, zacvičení a vedení zvířete v oboru canisterapie se užívají výhradně metody pozitivního posilování a rozvíjení vlastních vloh (vždy s ohledem na jedinečnou osobnost konkrétního psa) k činnosti canisterapie, je zakázáno pozměňovat zvířeti přirozenou fyzickou či psychickou dispozici za účelem výkonu canisterapie

farmaceuticky i operativně. (U hlasitých jedinců operovat hlasivky, podávání sedativ u jedinců neurotických apod.)

IV. - při činnosti co-terapeuta má pes právo na odborné vedení canisterapeutem dobře znalým kynologie, etologie, zdravotní péče psa a individuality toho kterého psa/co-terapeuta a tím mít zajištěn welfare co-terapeuta. Canisterapeut má povinnost časově upravit dobu výkonu canisterapie dle individuálních předpokladů psa a i jeho momentálních potřeb.

ODŮVODNĚNÍ: Pouze canisterapeut s kynologickými zkušenostmi je schopen vnímat jemnou komunikaci se svým co-terapeutem během výkonu canisterapie, která může být velmi zásadní pro další vývoj situace při terapii v daném okamžiku a její přehlédnutí či chybná interpretace může vést až ke konfliktu ve vzorci „klient - canisterapeutický tým“.

V. - při činnosti co-terapeuta má pes právo projevit strach, bolest a nevoli ke konkrétním úkonům (díky vlohově správnému výběru psa - bod I. - se pes projeví neagresivně, neútočně a tedy mnohdy velmi skrytě), canisterapeut má povinnost vůči zvířeti přehodnotit zda je konkrétní úkon opravdu i v zájmu psa a na tento signál od psa reagovat k naplnění welfare co-terapeuta.

ODŮVODNĚNÍ: I pes velmi vhodný k výkonu canisterapie má přirozené hranice tolerance vzrušivosti a bolesti, canisterapeut zajistí jejich nenarušování a ve zcela výjimečném případě narušení, ihned jedná ve prospěch welfare zvířete, zároveň adekvátně k situaci a s ohledem na klienta a prostředí.

VI. - pes co-terapeut má právo být na dobu dočasnou, nebo stálou odvoláno canisterapeutem z činnosti co-terapeuta pro změny ve fyzické i psychické kondici, nebo je mu upravena náplň činnosti při výkonu canisterapie.

ODŮVODNĚNÍ: Vysoký věk, březost a mateřství, úraz, nemoc, veterinární zákrok, změny chování a reakcí po událostech na zvíře působících a jiné změny, které canisterapeut zcela individuálně vyhodnotí jako kontraproduktivní, nebo omezující pro činnost canisterapie a welfare zvířete při této činnosti a činnostech s ní spjatých.

(příkladně: pro co-terapeuta vyššího věku – upraví výkon canisterapie na pasivní formu, do forem aktivních canisterapeut zapojí mladší zvíře apod.)

VII. - pes jako co-terapeut má právo (a canisterapeut má povinnost) zajistit mu velmi kvalitní osobní péči i péči veterinární v oblasti prevence i léčby (zcela jistě: prevence výskytu vnitřních parazitů minimálně 4x do roka).

ODŮVODNĚNÍ: Pes má právo na intenzivní kontakt s majitelem /canisterapeutem/ i mimo dny kdy je aktivně zapojeno do činnosti výkonu canisterapie, není přípustné, aby výkon canisterapie byl pro zvíře jedinou možností k osobnímu kontaktu s canisterapeutem a lidmi obecně, canisterapeut je povinen denně zajistit kontrolu kondice psa s ohledem na případné příznaky nemoci či úrazu a s jejich včasným postoupením veterinárnímu lékaři. Preventivní kontroly a očkování jsou prováděny s ohledem na plnění zákona a vyhlášek platných pro stát, kraj, obec a místo držení a působení se psem. S ohledem na vývoj metody canisterapie a

možné inovace v zákoně o zdraví obyvatelstva MZ ČR, si CTA vyhrazuje právo na doplnění tohoto bodu o eventuální povinnosti ke konkrétním preventivním veterinárním úkonům /očkování a podobně/.

VIII. - po činnosti co-terapeuta má pes právo na psychický i fyzický odpočinek a osvěžení podle své vlastní individuality (spánek, hra, vycházka...) V případě návaznosti výkonu činnosti na více místech či u více cílových skupin (např.: vícehodinová činnost v jeden den) je nutno poskytnout psovi čas odpočinku i mezi těmito výkony, canisterapeut je také povinen zajistit adekvátní frekvenci příjmu i výdeje tekutin zvířete.

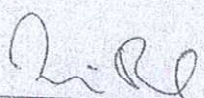

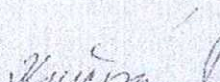
POMOCNÉ TLAPKY o.p.s.
sekce canisterapie
Sídlem: V. Kratochvíla 1073, 332 02 Starý Plzenec
IČO: 26232641, DIČ: 140-2623241

CERTIFIKÁT CANISTERAPEUTICKÉHO TÝMU

Číslo týmu: **CT0207**
Jméno psovoda: **Bc. Alena Lorencová, Ondřej Lorenc**
Adresa: **339 01 Klatovy, K Zaječimu vrchu 735**
Oslovení psa: **Myška**
Plemeno: **Bernský salašnický pes**
Pohlaví: **fena**
Narozen: **25.1.2007**
Místo zkoušky: **Třemošná u Plzně**
Dne: **13.dubna 2014**
Zkušební komisař: **Pavel Zima**
Asistenti: **Olga Tomášů**
Mgr. Jana Štercliová
Výsledek zkoušky: **prospěl na výbornou / prospěl / prospěl podmíněčně**
Platnost certifikátu do: **13.dubna 2015**

Podpis zkušebního
komisaře

Podpis asistenta

Podpis asistenta

Razítko společnosti

POUČENÍ:

- Certifikát potvrzuje, že pes se při přezkoušení ukázal jako vhodný pro provozování canisterapeutické činnosti.
- Canisterapeut vzal na vědomí poučení o tom, že při výkonu canisterapeutické činnosti musí brát v úvahu momentální situaci a zdravotní stav svého psa a že nese plnou zodpovědnost za své jednání i chování svého psa.
- Canisterapeut vykonává canisterapii svým jménem.
- Pomocné tlapky o.p.s., které certifikát vystavily, poskytly canisterapeutovi nezbytné základní vzdělání a poučení o jeho právech a povinnostech, dále mu poskytují možnost konzultace, ale nenesou žádnou právní zodpovědnost za jeho vlastní činnost a jednání.

PROTOKOL O VYKONANÉ CANISTERAPEUTICKÉ ZKOUŠCE PSA A PSOVODA

Základní údaje o canisterapeutickém týmu:

Jméno psa /feny dle PP (má-li je):		Oslovován: Myška
Číslo čipu: 956000000808917		Tetovací číslo:
Plemeno: Bernský salašnický pes		Datum vrhu: 25.1.2007
Velikost:	Srst:	Barva: třibarevná
Popis, výrazné znaky:		
Jméno a příjmení psovoda: Bc. Alena Lorencová, Ondřej Lorenc		Datum narození: 7.6.1963, 15.8.1988
Bydliště: 339 01 Klatovy, K Zaječímú vrchu 735		

Průběh zkoušky:

DISCIPLÍNA	HODNOCENÍ			POZNÁMKY
1) Povaha (práce v hloučku hovořících lidí, ochota ke kontaktu)	5	3	0	
2) Kontakt psovoda se psem (přivolení, sedni, ležni, položení na bok)	5	3	0	
3) Chůze psa na vodítku a odvedení psa na cizí osobou	5	3	0	
4) Reakce psa na hlazení a doteky (česání různými hřebeny, hlazení na různých částech těla, neopatrné hlazení / simulace neobratnosti postižených klientů a dětí)	5	3	0	
5) Tolerance omezujícího hlazení (pevné obejmání, manipulace ze strany cizího člověka - hlazení, zvedání)	5	3	0	
6) Celková prohlídka psa (simulace kompletní veterinární prohlídky)	5	3	0	
7) Reakce na hluk a rušivé podněty	5	3	0	
8) Reakce na invalidní vozík a kulhající osobu s berlemi	5	3	0	
9) Podávání jídla a pamlsku / sáhnutí do misky	5	3	0	
10) Vzrušivost psa (rozdávání aportem/hračkou a uklidnění)	5	3	0	
11) Přátelskost a společenská bítost během celých zkoušek	5	3	0	
12) Týmová práce během celých zkoušek	5	3	0	

Hodnocení:

- Tým může získat maximálně 60 bodů (bez prémiového hodnocení). Minimální počet bodů je 51, přičemž může obdržet maximálně třikrát 3 body a ani jednou nesmí obdržet 0 bodů.
- Slovní hodnocení jsou: prospěl na výbornou (60 bodů), prospěl (57-51 bodů), prospěl podmiěně (57-51 bodů, ale s podmínkou uvedenou níže), neprospěl (méně než 51 bodů nebo vyloučen).

Celkový počet získaných bodů: 50	Prémiové hodnocení: bodů za
Celkové slovní hodnocení: <u>prospěl na výbornou</u> / <u>prospěl</u> / <u>prospěl podmiěně</u> / <u>neprospěl</u>	
Stanovené podmínky (v případě, že prospěl podmiěně) / Poznámky:	

Potvrzení:

Místo konání: <u>Třemošná u Pízně</u>	Datum konání: <u>13. dubna 2014</u>
Jméno a podpis zkušební komisaře: <u>Pavel Zima</u>	Razítko pořadatele
Jméno a podpisy asistentů: <u>Olga Tomášů</u> <u>Mgr. Jana Štercliová</u>	

Canisterapie pro mateřské školy

*„Není na světě lepšího psychiatra než štěně,
které Vám olizuje obličej“*

(Bert Williams)

- ❖ Pes svou přítomností dokáže vyvolat dobrou náladu a o tom, že úspěšně lečí, není pochyb
- ❖ Hra je důležitou součástí života dětí a hra se psem dá zapomenout na všechny potíže a vzrůstosti
- ❖ Pes se nezlobí, když prohraje.
- ❖ Pes každého přijímá takového, jaký je, a dává mu to, co právě potřebuje.

Kontakt:

Bc. Alena Lorencová, fyzioterapeut

Petra Pekhartová

Tel. 606 487 327

Co je canisterapie?

Duší hojící pocit, který v nás zanechává kontakt s milým a bezprostředním psem, pocit, že nejíme sami, že někoho zaujmáme a že někdo nás má rád a těší se na nás. Pociť, který nám pomáhá čelit každodennímu trápení a dává vůli jít životem dál... Pozitivní pocit, který má nejen psychologické, ale i fyzické dopady.¹

Kdo může provádět canisterapii?

Canisterapeutický pes – je vybírán podle svých vlastností. Je výborně socializován a žije v těsné svazce s lidmi, je zdravý psychologicky i fyzicky, má dobrý sluch a čich, je tolerantní k lidem a k ostatním zvířatům. Výběr je prováděn na základě testování a odzkoušení cvičitelů a trenérů před zkušebními komisemi. Příslušné organizace vydávají certifikát canisterapeutického psa.

Canisistent – odborník v pomáhajících profesích, který absolvoje odborný kurz a má vhodného psa.

Canisistent – splnil podmínky stupně canisistenty, má dlouhodobou praxi. Vzdělání odpovídá 220 hodinám teorie a 40 hodinám praxe.

Dobrovolník – vykonává pouze osvětovou a informační činnost, nebo dobrovolnickou činnost v rámci chodu organizace poskytující canisterapii

V jaké oblasti rozvoje canisterapie pomáhá?

- ❖ Stimuluje a koordinuje pohyb (vybízí k pohybu, nebo naopak zklidňuje, rozvíjí jemnou a hrubou motoriku)
- ❖ Rozvíjí sociální a emoční citění
- ❖ Ovlivňuje kognitivní procesy (myšlení, paměť, řeč, vnímání)
- ❖ Posiluje úctu ke zvířatům

Jaké metody canisterapie užívá?

Animal Assisted Activities AAA – jde o navození pocitů psychologické pohody v prožívání emočně libých prožitků a spokojenosti. Cílem je přinést dětem novou zkušenost, potěšit je a poskytnout další příjemné pocity spojené s přítomností psa, jako motivačního prvku.

Animal Assisted Therapy AAT – k podpoře zlepšení tělesných, sociálních, emocionálních a nebo kognitivních schopností dětí

Animal Assisted Education AAE – přirozený nebo cílený kontakt dětí a psa zaměřený na rozšíření nebo zlepšení výchovy, vzdělávání nebo sociálních dovedností. Nejčastěji jsou to děti se specifickými poruchami učení, chování nebo komunikace.

¹(Galádová, 2011)